

Η ΝΕΟΓΟΝΙΑ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 1 Τόμος
ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.85
ΑΡΙΘ. 36000

ΑΡ. ΦΩΛ. 51 (02)
21 ΣΕΠΤ. 1940-Ε'

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου
προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ
τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις
καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀνακληρούμενος ὑπὸ
τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἐκάστου μηνὸς

ΕΤΟΣ Β'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ ΑΘΗΝΑΙ		ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ	
ΓΡΑΦΕΙΑ: Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ Ὁδὸς Λεωφάρους 19 (Β' δροφός) Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094 > Συντάξεως 34-425		Μελῶν καὶ μη μαθητῶν μελῶν	
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΙΑ» Ὁδὸς Λεωφάρους 19		ΕΤΗΣΙΑ (Ἑσωτερικοῦ) Δρ.	160—200
Ἀριθ. Τεύχ. 51—21 Σεπτεμβρίου 1940		ΕΞΑΜΗΝΟΣ >	80—100
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ		ΤΡΙΜΗΝΟΣ >	40—50
Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφήν τοῦ Γεν. Γραμ- ματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου Ε. & καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.		ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Ἀγγλίας > Ἀμερικῆς Δολ. > Αἰγυπτίου Λίρ.	1 6 1
Διὰ Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιω- τικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινοτήτας) καὶ Σχολικὰς Ἑφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300		ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΙΑ» ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν	

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἡ λήγει ἡ συν-
δρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάξουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς
τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεύχος ποῦ θὰ λάθουν, μετὰ τὴν λήξιν
αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφή σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ ΠεριODOIKOY τὴν
ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑπο-
χρέωσίν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομὴν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διεύ-
θυνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς
ταύτην καὶ 3 δραχμὰς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς
διευθύνσεώς των.

ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 53
ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 22-721, 30-601, 30-602

ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΣΚΟΠΟΙ. Προστασία παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας τῆς κορινθιακῆς σταφίδος.—Βελτίω-
σις τῆς ποιότητος. Κοινὴ ἐναποθήκευσις τῆς σταφίδος.—Οἰνοποίησης γλωρᾶς σταφίδος.—Δια-
φήμισις τῆς σταφίδος εἰς τὸ Ἑξωτερικὸν καὶ τὸ Ἑσωτερικόν.

ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΣ. Ὁ πλέον εὐθηνός, ὑγιεινός καὶ εὐγευστος ξηρὸς καρπὸς τῆς παγκοσμίου
γεωργικῆς παραγωγῆς.—Εἶναι πλουσιωτάτη εἰς σάκχαρον καὶ βιταμίναν.—Ἐχει μεγίστην θερ-
μαντικὴν δύναμιν.—Περιέχει μαγνήσιον, ἐνδεικνύμενον κατὰ τοῦ καρκίνου, ἀλκαλικὰς οὐσίας
ὠφελίμους εἰς τὸ αἷμα, σίδηρον, ἄλατα κλπ. ὠφέλιμα εἰς τὸν ὀργανισμόν τοῦ ἀνθρώπου.
Τρώγοντες κορινθιακὴν σταφίδα ἐξασφαλίζετε τὴν ὑγείαν σας, ἔχετε οἰκονομίαν καὶ ἐνισχύετε
τὴν ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν.

Ἡ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΗ ΣΤΑΦΙΣ ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΑΠΟΓΡΑΦΗ

Ἡ γενικὴ ἀπογραφή τὴν ὁποίαν ἀπὸ ἓνα χρόνον ὀργανώ-
νει ἡ ἀρμοδίᾳ κρατικὴ ὑπηρεσία, πρόκειται νὰ ἐνεργηθῇ τὴν
ἐρχόμενο μῆνα. Πρέπει δὲ νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ προπαρα-
σκευαστικὴ ἐργασία ἔγινε μὲ ὅλην τὴν ἐπιβαλλομένην
πρόβλεψιν. Σαφεῖς, λεπτομερεῖς καὶ πρακτικὰ ὁδηγίαι
ἔχουν ἐγκαίρως διαβιβασθῇ εἰς ὅλους τοὺς Δήμους καὶ
τὰς Κοινοτήτας τῆς Χώρας. Δὲν πρέπει δὲ ν' ἀμφισβᾶλλη
κανεὶς ὅτι καὶ τὰ ἐκτελεστικά ὄργανα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀν-
ετέθη τὸ ἔργον, θὰ κάμουν τὸ καθήκον των μὲ εὐσυνειδη-
σίαν καὶ ἀκρίβειαν. Ἀπομένει μὲ τὴν ἰδίαν εὐσυνειδησίαν
καὶ ἀκρίβειαν νὰ ἐκπληρώσουν τὸ ἰδικόν των χρέος καὶ
ὅλοι οἱ πολῖται. Καὶ θὰ τὸ ἐκπληρώσουν, εἴμεθα βέβαιοι,
φθάνει νὰ ἔχουν ἀντιληφθῇ καὶ κατανοήσῃ καλῶς τὴν
ἐξαιρετικὴν ἐθνικὴν καὶ κρατικὴν σημασίαν του.

Ἐπειτα ἀπὸ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1920 ἡ κοσμο-
γονία τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν καὶ τῆς ἀπο-
καταστάσεως τῶν ἐποικίων ἐπέφερε μεταβολὰς ριζικάς
εἰς τὴν δημογραφικὴν, τὴν παραγωγικὴν καὶ τὴν οἰκονο-
μικὴν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος. Ὑπῆρξεν ἀτύχημα ἐθνι-
κὸν ἢ ἀποτυχία τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1928. Ἡκολούθησαν
ἀπὸ τότε γονιμώτατα ἔτη εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ
ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἐθνικῆς δραστηριότητος. Καὶ καθ'
ὅλον τὸ διαρρεῦσαν ἔκτοτε διάστημα δὲν ἐπαύσαμεν Κρά-
τος καὶ Κοινωνία εἰς κάθε μας βῆμα καὶ κάθε μας προσ-
πάθειαν νὰ προσκοπώμεν εἰς τὴν ἑλλειψιν ἀσφαλῶν στα-
τιστικῶν δεδομένων καὶ ἀριθμῶν. Δεκαοκτὼ ὁλόκληρα
χρόνια ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἔξοδον τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν
τῆς Μικρασίας, τῆς Θράκης καὶ τῆς μεσημβρινῆς Ρωσίας
καὶ τοῦ Καυκάσου καὶ χωρὶς ἐν τῷ μεταξύ νὰ παύσῃ οὐτε
μία ἡμέραν ἡ συρροὴ παλιννοστούντων Ἑλλήνων ἀπὸ
ἄλλα σημεῖα τῆς διασποράς, δὲν γνωρίζομεν ἂν τὸ ἀνθρώ-
πινον πλήρωμα τῆς Χώρας ἀριθμῆται εἰς 8 εἰς 7 ἢ εἰς 9
ἐκατομμύρια. Ἀβέβαιοι καὶ ἀνασφαλεῖς εἶναι οἱ ὑπολο-
γισμοὶ μᾶς ὡς πρὸς τὴν ὅλην κίνησιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ
τὴν φυσιολογικὴν του αὐξήσιν. Ἀβέβαια ἐξ ἴσου καὶ ὑπο-
θετικά εἶναι τὰ ἀριθμητικὰ δεδομένα, τὰ ἀφορῶντα τὴν
ἐπαγγελματικὴν κατανομὴν τοῦ πληθυσμοῦ, τὴν καλλιερ-
γουμένην ἔκτασιν, τὸν τεχνικὸν ὀπλισμὸν τῆς γεωργίας,
τὸν ἔμφυτον πλοῦτον, τὸν κτηνοτροφικὸν πληθυσμὸν. Ὑπο-
λογισμοὶ λογικοὶ, πολὺ βάσιμοι, ἐμφανίζουν τὴν Ἑλλάδα
ὡς μίαν τῶν πλέον πυκνῶς κατοικημένων χωρῶν τῆς Εὐ-
ρώπης, κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ ἐπὶ τὸ ποσοστὸν
τῆς καλλιεργουμένης ἐπιφανείας. Λείπουν ὅμως οἱ βεβαιω-
μένοι ἀριθμοί, ποῦ θ' ἀπεδείκνυν, κατὰ τρόπον ποῦ νὰ
μὴ ἐπιδέχεται ἀμφισβήτησιν, τὴν ὀρθότητα καὶ τὴν ἀκρί-
βειαν αὐτῶν τῶν ὑπολογισμῶν.

Εἶναι φανερόν, πρέπει νὰ εἶναι δηλαδὴ φανερόν εἰς
ὅλους, ὅτι ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας κανένα κρατικὸν μέ-
τρον, καμμία πολιτικὴ, εἴτε εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ἀφορᾷ,
εἴτε εἰς τὴν δημοσίαν ὑγιεινὴν, εἴτε εἰς τὴν ἐθνικὴν αἰνῶν,
εἴτε εἰς τὰ παραγωγικὰ προβλήματα τῆς Χώρας, δὲν ἴμ-
πορεῖ νὰ εἶναι ἀσφαλὴς. Τὸ κράτος εἶναι ἓνα μεγάλο νοι-
κοκυριό, μίᾳ σύνθετος ἐπιχειρήσις. Ὅπως δὲ δὲν ἴμπορεῖ
νὰ ἐργάζεται ἐπιτυχῶς μίᾳ ἐπιχειρήσις, ἡ ὁποία δὲν ἔχει
γνώσιν τῶν στελεχῶν καὶ τῶν ἐργατῶν ποῦ διαθέτει, τῶν
τεχνικῶν τῆς μέσων, τῶν πρῶτων ὧλῶν καὶ τῶν κατεργα-
σμένων προϊόντων, ἔτσι καὶ ἡ μεγάλη ἐπιχειρήσις, τὸ Κρά-
τος, δὲν ἴμπορεῖ νὰ ζῇ καὶ νὰ δρᾷ εἰς τὰ τυφλά, χωρὶς νὰ
γνωρίζῃ ἐπακριβῶς καὶ λεπτομερῶς τὴν ἔμφυχόν του δύ-
ναμιν, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ προσόντα αὐτῆς τῆς δυνάμεως
καὶ συγχρόνως τὸ ποσὸν καὶ τὴν ποιότητα τῶν ὕλικῶν μέ-
σων ποῦ ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἡ
ἀκριβὴς στατιστικὴ θεωρεῖται καὶ εἶναι τὸ πρῶτον καὶ τὸ
ἀπαραίτητον στοιχεῖον, χωρὶς τὸ ὁποῖον κάθε πολιτικὴ
ἐνέργεια εἶναι καταδικασμένη νὰ ἐπιχειρηθῇ χωρὶς ἀσφα-
λείαν, χωρὶς βεβαιότητα, εἰς τὴν τύχην, εἰς τὸ σκότος, εἰς
τὸ κενόν.

Ἡ στατιστικὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι ὑπόθεσις πολὺ
νέα καὶ κατ' ἀνάγκην πτωχὴ καὶ ἑλλιπής. Θὰ ἴτο δὲ
ἀδίκον νὰ αἰτιάται διὰ τοῦτο κανεὶς, ἢ νὰ κατηγορῇ τὸ
Κράτος καὶ τὰς ὑπηρεσίας του. Ἀπλούστατα διότι δὲν
ἴμπορεῖ νὰ νοηθῇ στατιστικὴ πλήρης καὶ ἀκριβὴς, χωρὶς
τὴν προϋπόθεσιν μίᾳς πλήρους καὶ ἀκριβοῦς ἀπογραφῆς.
Ἐφ' ὅσον ἡ ἀπογραφή τοῦ 1928 ἀπέτυχε, ὅλη ἡ ἔκτοτε
συντελεσθεῖσα εἰς τὸ στάδιον τῆς στατιστικῆς ἐργασίας
ἴτο ἐπόμενον νὰ οἰκοδομηθῇ ἐπὶ σφαλερῶν καὶ ἀνακρι-

βῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον δεδομένων. Διότι καὶ ἀκριβὴ
καὶ πλήρῃ ἂν συνέβαινε νὰ εἶναι τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα
κατ' ἔτος συνεκέντρωνεν ἡ ἀρμοδίᾳ ὑπηρεσία—πράγμα
ποῦ κανεὶς δὲν ἴμπορεῖ νὰ ἐγγυηθῇ—πάλιν ἡ εἰκὼν τὴν
ὁποίαν μᾶς δίδει περὶ τῆς δημογραφικῆς καὶ τῆς παραγω-
γικῆς καταστάσεως τῆς Χώρας δὲν ἴμπορεῖ παρὰ νὰ
εἶναι ἐσφαλμένη καὶ ἑλλιπής, ἐφόσον ἐσφαλμένα καὶ
ἑλλιπῆ ἦσαν τὰ δεδομένα τῆς ἀπογραφῆς ἐπὶ τῶν ὁποίων
ἐστηρίχθη ὅλη αὐτὴ ἡ ἐργασία. Ἡ πείρα, ἐξ ἄλλου, διδά-
σκει ὅτι τὰ στοιχεῖα καὶ οἱ ἀριθμοὶ τῆς τρεχούσης στα-
τιστικῆς εἶναι ἀνθρωπίνως ἀδύνατον νὰ εἶναι ποτὲ πλήρη
οὔτε καὶ εἰς χώρας ὅπου ἡ κρατικὴ ὀργάνωσις εἶναι πολὺ
τελειότερα. Διὰ τοῦτο ἐκρίθη ἐπάνανγκες, ὅπως ἡ γενικὴ
ἀπογραφή ἐπαναλαμβάνεται εἰς πᾶσαν χώραν τὴν ἀνάχι-
στον κατὰ δεκαετίαν. Εἰς τὴν ἰδικὴν μας περίπτωσιν, ἐφό-
σον κοινὴ εἶναι ἡ ὁμολογία ὅτι ἡ στατιστικὴ τοῦ 1928 ἀπέ-
τυχε, δὲν ἴμπορεῖ νὰ γίνεταί λόγος περὶ ἐπαναλήψεως
ἀλλὰ περὶ ἀρχῆς. Ἐνδιαφέρει ἐπομένως ἡ ἀρχὴ αὐτὴ νὰ
ἐπιτύχῃ. Νὰ εἶναι δηλαδὴ πιστὴ, ἀκριβολόγος εἰς τὸ ἀκρό-
τατον, λεπτομερειακὴ καὶ τελεία. Πρὸς τοῦτο, φυσικά, δὲν
ἄρκει οὔτε ἡ ἀριότης τῆς ὀργανώσεως, οὔτε ἡ σαφήνεια
τῶν ὁδηγίων, οὔτε καὶ ἡ εὐσυνειδητος συμμόρφωσις πρὸς
τὰς ὁδηγίας αὐτὰς τῶν ἐπιφορτισμένων μὲ τὴν ἐκτέλεσιν
τῆς ἀπογραφῆς ἀρχῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. Χρειάζεται κατὶ
πολὺ περισσότερον. Χρειάζεται δηλαδὴ καὶ πρῶτος θέ-
λησις καὶ εὐσυνειδησία ἀπὸ μέρους τῶν ἀπογραφομένων.
Αἱ ἀρχαὶ καὶ αἱ ἐπιτροπαὶ ἔχουν βεβαίως τὸ δικαίωμα
νὰ ἐλέγχουν καὶ θὰ ἐλέγχουν, ὡς ὀφείλουν ἀλλοστε, τὰ
στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ παραδίδουν οἱ ἀπογραφομένοι. Αἱ
δυνατότητες ὅμως τοῦ ἐλέγχου κάθε ἄλλο εἶναι παρὰ
ἀπεριόριστοι. Διὰ τοῦτο ἐπιμένομεν εἰς τὴν καλὴν θέλησιν
καὶ τὴν εὐσυνειδησίαν τῶν ἀπογραφομένων. Ἐδῶ εἶναι
ἀνάγκη νὰ ὑπερνηκηθῶν δύο φοβερά κακά. Ἡ προκατάλη-
ψις καὶ ἡ διεισδαιμονία. Ἐνα ἀπὸ τὰ στίγματα τοῦ Ἑλλη-
νικοῦ Κράτους εἶναι τὸ ὅτι δὲν κατάρθωσε, καθ' ὅλον τὸν
αἰῶνα τῆς υπάρξεώς του, νὰ ἐμπνεύσῃ ἀρκετὴν ἐμπιστο-
σύνην εἰς τοὺς πολῖτας του καὶ νὰ ἐκρίξῃ τὴν παλαιάν,
τὴν ἐνστικτον δυσπιστίαν τοῦ λαοῦ, τὴν κληρονομημένην
ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς δουλείας, πρὸς πᾶν μέτρον τείνον
εἰς τὴν πιστοποίησιν καὶ ἐξακρίβωσιν τῶν στοιχείων τῆς
περιουσιακῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς του καταστάσεως.
Ἀλλὰ τὸ σημερινὸν ἐθνικὸν Κράτος, δι' ὅλης τῆς ἐπὶ τε-
τραετίαν πολιτείας του, ἔδωκεν ἀρκετὰ δείγματα εὐθύ-
τητος καὶ ελικορνεῖας εἰς τὰς σχέσεις του μὲ τὸν
λαόν, ὥστε νὰ δικαιούται ν' ἀπατῇ ἐμπιστοσύνην πολὺ
μείζονα ἐκείνης τὴν ὁποίαν οὐτὸς ἐξεδήλωνε πρὸς τὸ πα-
λαιὸν Κράτος τῶν κομμάτων καὶ τῶν δημοκόπων. Ἰσχύει
ἀλλοστε πάντοτε ἡ σαφὴς καὶ κατηγορηματικὴ διαβε-
βαίωσις τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, ἡ γενομένη ἅμα τῇ προκη-
ρῦξει τῆς ἀπογραφῆς καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν
οὐδὲν ἐκ τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα θέλει συγκεντρώσῃ ἡ
ἀπογραφή πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ φορολογικοῦς
ἢ ἄλλους παραπληροῦς σκοποῦς. Τοῦτο ἀποκλείεται
ἀλλοστε καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἀκόμη τὸν μηχανισμόν τῆς ἀπο-
γραφῆς. Ἐπομένως κάθε ἐκδήλωσις δυσπιστίας ὡς πρὸς
τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ ἴτο ἀδικαιολόγητος, ἀδίκος καὶ πρό-
παντός βλαπτικὴ διὰ τὰ άτομα καὶ τὸ σύνολον. Διότι θὰ
ὠδήγει εἰς τὴν ἀποτυχίαν ἐνὸς χρησιμωτάτου ἐθνικοῦ ἐρ-
γου, διὰ τὸ ὁποῖον κατεβλήθη καὶ ἐργασία πολλὴ καὶ
δαπάναι, αἱ ὁποῖαι κατ' ἀνάγκην θὰ ἔπρεπε νὰ καταβλη-
θοῦν ἐκ νέου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρόληψιν τῶν ἀριθμῶν,
τὸν διεισδαίμονα φόβον τοῦ μετρήματος, ἀναμένομεν ἀπὸ
τὸν ἑλληνικὸν λαόν νὰ μὴ διαψεύσῃ τὴν πεποίθησιν ποῦ
δικαιούμεθα νὰ ἔχωμεν εἰς τὴν διαυγὴ καὶ φαινήν του
κρίσιν καὶ εἰς τὴν εὐφυΐαν του. Εἰς ὅλην τὴν ὑψηλοὺν ὅλοι
οἱ λαοὶ ἀπογράφονται καὶ ἀριθμοῦνται καὶ κανεὶς δὲν
ἐδυστύχησεν ἀπὸ αὐτοῦ. Εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν παρό-
μοιοι γελοῖοι καὶ ἀνόητοι φόβοι, ὑπολείμματα σκοτεινῶν
αἰώνων καὶ βαρβαρότητας, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχουν θέ-
σιν εἰς τὴν φαινητοτέραν γῆν τοῦ Κόσμου.

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες, παραδίδοντες εἰς τὰς ἐποπτευούσας
τὴν ἀπογραφὴν τοῦ Ὀκτωβρίου ἀρχὰς τὰ δελτία, συμπλη-
ρωμένα μὲ τὰ αἰτούμενα στοιχεῖα, ὡς γνωρίζουν ὅτι ἐκ-
τελοῦν ὑψηλὴν ἐθνικὴν ὑπηρεσίαν. Ἀς γνωρίζουν ὅτι ἐκ-
τελοῦν τὸ ἀνανεωμένο Ἑθνικὸν Κράτος νὰ συνεχίσῃ μὲ πλη-
ρεστέραν γνώσιν καὶ μὲ μεγαλειτέραν σταθερότητα καὶ
ἀσφάλειαν τὸν μέγαν ἀγῶνα τῆς ἑλληνικῆς ἀναπλάσεως.

ΣΤΟ ΛΟΦΟ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

“Ονειρο ή ‘Ελλάδα, όνειρο πάντα, μά περισσότερο τώρα που τὰ δειλινά είναι μελιχρά, ή ατμόσφαιρα νοτισμένη, τὰ χρώματα τών λουλουδιών έντονώτερα, τὰ άρώματά τους λιπόθυμα και στὰ νερά άπλώνονται οί μουντές άποχρώσεις του φθινοπωρινού ουρανού.

“Ονειρο και ένα ταξίδι στη Ζάκυνθο, που την τραγουδούν χίλια στόματα, την ύμνολογούν τὰ βουνά, τ’ άστρα, ή θάλασσα, οί κάμποι. “Όλα έχουν όμορφιά κι’ εύγένεια, όλα έντονη τη σφραγίδα της άρχοντιδας με ζωντανό στέφανο την ιστορία και τις άναμνήσεις.

“Από την παλαική πλατεία που ξεκινούμε για νά κάνουμε ένα γύρο στο νησί μας άτενίζει ή προτομή του Σολωμού με την συγκινητική έπιγραφή που έχάραξε ή άδελφική στοργή: «Στη γη τη μητρική τὰ δοξαμένα όστά σου ύπνο γλυκύτατο άς κοιμούνται, άδελφέ. Κάλιο έδώ παρά εις τὰ ξένα. “Ο άδελφός του Δημήτριος μετεκόμισεν εις την πατρίδα και συνώδευσε τὰ άγαπητά κόκκαλα του άειμνήστου».

Βγάζουμε τὰ καπέλλα περνώντας μπρός από την προτομή και χανόμαστε στους γραφικούς δρόμους της Ζακύνθου, στίς ρογγες και τὰ καντούνια με τὰ άνθοστόλιστα σπίτια. Τό αυτοκίνητο τρέχει και παληές έκκλησιές και άρχοντικά προβάλλουν και χάνονται στίς καμπές τών δρόμων. “Αφήνουμε πίσω την πολιτεία και σέ λίγο άντικρύζουμε τόν “Αγιο Γεώργιο τών Φιλικών, πνιγμένο στην πυκνή βλάστησι και σέ μια από τις γραφικώτερες τοποθεσίες του νησιού. Μιά έπιγραφή στην είσοδο μας λέγει ποιοί “Ελληνες ώρκίστηκαν έδώ κάτω από την πνοή της Φιλικής “Εταιρείας, νά δώσουν τὰ πάντα για την άνάστασι του γένους: ό Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ό Πετμεζάς, ό Γρίβας, ό Διονύσιος Ρώμας, ό Στεφάνου, ό Διονύσιος Βαρβιάνης.

“Ανεβαίνουμε τώρα κατά την Πόχαλη και ή θέα γίνεται όλοένα μαγευτικώτερη. Μερικοί Ζακυνθινοί με τὰ πόδια κρεμασμένα στο φουερό θάραθρο που χάνει κάτω άριστερά μένουν χαμένοι «στο όνειρο του πελάγου και του ουρανού». Λίγο παραπάνω είναι τό βενετσιάνικο κάστρο, διατηρημένο άρκετά καλά που σήμερα χρησιμοποιείται ως σηματογράφος. Οί “Αγγλοι στα χρόνια που κατείχαν την Ζάκυνθο μαζί με τὰ άλλα “Επτάνησα, είχαν λιθοστρώσει τό δρόμο που φέρνει στο κάστρο και έτσι τό ίππικό και τό πυροβολικό τους μπορούσε νά φθάνη ως την είσοδο.

“Ωρες ολόκληρες μπορεί νά όνειροπολή κανείς έδώ πάνω σ’ αυτή την μοναδική ταράσσα, ό ξένος όμως έχει νά πραγματοποιήσει ένα προσκύνημα, που είναι καθήκον σέ κάθε “Ελληνα. “Αρχίζουμε νά κατεβαίνουμε, άφήνουμε άριστερά τό σπίτι του όνο-

μαστού άρχιεπισκόπου Ζακύνθου Διονυσίου Λάτα και φθάνουμε στο σημείο που μας περιμένει τό αυτοκίνητο. Βάζουμε μπρός τη μηχανή και οί ρόδες αρχίζουν νά κυλούν πάλι στον ώραιό δρόμο, ενώ σαν κορδέλλα ξετυλίγεται άριστερά και δεξιά τό πράσινο δράμα. Γυναίκες ντυμένες μ’ έπιμέλεια, καθάλλα στους γαϊδουράκους έπιστρέφουν από τὰ κτήματα και κάπου κάπου κανένας χωρικός με τό ραβδί στους ώμους, περνά σιγοτραγουδώντας. Μιά θάλασσα πράσινων κορυφών σκύβει στο άνάλαφρο άεράκι. Φθάνουμε στο λόφο Στράνη, κατάφυτο και όλοπρασινό. “Ενα σπιτάκι ύψώνεται άνάμεσα στίς συστάδες τών δένδρων. Κατέχει τό χώρο που κατείχε τό σπίτι του Σολωμού, αλλά δέν είναι τό ίδιο. Τό κατέρριψαν οί σεισμοί και στα θεμέλια του ύψώθη ένα καινούργιο σπίτι. “Η θέσις όμως από την οποία ό Σολωμός, άκούοντας τόν βρόντο τών κανονιών από τό Μεσολόγγι έγραψε τόν ύμνο στην “Ελευθερία και τούς “Ελευθέρους Πολιορκημένους είναι πάντα ίδια. Κάτω από δυό τεράστια πουρνάρια, στο άκρο του λόφου, ένας πάγκος δίνει τό σημείο που έκάθητο ό Σολωμός. Σ’ ένα από τὰ δυό δένδρα μία πινακίς βεβαιώνει τό γεγονός.

“Αλλά Θεέ μου, τί θέα είναι αυτή από τό λόφο Στράνη! Κάτω, σέ άφάν-

ταστο βάθος, άπλώνεται σαν πολύχρωμο χαλί ή κάμπος της Ζακύνθου που τόν στολίζουν τὰ λευκά σπιτάκια με τις έκκλησιές και τό άπαραίτητο και γραφικό ύψηλό καμπαναριό, άπέναντι φαντάζει ή θάλασσα σαν μία θολή γάζα, πέρα δεξιά άνατείνουν την κομψή των διαγραφή τὰ βουνά της Ζακύνθου και από πίσω φθάνει τό γλυκό τραγοῦδι τών κυπαρισσιών και τών πλατάνων. “Απόκοσμος βασιλεύει γαλήνη, μέσα στην οποία άνατέμνει κανείς την ψυχή του και άτενίζει τὰ μεγάλα όράματα.

Σ’ αυτήν έδώ τη θέσι σέ κάποια ώρα που ή ψυχή έσπάρταρε και τό κοντύλι έχάρασσε τούς στίχους:

“Εσθ’ ό έρωτάς χορό με τόν ξαν-
[θόν “Απρίλη
κι’ ή φύσις ηῦρε την καλή και τη
[γλυκειά της ώρα,
και μέσα στη σκιά που φούντωσε
[και κλεί δροσιές και μόσχους,
άνήκουστος κελαϊδισμός και λιπο-
[μισμένος.

έπλησίασε τόν Σολωμό ό υπηρέτης του Λάμπρος και τοῦπε ότι του είχε φκιάσει πιτσούνια και έπρεπε νά σηκωθεί νά φάη.

—“Οχι άπάντησεν ό Σολωμός, και έδειξε κατά τό Μεσολόγγι: Αὐτοί δέν έχουν οὔτε ψωμί.

Χρ. “Εμμ. “Αγγελομάτης

«“Η “Οργάνωσις είναι έθελοντική και εάν ήλθαν εις αυτήν όλα τὰ παιδιά της “Ελλάδος, είναι διότι τό ήθέλησαν και πρέπει νά μείνη έθελοντική διότι εις την “Ελλάδα αυτό έχει άξίαν, εκείνο δηλαδή τό όποϊον κάνει ό “Ελλην τό κάνει έθελοντικώς.

» “Αμα ξεκινήσετε από αυτό τό πράγμα, θά ιδήτε ότι ή όλη έκπαίδευσις πρέπει νά στηρίζεται επάνω εις την έξαψιν του ζωηρού ενδιαφέροντος του παιδιού. “Ανία και άνιάρα διδασκαλία δέν πρέπει νά υπάρξει, άλλ’ όλα εκείνα τὰ πράγματα που κάνουν τό παιδί νά χαίρεται. “Αν τό παιδί δέν πρόκειται νά κάνει εύχαρίστως εκείνο που τό βάζετε νά κάνει, θά σάς φύγη και τότε θά τό καταστρέψετε και ως μαθητήν. Πρέπει νά κινηται ζωηρά τό ενδιαφέρον του και μη σάς φύγη ποτέ αυτή ή έννοια, διότι έχω παρατηρήσει ότι πολλές φορές που γίνεται διδασκαλία από καθέδρας τὰ μισά παιδιά κοιμώνται. “Εάν δέ πρόκειται περι σκαπανέων θά πάθετε νίλες. Δέν έχετε ενώπιόν σας στρατόν, έχετε νά κάνετε άνατροφήν παιδιού. Αὐτήν την ώρα της έκπαιδύσεως τό παιδί πρέπει νά την θεωρή ως την καλλιτέραν διασκέδασιν που έχει νά κάνει την έβδομάδα».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

(“Απόσπασμα από τόν λόγον του εις την Β’ Διάσκεψιν τών Περιφερειακών Διοικήτων).

Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΚΑΙ Η ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ ΚΥΡΙΩΣ

ΚΑΙ ΠΡΟ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Εις την “Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δημοσιεύεται Νόμος περί “Ιδιωτικών Σχολείων, Φροντιστηρίων και Οικοτροφείων.

Σχετικώς με τὰ λαμβανόμενα μέτρα, βάσει του νέου τούτου Νόμου, ό “Αρχηγός προέβη εις τας κάτωθι άνακοινώσεις).

«Είναι γνωστή ήδη ή μέριμνα της Κυβερνήσεως άφ’ ενός δια την όριστικήν και συγχρονισμένην ρύθμισιν τών έκπαιδευτικών ζητημάτων, άφ’ έτέρου δέ δια την άνύψωσιν του πνευματικού και συγχρόνως του ήθικοῦ επιπέδου του λαού μας με την συστηματοποίησιν τών προσπαθειών είτε κρατικών είτε “Ιδιωτικών προς τόν σκοπόν αυτόν.

» Καί πρῶτον: Εις την όλην ρύθμισιν τών έκπαιδευτικών ζητημάτων χωροῦσα ή “Εθνική Κυβέρνησις λαμβάνει πρόνοιαν διασφαλίζουσας και την από πάσης άπόψεως ευρυθμοτέραν λειτουργίαν τών “Ιδιωτικών Σχολείων.

» Καί τοῦτο διότι τὰ σχολεία ταῦτα αποτελοῦν τό έτερον σκέλος, έστω και σχετικώς μικρόν, της όλης έν τῷ Κράτει ήμῶν έκπαιδύσεως.

» Λαμβάνεται οὔτω μέριμνα δια την ένδελεχή παρακολούθησιν και έποπτείαν τών “Ιδιωτικών Σχολείων και δια την πλήρη διασφάλισιν της άπαραιτήτου ειλικρινούς συνεργασίας μεταξύ τών ιδιοκτητῶν και του διδακτικοῦ προσωπικοῦ, ή όποία διαταράσσεται συνήθως, λόγω ίδιως οικονομικῶν διαφορῶν.

Πρός τόν άνώτερον προορισμόν

» “Εκαστος τών αποτελούντων τὰ στελέχη του “Ιδιωτικοῦ σχολείου, ήτοι ό ιδιοκτήτης, ό διευθυντής και τό διδακτικόν προσωπικόν, θά έχουν πρό αὐτῶν καθαρὸν τόν δρόμον της δράσεως των με τὰ δικαιώματα και τας εϋθύνas των, αλλά και όλοι μαζί ως εϋθύνας θά τείνουν νά εκπληρώσουν τόν άνώτερον προορισμόν του σχολείου.

» Μόνον οὔτω θά καταστή δυνατόν νά συμβάλη πραγματικῶς παραλλήλως προς την δημοσίαν έκπαιδευσιν και ή “Ιδιωτική εις όλον τό “Εθνικόν Έργον, εις τό όποϊον αποβλέπει ή “Εθνική Κυβέρνησις δια της έκπαιδύσεως.

» Καί τό Κράτος προσπαθεῖ νά ενι-

σχύση τὰ “Ιδιωτικά σχολεία οικονομικῶς άφού παραχωρεῖ εις αὐτὰ τὰ 40 % τών εισπραττομένων ὑπέρ του Δημοσίου έκπαιδευτικῶν τελῶν.

Νυκτερινά και Κυριακάτικα Σχολεία

» Δεύτερον: “Ως προς την άνύψωσιν του πνευματικοῦ επιπέδου του λαού και μάλιστα την καταπολέμησιν του αναλφαθητισμοῦ, έχει ή “Εθνική Κυβέρνησις ήδη λάβει μέτρα εις μεγάλην έκτασιν δι’ ίδρύσεως ειδικῶν νυκτερινῶν και Κυριακάτικῶν σχολείων.

» Μέχρι τινός και διάφορα σωματεία προσέφερον τοιαύτην υπηρεσίαν. “Αλλ’ είναι αληθές ότι αὐτή ήτο άυσυστηματοποίητος και άνεξέλεγκτος και δι’ αὐτό ένιστε επικίνδυνος.

» Διά τοῦτο ή ὑπό Σωματείων —δι-οικουμένων ὑπό άξιεπαίνων πολιτῶν —

ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

“Η έγγραφη μελὼν εις την Ε. Ο. Ν. δέν πρέπει νά γίνεται δια της πιέσεως, αλλά δια της πειθοῦς, της διαφώτισεως και του προσεταιρισμοῦ τών ψυχῶν.

Αί σχέσεις της Ε. Ο. Ν. μετά του σχολείου πρέπει νά είναι πάντοτε εγκάρδιαι. Μεταξύ Ε. Ο. Ν. και σχολείου επιβάλλεται στενή συνεργασία, διότι αὐτή άποτελεῖ συστατικόν αναγκαϊόν.

προσπάθεια θά ενισχυθῇ, θά είναι όμως καθ’ όλην την γραμμὴν συντονισμένη προς άσφαλεστέραν έπιτυχίαν του σκοποῦ. “Αλλά κυρίως την εργασίαν ταύτην θά αναλάβῃ ή “Εθνική “Οργάνωσις Νεολαίας και αἱ έκπαιδευτικάί άρχαί.

» Τό σημεῖον τοῦτο της προσπάθειας της “Εθνικής Κυβερνήσεως είναι έντελὼς εξαίρετικῆς σημασίας και τὰ άποτελέσματα δέν θά βραδύνουν νά καταφανοῦν, δια της άσφαλοῦς έντός έλαχίστων ετών μειώσεως του ποσοστοῦ τών αναλφαθῆτων έν τῷ Κράτει ήμῶν.

Τὰ “Ιδιωτικά Οικοτροφεία

» “Εν ἄλλο κεφάλαιον εις τόν νόμον αὐτὸν περιλαμβάνει τό ζή-

τημα τών “Ιδιωτικῶν Οικοτροφείων.

» Τό Κράτος θέλει νά είναι βέβαιον ότι και από της άπόψεως υγιεινῆς διαμονῆς και υγιεινῆς διατροφῆς και ακόμη από της άπόψεως της άγωγῆς είναι έξησφαλισμένοι οί νέοι, τούς όποιους οί γονεῖς έμπιστεύονται δι’ οίονδήποτε λόγον εις τὰ “Ιδιωτικά Οικοτροφεία.

» Τέλος τό περί Φροντιστηρίων κεφάλαιον του νόμου αὐτοῦ είναι επίσης σοβαρόν.

» “Αλλοτε ό καθείς, χωρίς νά έρωτᾷ, χωρίς νά ζητή την άδειαν κανενός, ήτο έλεύθερος ή νά συγκεντρώη μαθητάς και νά κάνει μαθήματα όμαδικά ή νά πηγαίνει έλεύθερος εις τας οικογενείας και άσύδοτος και άνεξέλεγκτος δια την ταυτότητά του, την προέλευσίν του, τό παρελθόν του και τούς επιδιωκομένους σκοπούς άνελάμβανε νά διδάσκῃ μαθητάς ὑπό την έμπιστοσύνην της οικογενείας, και έγίνετο οὔτως εἰπεῖν ό πνευματικός και ήθικός Ιατρός τών νεαρῶν βλαστῶν της οικογενείας.

» Στατιστικῇ δέν είναι δυνατόν νά γίνη, άλλ’ εἰμεθα βέβαιοι ότι πολλά είναι τὰ θύματα έκ της τυφλῆς αὐτῆς έμπιστοσύνης και πολλά είναι αἱ οίκογένειαι αἱ όποιαί έθρήνησαν την καταστροφήν, πνευματικὴν και ήθικὴν, τῶν τέκνων των από την άσυστάσιν αὐτῇ.

» “Η μόρφωσις και έν γένει ή άγωγή τών παιδιῶν δέν είναι μόνον εϋθύνη τών γονέων, αλλά κυρίως και πρό παντός εϋθύνη του Κράτους, διότι τελικῶς εις βάρος αὐτοῦ και του “Εθνους θά καταλήξῃ οἰαδήποτε κακή κατεύθυνσις τών παιδιῶν.

» Τὰ Κράτος θέλει πολίτας συνειδητούς, φρονηματισμένους, ανθρώπους ανωτέρους, με χαρακτήρα, όρθόν νοῦν, θέλησιν Ισχυράν, πατριωτικὴν, έτοιμούς νά θυσιάσουν τόν εαυτόν των εις την όλότητα του “Εθνους.

» Δι’ αὐτό εκείνοι, οί όποιοι θά αναλαμβάνουν τό έργον αὐτό, είτε εις τὰ σχολεία, είτε εις τὰ σπίτια και τας οικογενείας Ιδιαίτέρως, θά είναι εις τό έξῆς γνωστοί εις την υπηρεσίαν και θά έχουν τὰ απαιτούμενα προσόντα ήθικά και πνευματικά.

» Καί οὔτω ή μόρφωσις και ή έν γένει άγωγή τών νέων δέν δύναται νά είναι έργον του παντός έλεύθερον και άνεξέλεγκτον».

Ἡ Διεθνὴς Ἐκθεσίς Θεσσαλονίκης, ἡ ὁποία, ἀνεκρινόμενη καὶ ἀναδιοργανούμενη, θ' ἀνοίξῃ ἐντός ὀλίγου τὰς πόλεις τῆς, δίδει, ὑπὲρ πάντων ἄλλων, μίαν ἐπὶ πλέον ἀμφεῖσιν καὶ ἐμπρακτὸν μαρτυρίαν ὅτι ἡ Ἑλλάς, παρὰ τὰς μεγάλας ἐξωτερικάς διαταραχάς, ἐπιθυμῇ καὶ δύναται ὅχι μόνον νὰ κινή καὶ ν' ἀναπτύσῃ διαρκῶς τὴν ἀκατάλυτον δραστηριότητά καὶ ζωτικότητά της ἐπὶ τοῦ εὐρύτατου πεδίου τοῦ ὁλοκοῦ πολιτισμοῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰς θέτῃ συγχρόνως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς προόδου τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐμπνευμένη καὶ χειραγώγουμένη ἀπὸ τὸν μεγάλον Ἀρχηγὸν τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἀναστελλεῖ οὐδ' ἐπὶ στιγμήν τὸ ὑπερόχον ἔργον τῆς ἀναδιοργάνωσός της, ἀλλὰ τὸ ἀντιλαμβάνεται ἡρώως, σταθερὰ καὶ θαλμητικῶς, συγκεντρώνουσα καὶ διαθετοῦσα ὅλας τὰς δυνάμεις της, προχωρεῖ μὲ βήματα σταθερὰ καὶ μετὰ εἰς τὸν δρόμον τῆς προκοπῆς καὶ τῆς δημιουργίας. Ἀλλ' ἡ Μοῖρά της, ἡ ὁποία δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ἐγωϊστικὴ, διότι ἠύρνε πάντοτε τὰ ὅρια τῆς δράσεώς της καὶ τὰ ἐπεξέτεινε μέχρι τῶν ἀκρότατων ὁρίων τῆς πολιτισμένης ἀνθρωπότητος, τὴν ἔταξε καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο πρωτοεργάτην εἰρήνης καὶ πολιτισμοῦ. Καὶ αὕτη κριτικὴ εἶναι ἡ κυρία ἐννοία τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης, ὅπου τὰς σημερινὰς ἰδίους περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ Ἑλλάς, καὶ ἡν στιγμήν ἡ θύελλα τοῦ πολέμου μαίνεται γύρω της, ὥρωσε καὶ πάλιν τὴν λευκὴν σημαίαν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς συνεργασίας ἐπὶ τῶν πυλῶν ἑνὸς λευκοῦ καθάρου καὶ φωτεινοῦ ναοῦ, τοῦ ναοῦ τῆς Ἐλευθέριας, καὶ ἐκάλωσε τὰ ἔθνη καὶ τοὺς λαοὺς εἰς τὴν ὄρασαν καὶ τὴν ἐννεκὴν ἀμύλλαν τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ Ἑλληνοὶς ὁλόκληρος μὲ συγκίνησιν καὶ ὑπερφανείαν συναισθάνεται τὸ βαρύτερον νόημα τῆς ὥρας καὶ ὑψηλῆς προσπάθειάς, ποὺ συντελεῖται εἰς τὴν δευτέραν προετοιμασίαν τοῦ. Εἴθε νὰ τὸ ἀισθανθοῦν καὶ νὰ τὸ ἐνστερνισθοῦν καὶ οἱ ἄλλοι λαοί.

ΤΟ ΣΙΤΑΡΙ ΤΩΝ ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΣΩΝ

Πόσο ὥραια καὶ πόσο σημαντικὴ ἡ ἐνέργεια τῶν Φαλαγγιτισσῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Νότου, ποὺ εἶχαν καλλιιεργήσει οὐτὸν σὲ κάποιο χωράφι, ποὺ εἶχε τεθῇ στὴ διάθεσίν τους. Ὅπως μόνες τους τὸ εἶναν καλλιιεργήσαι, μόνες τους τὸ ἐξέριπαι, μόνες τους ἐφρόντισαν καὶ εἶναι ἄλκυρι, ψωμί καὶ παξιμάδι. Καὶ τὸ μὲν ψωμί τὸ ἐπρόσπεραν στοὺς φτωχοὺς, τὰ δὲ παξιμάδια τὰ ἐδώρισαν στοὺς συναγωνιστὰς των εἰς τὸ στρατόπεδον «Ἰωάννης Μεταξᾶς». Μπαρὸ παιδί! Μὲ τὴν ἐνέργειάν σας αὐτὴν ἐδείξατε κ' εἴσεις, ἀκούη μίαν φορὰν, πόσο βαθύ ἐχουν νοήματα τὰ παιδιὰ τῆς Ὁργανώσεώς μας τὰ μεγάλα συνήματα ἐργασίας καὶ ἀλληλεγγύης ποὺ ἔχει κηρύξει ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ἡ Ὁργάνωσις καὶ πόσο καλά καὶ ἀποτελεσματικὰ τὰ πραγματοποιεῖτε.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ἡ Α. Μ. ὁ Βασίλειος καὶ ὁ Ἀρχηγὸς εἰς πρόσφατον συνάντησίν των.
Ἡ τελευταία: Μία ὥραια ἀποφικὴ τῆς Ἐκκλῆσιας τῆς Πάρου. (Φωτογραφία Δορυφοκίης).

Τὸ τελευταῖον δεκάμηρον ὑπῆρξεν ἰδιαίτερος πλοῦσιον εἰς μέτρα ἀφορῶντα εἰς τὴν ἀγωγὴν καὶ εἰς τὴν ἐξ-ὑψωσιν τῆς πνευματικῆς καὶ τῆς ἡθικῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους. Ἡ ἀνάληψις τῆς πρωτοβουλίας διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἀναλφαριθμητισμοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἑθνικῆς Παιδείας — χωρὶς νὰ παρακωλύῃ ἢ νὰ καταργῇ τὰς ὑπὸ ἄλλων ὁργανισμῶν καὶ ὑπηρεσιῶν καταβαλλομένας εἰς τὸν τομέα τοῦτον ἀξιεπαίνοους προσπάθειάς — ἐξασφαλίζει ἐνότητα προγράμματος καὶ κατευθύνσεων καὶ περιβάλλει μὲ τὸ κύρος τοῦ Κράτους τὸν τόσον σημαντικὸν πνευματικὸν αὐτὸν ἀγῶνα. Ἀπὸ τὸ ἴδιον πνεῦμα τῆς ἐνότητος κατευθύνσεων ἐν τῇ παιδείᾳ ἐμφερεῖται καὶ ὁ πρόσφατος νόμος «περὶ ἰδιωτικῶν σχολείων, φροντιστηρίων καὶ οἰκοτροφείων», τοῦ ὁποίου τὴν δημοσίευσιν ἐκρίνεν ἀναγκαίαν νὰ ἐξαγγεῖται καὶ νὰ συνοδεύσῃ δι' ἰδιαίτερων του δηλώσεων ὁ Ἀρχηγός.

Ἡ ἰδέα τοῦ ἀμέσου καὶ ὁλοκληρωτικοῦ ἐλέγχου τῆς ἀγωγῆς τῶν νέων καὶ τῆς ἐνότητος τοῦ πνεύματος ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν θεμελιωδέστεραν ἰσῶς τῶν ἀρχῶν τοῦ Νέου Κράτους, εἶναι ἐκεῖνη ἡ ὁποία ἐνέπνευσε τὸν μνημονευθέντα ἀνωτέρω νόμον. Ὅπως δὲ ποτε ὁ Ἀρχηγός, ἔχων λόγῳ τῆς πλουσίας βιωτικῆς του πείρας τὴν δύναμιν νὰ μὴ δελεάζεται ἀπὸ ἐντυπωσιακοὺς ριζοσπαστισμοὺς, ἐξέλεξε καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὴν σοφὴν ὁδὸν τῆς δημιουργικῆς συντηρήσεως. Δὲν ἐμμήθη τὰς μεθόδους τὰς ἐφαρμοσθείσας ἀλλαχού καὶ δὲν κατήργησε τὴν ἰδιωτικὴν ἐκπαιδεύσιν, ἀρκεσθεῖς εἰς τὸ νὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἐπ' αὐτῆς κρατικὸν ἐλεγχον καὶ ἐξασφαλίῃ συγχρόνως ὑπὲρ αὐτῆς σημαντικὰς ὁλικὰς παροχὰς καὶ ἐνισχύσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ τὴν βοηθήσουν ἀσφαλῶς εἰς τὸ νὰ ἐπιτελῇ ἀποτελεσματικώτερον τὸ ἔργον της. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ὁ Ἀρχηγός δὲν παρέλειψε νὰ ἐξηγήσῃ καὶ πάλιν ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῆς μορφώσεως τῶν νέων γενεῶν, μακρὰν τοῦ ν' ἀποτελῇ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα καὶ καθήκον τῶν γονέων, κατὰ τὰς πεπαλαιωμένας ἀντιλήψεις, εἶναι ὑπόθεσις γνησιώτατα καὶ βασικώτατα ἐθνικῇ. Ὡς τοιαύτη δὲ μόνον ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὡς συνειδητοῦ καὶ ὑπευθύνου φορέως τῆς θελήσεώς τοῦ ἔθνους, καὶ ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ ἐμπνευσίν καὶ κατεύθυνσιν εἶναι δυνατόν ν' ἀσκήται.

Τρίτον μέτρον, ὅχι μικροτέρας σημασίας, ἀναγόμενον δὲ καὶ τοῦτο εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους, εἶναι τὸ ἀποβλέπον εἰς τὴν θεραπεσίαν τῆς ἀνάγκης τῆς καταρτίσεως ἐπαρκούς κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ συγκρότησιν ἐφημεριακοῦ κλήρου. Δὲν πρόκειται ἐδῶ ν' ἀσχοληθῶμεν μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ ζητήματος τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ κλήρου εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν κατωρθώθη νὰ δοθῇ λύσις ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κράτους. Θὰ εἰπώμεν μόνον ὅτι ἀφ' ἧς αἱ νέαι βίωτικαὶ συνθηकाὶ μᾶς ἐβγαλάν ἐξω ἀπὸ τὰ ἀπλά, εὐλογημένα, ἀλλὰ ἀνεπαρκῆ καὶ πεπερασμένα διὰ τὴν πονηρὰν ἐποχὴν μας, διὰ τὰ προβλήματα καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς, πλασίας τῆς ἡθογραφικῶς στερεᾶς θρησκευτικῆς ζωῆς, αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ τύπου τοῦ ἱερέως, τοῦ ὁποίου τὰς ἐλλείψεις τῆς μορφώσεως ἀνεπλήρωνε τὸ γνησιὸν χριστιανικὸν ἦθος καὶ ἡ ἀπαρσάλευτος ἰσχυρὰ πίστις, ἔπαυσε νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ ρόλου του, ἡ πενιχρότης τῶν γνώσεων τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου ἀπέβη ὀδυνηρότατα αἰσθητῇ. Ἐξ ἄλλου καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἀκόμη ἡ στάθμη τῶν γνώσεων τοῦ ἱερέως δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ ὑπερέχῃ τοῦ μέσου ὄρου μορφώσεως τοῦ λαοῦ. Διὰ τοῦτο, ἐφόσον βαθμιαίως ἀνῆρχετο ἡ στάθμη τῆς μορφώσεως τοῦ λαοῦ, τόσον δευτέρα ἀπέβαιναν ἐπὶ τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς ἡ αἰσθησις τῆς ἀντιθέσεως, ἡ ὁποία ἀπέρρεεν ἀπὸ τὸ χαμηλὸν ἐπίπεδον τῶν γνώσεων τοῦ κλήρου. Αὐτὴν τὴν ἀντινομίαν ἔρχεται νὰ θεραπεύσῃ ἡ ἰδρυσις ἐξ νέων ἱερατικῶν σχολῶν, εἰς τὰς ὁποίας θὰ φοιτοῦν ὑποχρεωτικῶς πρὸ τῆς χειροτονίας των οἱ ἐκλεγόμενοι ἐφημέριοι. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου καὶ προσθέτως διὰ τῆς ἰδρύσεως ἐτέρων τριῶν ἐκκλησιαστικῶν σχολῶν, καλύπτεται κατὰ τὸν πλέον ἐπιτυχῇ τρόπον τὸ μέγα κενὸν τῆς ἀρτίας καταρτίσεως τῶν νέων, οἱ ὁποῖοι θ' ἀφιερωθοῦν εἰς τὸ ἱερατικὸν στάδιον. Ἐξασφαλίζεται οὕτω εἰς τὴν στρατευομένην ὁρθόδοξον ἐλληνικὴν Ἐκκλησίαν ἐπάρκεια στελεχῶν ἐν ἀριθμῷ καὶ εἰς κατάρτισιν, πράγμα τὸ ὁποῖον — ἐάν παραλλήλως δοθῇ ἡ ὀφειλομένη σημασία εἰς τὰ προσόντα τοῦ ἡθους καὶ τοῦ χαρακτῆρος — καὶ τὸ παλαιὸν γόητρον τῆς Ἐκκλησίας θ' ἀνανεώσῃ καὶ θὰ καταστήσῃ ταύτην ἀπολύτως κυρίαν τῆς πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς τῆς ἀποστολῆς.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Αἱ Φαλαγγίτισσαι Ἐάνθης κατεσκεύασαν αἱ ἰδία μίαν Ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ τὴν ἐπρόσφεραν εἰς τοὺς Ἀκρίτας. Νὰ ἐξάρωμεν τὴν σημασίαν καὶ τὸν συμβολισμόν ποὺ ἐνέχει ἡ προσφορά αὕτη; Τὸ αἰσθάνεται βαθύτατα κάθε Ἑλληνικὴ καρδιά. Τὰ χέρια τῶν συναγωνιστριῶν Ἐάνθης, ποὺ κατεσκεύασαν τὴν σημαίαν αὐτήν, ἐξέφραζαν ὅχι μόνον τὴν ἰδικὴν των πατριωτικὴν ἐπιθυμίαν, ἀλλὰ τὸ ἐθνικὸν αἶσθημα ὅλων τῶν νεανίδων τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἡ προσφορά τῆς σημαίας αὐτῆς εἰς τοὺς Ἀκρίτας μᾶς ὑπερέβαινε πολὺ τὴν ἐννοίαν καὶ τὴν ἔκτασιν ἑνὸς δώρου ἢ τοῦ ἀπτή, ἡ κατηγορηματικὴ, ἡ ἐπίσημη, ἡ ἱερὴ διαθεσίμωσις καὶ ὁ ὅρκος ὅλων τῶν Νέων τῆς Ἑλλάδος, ὅτι στέκονται δίπλα εἰς τὴν στρατευομένην νεότητά ἑτοίμοι κ' ἀποφασισμένοι νὰ ἐκτελέσουν μαζὶ τὸ ὑπέρτατο καθήκον πρὸς τὴν Πατρίδα.

Η ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Ὁ Ἀρχηγός, τιμὼν μὲ τὴν ἐπίσκεψίν του τοὺς ναυτοφροντιστὰς τοῦ «Ἰκάρου» ποὺ ἐπὶ στρεφέν ἀπὸ τὸν ἐκπαιδευτικὸν τὸν πλοῦν, ἐδείξε μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐμπράκτως τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν ναυτικὴν ἐκπαιδεύσιν τῶν Φαλαγγιτῶν. Ἡ δὲ ζωηρὰ ἱκανοποίησις, τὴν ὁποῖαν ἐξέφρασεν ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ταξιδίου, ἀποδεικνύει ὅτι οἱ Φαλαγγίται μᾶς ἀνταποκρίνονται μ' ἐνθουσιασμόν καὶ ἀποφασιστικότητά καὶ εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦτο τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τὸ ἐφαρμόζουσιν πιστὰ ἀποτελεσματικὰ. Καὶ αὕτην ἀκριβῶς τὴν ἐννοίαν εἶχεν ἐπίσης καὶ ἡ ὥραια ναυτικὴ ἐορτὴ ποὺ ἐγένετο εἰς τὴν ναυτικὴν βάσιν τῆς Ε.Ο. Ν. εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον τοῦ Ναυστάθμου, ἐπὶ τῇ λήξει τῆς ναυτικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν βαθυπόρων Φαλαγγιτῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ γίνωνται αὐριοι οἱ ναυτικοὶ ἐκπαιδευτὰ τῶν μελῶν τῆς Ὁργανώσεώς μας εἰς τὰς οἰκείας περιφερείας των. Χαιρετίζομεν μὲ ἰδιαίτεραν χαρὰν τὰς πρώτας αὐτὰς θετικὰς ἐκδηλώσεις, αἱ ὁποῖαι καταδεικνύουν μὲ πόσῃ προθυμίᾳ καὶ ἐνθουσιασμόν τὰ Ἑλληνοπλοῦς μᾶς προσέρχονται, ὅπως ἦτο φυσικόν, εἰς τὸ γινώσκον, τὸ καθαυτὸ Ἑλληνικὸν στοιχεῖον ἀκμῆς, δυνάμεως καὶ πολιτισμοῦ, ποὺ ἡμεῖς καὶ εἶναι ἡ ἀνάστασις ἡ θαλάσσια.

ΕΝΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΤΗΣ ΕΚΑΛΗΣ

Δὲν μπορῶ νὰ ξεκαθαρίσω ποῖα ἦταν ἡ πρώτη μου... ἀκουστικὴ ἐντύπωσις ἀπ' τὸ στρατόπεδον μόλις ἔφθασα. Σκεφθῆτε λίγο. Ἐκατὸν ἐξήντα κορίτσια... μ' ἕνα ὄργανο τὸ καθένα — ἕνα ταμπούρλο, ἕνα πῖφερο, μιά σάλπιγγα — μπορεῖτε νὰ τὸ φαντασθῆτε. Ἐκατὸν ἐξήντα κορίτσια, γιομάτα ζωὴ, κέφι καὶ χαρὰ, ποὺ πλημμυρίζουν ἕνα ἀπέραντο γήπεδο. Προχωρώντας στὸ κατωφερικὸ δρομάκι — ἀφοῦ προηγουμένως ἐπέδειξα τὰ σχετικὰ διαπιστευτήρια στὸν... Κέρθερο τῆς εἰσόδου — σκέφτομαι τί χαρακτηρισμὸν τάχα νὰ δώσω στὸ σύνολον αὐτοῦ τοῦ χαρούμενου ντόπου καὶ τῆς φασαρίας ποὺ πλημμυρίζου τὸ σύμπαν. Φωνές, γέλια, χάχανα, καθὼς βγαίνουν ἀπὸ τόσα στόματα μαζύ, παίρνουν τὴν ἔκτασιν ἑνὸς πλατιοῦ, ἀλλὰ καὶ εὐχάριστου συγχρόνως θαυροῦ, καὶ ὕστερα, ταμπούρλα, σάλπιγγες, πῖφερα. Ἡ γραφικὴ γωνία τῆς Ἐκάλης ποῦναι προσωρισμένη γιὰ τὴ μουσικὴ ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν ἀναψυχὴν τῶν κοριτσιῶν, τραντάζεται ὁλόκληρη... Μὰ τὸ δρομάκι τελειώνει σὲ λίγο. Μπρὸς μου παρουσιάζονται οἱ πρώτοι ἀντιπρόσωποι τῆς ἐπίγειας αὐτῆς «Ἐδέμ»: Τρία κοριτσάκια, μ' ἕνα πῖφερο τὸ καθένα στὸ στόμα. Τὸ ἕνα ἀπ' αὐτὰ, ὀρθὸ, ἀκουμπισμένο σ' ἕνα πεῦκο, μὲ γυρτὸ λίγο τὸ ξανθομάλλο κεφάλαι φρατωναίρει κάποιο ἐμβατήριον μὲ τὸ πῖφερό του. Στὰ πόδια του ξαπλωμένες ἄλλες δυὸ τὴ μιμοῦνται σ' αὐτὴ τῆς τῆς προσάθεια. Ἡ εἰκόνα αὕτη, ἔτσι καθὼς προβάλλει μπρὸς στὰ μάτια μου, τὴν ὥρα τούτῃ ποὺ ἡ φύσις ὁλόκληρη ἔχει πάρει τὸ ἀπαλὸ πράσινο χρῶμα ποὺ παίρνει λίγο πρὶν ἀπ' τὸ δειλινὸ, καθὼς ὁ ἥλιος, παιγνιδίζοντας, λίγο πρὶν πάη νὰ γύρῃ, ρίχνει τὶς τελευταῖες του ἀχτίδες μέσα ἀπ' τὰ φύλλα στὴ γῆ, στὰ κορμιά τῶν δένδρων, στὰ παιδικὰ κορμιά, ἔχει κάτι τὸ εἰδυλλιακὸ ποὺ μὲ καθηλώνει γιὰ μιά στιγμὴ στὴ θέσιν μου.

Ὁ θόρυβος ἔχει κοπάσει κάπως τώρα. Μόνο ἀπὸ μακριά, πότε ἀπὸ δῶ, πότε ἀπὸ καὶ, μοῦρχονται μεμονωμένες προσάθειες ἀποδόσεως κάποιοι ἐμβατήριον, πότε μὲ ταμπούρλα, πότε μὲ σάλπιγγες. Κι' ἐπιτέλους τὸ βρίσκω. Νὰ ὁ χαρακτηρισμὸς ποὺ ζητάγα: «Ἀγγελοὶ σὲ κάποιο ἄλσος τῆς Ἐδέμ».

Τώρα καθισμένος στὴ σκηνὴ τῆς στρατοπεδαρχίας, μπορῶ ἀνερόχλητα νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸν ρεπορτάζ μου.

Νὰ οἱ πληροφορίες ποὺ συγκεντρώνω, ἐνῶ τὰ κορίτσια τοῦ στρατοπέδου, συγκεντρωμένα γύρω στὸν ἐκπαιδευτὴ τους, παίρνουν τὸ ἀπογευματινὸν τους μάθημα.

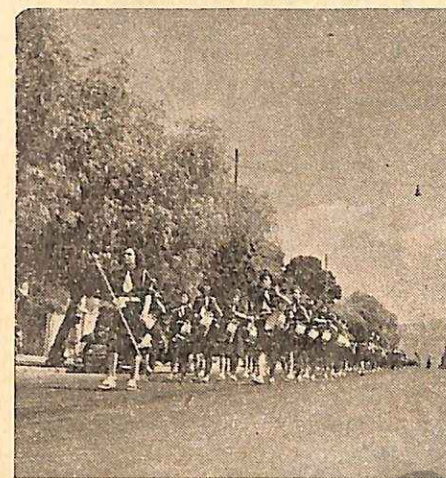
— Ἐχομεν ἑκατὸν ἐξήντα κορίτσια περίπου, σαράντα ἀπ' τὴν κάθε Ὑποδιοίκησι Πρωτευούσης, μὲ γνωρίζει ἡ στρατοπεδαρχία. Κύριος σκοπὸς μᾶς εἶναι στὸ μῆνα ποὺ θὰ μένουμε ἐδῶ νὰ διοργανώσουμε μιά ἀρτία παιδική

μπάντα. Ἐλπίζουμε νὰ τὸ καταφέρουμε, παρ' ὅλο ποὺ ὁ καιρὸς εἶναι λίγος...

Κι' ἀληθινά, ὁ κόσμος ποὺ παρακολούθησε τὴν μπάντα τὴν ἡμέρα ποὺ πῆγαν καὶ πῆραν τὰ κορίτσια ἀπ' τὸ στρατόπεδον «Ἰωάννης Μεταξᾶς» ἐξεφράσθη μὲ τὸν πιὸ ἀνυπόκριτο ἐνθουσιασμόν γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς προσάθειας).

— ... Ἐκ παραλλήλου ὁμως θέλωμε νὰ προσφέρουμε λίγη ἀναψυχὴ στὰ κορίτσια μᾶς καὶ λίγη ξεκούρασι.

Κι' ἐν συνεχείᾳ, μοῦ λέει τὸ πρόγραμμα ζωῆς τῶν κοριτσιῶν. Γιατί,

Ἡ ἐπιστροφή ἀπὸ τὸ στρατόπεδον «Ἰ. Μεταξᾶς» τῶν 600 Φαλαγγιτισσῶν δοκίμων βαθμοφόρων τῆς πρώτης ἀποστολῆς τῆς Π.Δ.Θ.Π.

Ἄ! ὅλα κ' ὅλα, ὑπάρχει καὶ πειθαρχία. Νάχομε καὶ τὸ νοῦ μας.

Λοιπόν: 6 1/2 ἡμέρες, καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀτομικὴ καθαριότης, λίγη γυμναστικὴ, ὁμαδικὸς ὕμνος τῆς «προσευχῆς τῆς Φαλαγγιτισσῆς», ἐπαρσις τῆς σημαίας καὶ πρῶνὸν ρόφημα. Κατόπιν, καθαριότης σκηνῶν, μάθημα ἀθλοπαιδιῶν, α' βοηθειῶν, πολιτικῆς διαφωτίσεως κ.λ.π.

Ἐπακολουθεῖ ἐπιθεώρησις σκηνῶν, ἕνα ἐλαφρὸ πρόγευμα καὶ ὕστερα μελέτη μουσικῆς μὲ τὴν βοήθειαν τριῶν ἐκπαιδευτριῶν.

Κι' ἔρχεται ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ. Τὰ κορίτσια στρώνονται στὰ πελώρια τραπέζια καὶ καταβροχθίζουν μὲ ὄρεξι... μοναδικὴ τὸ μεσημεριανὸν τους, ἐνῶ ἐνδεκά ἀπ' αὐτὰς (ἐνάλλαξ κάθε μέρα ἀπὸ μιά ἐνωμοτία) ἐκτελοῦν χρέη... σεργιάντων. Στρώνουν τραπέζι, ξεστρώνουν, παρακολουθοῦν τὸ μαγειρεύμα κ.λ.π.

1 1/2 — 3 1/2 ὕπνος, μετὰ ἀμέσως τακτοποίησις σκηνῶν, συγκεντρώσις στὸ ἐστιατόριον γιὰ τὸ ἀπογευματινὸν καὶ γραμμὴ γιὰ τὸ μάθημα ὡς τις 6 1/2.

Μετά, ὅλα αὐτὰ θὰ τὰ παρακολουθήσουμε μαζύ. Ἀλλ' ὡστε τὸ μάθημα δὲν τέλειωσε ἀκόμα καὶ ἔχομε καιρὸ νὰ ρίξουμε μιά ματιὰ στὸ στρατόπεδο.

Ἀνάμεσα στὰ πεῦκα, στὴν ὑγιεινότερη τοποθεσίᾳ τῶν Ἀθηνῶν, μὲ ξεκούρασι, καλὸ φαί, ἀρχηγούς ποὺ τὰ λατρεύουν κυριολεκτικὰ, τί ἄλλο θὰ περίμενε κανεὶς ἀπὸ μουτράκια ποὺ νὰ λάμπουν ἀπὸ ὕγεια καὶ χαρὰ;

Οἱ σκηνοῦλες τους καθαρὲς — καθαρὲς μὲ τὴ διακόσμησίν τους τὴν ἰδιαίτερη ἢ κάθε μιά, καὶ μπρὸς στὴν εἴσοδον μικρὰ κηπάκια, τεχνητὰ, ἀπομίμησι τοῦ στρατοπέδου τους τὸ ἕνα, ἡ δημιουργία φαντασίας τὸ ἄλλο.

Στὸ ἄλλο μέρος ἡ κουζίνα καὶ πλᾶτὶ τὸ ἐστιατόριον, στὸ ὑπαιθρο αὐτό.

Τώρα ἐκεῖ εἶναι συγκεντρωμένα τὰ παιδιὰ ποὺ ἀφοῦ τελείωσαν τὸ μάθημα τους ζητοῦν ὀρισμένες συμπληρωματικὲς πληροφορίες ἀπ' τὸν ἀρχιμουσικό τους. Λίγη ὥρα ἀνάπαυσις. Τὸ χαρούμενον πανδαιμόνιο ἐπαναλαμβάνεται.

Σὲ λίγο συγκεντρώσις, μοίρασμα τῶν κοριτσιῶν κατὰ ἐνωμοτίας, καὶ ἀμέσως, ἡμερησία ἀναφορά καὶ ὑποστολὴ σημαίας, ὅλα τακτικά, ἐπίσημα, σὺν νάμαστε σὲ ἀληθινὸ στρατιωτικὸ τμήμα.

Ἡ σημαία κατεβαίνει σιγὰ-σιγὰ, ἐνῶ οἱ σάλπιγγες ἤχοῦν.

Τὰ κορίτσια διαλύονται ἀλλὰ γιὰ νὰ τρέξουν ὅχι στὰ ὄργανά τους τώρα, μὰ στὸν τραπέζι. Ὡρα φαγητοῦ. Μενοῦ περίφημο (κάτι ξέρω ἀπ' αὐτοῦ γιὰτὶ κατὰ γενικὴν ἀπαιτήσιν ἔλαβα καὶ ἐγὼ μέρος): μακαρονάκια σάλτσα, σαρδέλλες κουτιοῦ, φρούτα.

Οἱ πιατέλλες μὲ τὸ ψαμί διαδέχονται ἀκατάπαυστα ἡ μὴ τὴν ἄλλη. Τὰ παιδιὰ καταβροχθίζουν ὅτι τοὺς δίδουν ἐνῶ σύγχρονα γελοῦν καὶ κρυφοκουδεντιάζουν. Μυστικά; «Α, μᾶ... Προετοιμασία τῆς ψυχαγωγίας, ἀπλοῦστατα. Ποῦ θὰ πᾶν, ποῖον θὰ πειράξουν, ποῖο ποίημα θὰ ἀπαγγελεθῇ κ.λ.π.

Περωνώντας ἀνάμεσα ἀπ' τὰ διάφορα τραπέζια μὲ φωνάζουν:

— Εἰμεθα κατενθουσιασμένες ἐδῶ.
— ... Ποτὲ δὲ φανταζόμαστε πὼς θὰ μπορούσαμε νὰ περναίμε τόσο ὁμορφα.

— Οἱ ἀρχηγοὶ μᾶς μᾶς λατρεύουν.

Ἐπιτέλους ἡ ὥρα τῆς ψυχαγωγίας φθάνει.

Τὰ παιδιὰ καθοῦνται γύρω-γύρω στὴν πλατειοῦλα ποὺ σχηματίζεται μπρὸς στὰ «μαγειρεία» καὶ... τὸ γλέντι ἀρχίζει. Νὰ σὰς ἀπαριθμῶ τὰ διάφορα νοῦμερα; Ἀμφιβάλλω ἐνθα τὰ καταφέρω. Μὰ δὲ μπορῶ παρὰ νὰ τὸνίσω πὼς τὸ πρόγραμμα ἦταν ἀπ' τὰ πιὸ πλοῦσια καὶ ἀπ' τὰ πιὸ ποικίλα. Χορός, τρανοῦδι, ἀπαγγελίες, μονόλογοι, διάλογοι, παρωδίες τραγουδιῶν.

Τὰ παιδιὰ γελοῦν... γελοῦν καὶ χειροκροτοῦν. Χειροκροτῶ καὶ ἐγὼ μαζύ τους. Τὸ θέαμα μὲ συνεπαίρνει. Εἶναι τόσο ὁμορφα τὰ νεῖδα σὺν χαίρονται.

Χρ. Μ.

Ο ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ

6. (Συνέχεια)

“Ο κήρυκας εὐτὺς σύμφωνα με τὴν προσταγή πού τοῦδωσε ἡ θεὰ προστάζει νὰ καθήσῃ ὁ λαός, νὰ πάρουν οἱ κριτὲς τὴ θέση τους καὶ νὰ σωπάσουν ὅλοι γιὰ νὰ ἀκούσουν τοὺς ἀντιδίκους καὶ τοὺς μάρτυρες.

Η ΔΙΚΗ ΑΡΧΙΖΕΙ

“Ὁμως ποῖος εἶναι αὐτὸς πού ἔρχεται τελευταῖος καὶ στέκει δίπλα στὸν Ὀρέστη; Ἡ φωτεινὴ του ὄψη, τὸ μεγαλόπρεπο παράστημα καὶ οἱ τρόποι του εἶναι γνωστά σὲ ὅλους. Οἱ Ἑρινύες πρῶτες ἀπ’ ὅλους τὸν ἀναγνωρίζουν κι’ ἀνησυχοῦν. Τὶ ἦρθε νὰ κάμῃ ἐδῶ πέρα;

ΕΡΙΝΥΕΣ

Φοῖδε, διαφέντευε καὶ κράτα τὰ δικά σου. Ὁμως σ’ αὐτὸ τὸ πρᾶμα, λέγε, τί γυρεύεις;

ΑΠΟΛΛΩΝ

Νὰ μαρτυρήσω; τί εἶναι παρακαλεστής μου ὁ ἀντρας αὐτὸς καὶ τοῦ σπιτιοῦ μου ξένος. Ἐγὼ τὸν ἔχω ἀπὸ τὸ φῶνο καθάρισε κι’ ἦρθε νὰ δικάσῃ μαζί του γιὰτι μέρος στὸ κοτωμὸ τῆς μάνας του ἔχω πάρει.

“Ὅχι μόνο δηλ. νὰ μαρτυρήσῃ ὑπὲρ τοῦ Ὀρέστη ἔρχεται, μὰ καὶ κάθεται σὰ συγκατηγορούμενος στὸ ἴδιο ἐδῶλιο· γιὰτι πραγματικά δὲν πρόκειται νὰ δικάσῃ ἐδῶ πέρα ἕνας ἄνθρωπος πού εἶναι ὄργανο στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, μὰ ἕνας νόμος, αὐτὸς πού ξεχωρίζει τοὺς μητροκτόνους ἀπὸ τοὺς ἄλλους φονιάδες καὶ ὀρίζει γιὰ τοὺς πρῶτους καταδίωξη ἐκ μέρους τῶν Ἑρινύων, ἐνῶ τοὺς ἄλλους, τοῦλάχιστο στὸν κόσμον αὐτό, τοὺς ἀφίνει ἀτιμώρητους.

“Ὑστερα ἡ χειρονομία αὐτὴ τοῦ Ἀπόλλωνα ἔχει μιὰ ἄλλη ἀκόμα σημασία σπουδαιότερη. Δίνει κύρος στὸ δικαστήριον καὶ ἐπισημότητα... Οἱ κριτὲς ὑψώνονται πίσω ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τῶν ἀνθρώπων μιὰ φορά πού θνητοὶ αὐτοὶ ἔρχονται ν’ ἀκούσουν καὶ νὰ κρίνουν θεοὺς καὶ νόμους παμπάλαιους πού δὲν ξέρεи κανεὶς ποῖος ἔβαλε καὶ δίχως ἄλλο ἔχουν θεὰ καταγωγή.

Ποῖος θὰ τ’ ἀκούσῃ αὐτὸ καὶ δὲ θὰ σκεφθῇ μὲ δέος ποιά ἐξουσία παίρνει στὰ χέρια του τὸ δικαστήριον αὐτὸ τῶν ἀνθρώπων, ὁ περίφημος Ἀρείος Πάγος πού συστήνει ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ Ἀπόλλωνας τὸ παραδέχεται, καὶ φυσικά μαζί μ’ αὐτὸν κι’ ὅλο τὸ Δωδεκάθεο;

Ἡ θεὰ τῆς σοφίας ἡ ἴδια προεδρεύει καὶ δείχνει καὶ καθιερώνει πὼς πρέπει νὰ γίνεται ἡ διαδικασία γιὰ νὰ ἐξασφαλιστῇ τὸ δίκαιο.

Γυρίζει λοιπὸν πρῶτα πρὸς τὶς Ἑρινύες.

ΑΘΗΝΑ

“Ἐχεις τὸ λόγο, ἐμπρὸς τῇ δίκῃ ἀρχίζω. Πρέπει ὁ κατηγορὸς πρῶτα νὰ μιλῇ κι’ ἔτσι σωστὰ μπορεῖ νὰ μάθουμε τί τρέχει.

Κι’ αὐτὲς πού ἀκριβῶς τούτῃ τῇ στιγμή περιμέναν τὴν ὥρα καταπίωνται εὐτὺς μετ’ αὐτὴν κατηγορία. Δὲν ἔχουν βέβαια τὸν τρόπο νὰ πλέξουν

τεχνικά τὰ λόγια τους γιὰ νὰ συγκινήσουν τοὺς κριτὲς καὶ τὸ ἀκροατήριον. Περιορίζονται λοιπὸν στὸ νὰ βάξουν διάφορα ρωτήματα στὸν Ὀρέστη λιγόλογα μὰ σταράτα. Κι’ αὐτὸς ἀπαντᾷ μετ’ αὐτὸν ἴδιον τρόπο.

ΕΡΙΝΥΕΣ

“Ἄν κι’ εἴμαστε πολλὲς θὰ ποῦμε ὡς τόσο λίγο. Λόγο στὸ λόγο ἀπάντα μου σ’ ὅ,τι ρωτήσω. Πές πρῶτα τὴ μάνα σου τὴ σκότωσες;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τὴ σκότωσα, ναί, δὲν μπορῶ τ’ ἀρνηθῶ.

Οἱ Ἑρινύες ἀφίνουν ξεφωνητὸ χάραξ ἀκούοντας τούτῃ τὴν ὁμολογία.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Τὸ πρῶτο πάλαιμα τὸ κέρδισα καὶ νὰ το! Μὰ πρέπει τώρα νὰ μοῦ πῆς καὶ πὼς τὴ σκότωσες.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τῆς ἔκοψα μετ’ αὐτὴν τὸ σπαθί μου τὸ λαϊμό.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Ποῖον ἀκούσες καὶ τίνος πῆρες συμβουλῆ;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τὴν προφητεία τοῦτου ποῦρθε μάρτυράς μου.

ΕΡΙΝΥΕΣ

“Ὁ Φοῖβος σ’ ἔβαλε τὴ μάνα σου νὰ σφάξῃς!

ΟΡΕΣΤΗΣ

Καὶ δὲν τὸ μετανοῶνω τώρα οὔτε ποτές μου!

ΕΡΙΝΥΕΣ

“Ἄν καταδικαστῇς γοργὰ θ’ ἀλλάξῃς γνώμη.

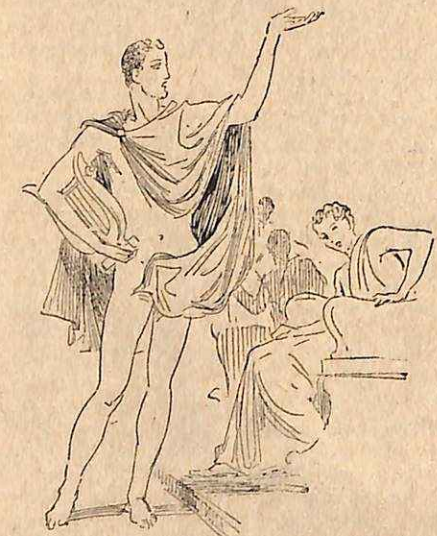
ΟΡΕΣΤΗΣ

Θὰ με συνδράμῃ ὁ κύρης μου ἀπ’ τὸν κάτω κόσμον.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Φονιάς τῆς μάνας του καὶ στοὺς νεκροὺς ἐλπίζει!

Μὲ τέτοιον τρόπο ἐξακολουθεῖ ἡ δίκη. Οὔτε πέταγμα πουλιοῦ δὲν ἀκούς

“Ὁ Ἀπόλλωνας παίρνει τώρα τὸ λόγο.

πάνω στὸν ἱερὸ βράχο. Τὰ λόγια τῶν ἀντιδίκων μονάχα ξεχωρίζουν μέσα στὴ σιωπή. Θαρρεῖς πὼς καὶ τ’ ἀψυχα ἀκόμα, πού δὲν ἔχουν αἰσθήσεις καὶ μυαλό, ἐνδιαφέρονται γιὰ τούτῃ τὴν ὑπόθεση. Θαρρεῖς πὼς καὶ οἱ σκιὲς τῶν νεκρῶν ἀπὸ τὴν πολυπάθη οἰκογένεια ἀνέθηκαν ἀπὸ τὸν Ἀδῆ κι’ ἀνακατέστηκαν μετ’ αὐτοὺς ἀκροατὲς καὶ περιμένουν ἀνυπόμονα ν’ ἀκούσουν καὶ νὰ δοῦν ποῖο τέλος θὰ πάρουν τόσα μίσση, τόσες κακοῦργες πράξεις πού ρήμαξαν τὴ γενιά τους.

«Εἶχε διπλοκριματίσει», λέει ὁ Ὀρέστης. «καὶ γι’ αὐτὸ τὴ σκότωσα. Καὶ τὸν ἀντρα τῆς ἐσκότωσα καὶ τὸν πατέρα μου! Γιατί δὲν τὴν κυνήγησες αὐτὴν σὰν ἦταν ζωντανή; Δὲν τόκαμες κι’ ἔτσι ἀναγκάστηκα ἐγὼ νὰ πάρω ἐκδίκηση».

«Δὲν ἦταν αἷμα τῆς» ἀπαντοῦν ἐκείνες.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Κι’ εἶχα λοιπὸν τῆς μάνας μου τὸ γαῖμα ἐγώ;

ΕΡΙΝΥΕΣ

Κακοῦργε, μὰ στὰ σπλάχνα τῆς δὲ σὲ κρατοῦσε; Τὸ αἷμα τῆς μάνας σου, τὸ σεβαστὸ, ἀπαρνέσαι;

Τὸ ἐπιχείρημα αὐτὸ τῶν Ἑρινύων κάνει ἐντύπωση. Γιὰ πρώτη φορά ἀπ’ ὅτου ἀρχίνησεν ἡ δίκη ἀκούεται βοὴ ἐπιδοκιμασίας στὸ ἀκροατήριον.

Ὁ Ὀρέστης καταλαβαίνει σὲ πόσο δύσκολη θέση βρίσκεται. Καταφεύγει λοιπὸν στὸν Ἀπόλλωνα καὶ ζητᾷ βοήθεια.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τώρα πιά σὺ μαρτύρησε καὶ ἐξηγῆσέ μου Ἀπόλλωνα ἂν τὴ σκότωσα κατὰ τὸ δίκιο. Γιατί τὴ σκότωσα, εἰν’ ἀλήθεια, δὲν τ’ ἀρνέμαι. Πές μου τὴ γνώμη σου καὶ κρίνε. Μὲ δικαίω- νεις ἢ ὄχι; Κι’ ἔτσι ἀπόκριση κι’ ἐγὼ θὰ δώσω!

Ὁ Ἀπόλλωνας παίρνει τώρα τὸ λόγο. Πόσο διαφορετικὰ μιλεῖ αὐτός! Εἶναι ἀρχηγὸς τῶν Μουσῶν, τεχνίτης τοῦ λόγου. Ξέρεи ν’ ἀραδιάζῃ τὴν λέξεις καὶ τὰ νοήματα μετ’ αὐτὸν τρόπο πού νὰ συγκινή τὶς καρδιὲς καὶ ν’ ἀναγκάσῃ τὸ μυαλὸ νὰ σκεφτῇ ὅπως τὸν συμφέρει... Τονίζει με λεπτομέρειες καὶ ζωηρὲς εἰκόνες ὅ,τι πρέπει νὰ τονιστῇ, παραλείπει ἄλλα πού θὰ κάμουν ἴσως κακὴ ἐντύπωση, ρίχνει ἕνα ἔπαινο γιὰ τοὺς κριτὲς ἀνάμεσα στὰ λεγόμενά του... Τὸν ἀκούς καὶ σκλαβώνεσαι... Θαρρεῖς πὼς πλέκει γύρω σου πιθήδεια, σὰ θαυματοποιός, ἕνα δίχτυ ἀθώρητο... μετ’ αὐτὸν τρόπο πού ἀντὶ ν’ ἀναγκάσῃς γι’ αὐτὸ χαμογελάς καὶ ἀφίνεσαι...

“Ὑστερα καταφεύγει σὲ κάτι ἄλλο... Θυμίζει διαρκῶς πὼς εἶναι προφήτης κι’ ὅ,τι λέει δὲν εἶναι δικά του ἐπιχειρήματα· αὐτὸς ἀντιλαλεῖ μονάχα

—“Ἐνα καλὸ σκυλί, κύριε. Μόνο πενήντα δραχμῆς.

...Μάλιστα κύριε, δὲν εἶναι πολὺ νέο, τὸ εἶχαν δώσει στοὺς γονεῖς μου ὅταν ἦμουν πολὺ μικρός, πρὶν ἐφτά- ὀχτῶ χρόνια. Δὲν τὸν πουλάμε τὸ Μπόμπι γιατί ἀρχίζει νὰ γερνᾷ... ὄχι, ἀλλὰ ὁ πατέρας μου δὲν ἔχει δουλειά, δὲν μπορέσαμε νὰ πληρώσωμε τὸ νοίκι καὶ μᾶς λείπει ἀκόμη καὶ τὸ ψωμί στὸ σπίτι. Γι’ αὐτὸ οἱ γονεῖς μου μ’ ἔστειλαν στὴν ἀγορὰ νὰ τὸν πουλήσω. Ἄν τὸν ἀγοράσῃ κανεὶς θὰ λοκονομήσωμε τὴν τροφή του καὶ τὰ λεπτά πού θὰ πάρω θὰ μᾶς βοηθήσουν πολὺ.

...“Ὅχι κυρία, ποτέ δὲν δαγκώνει, καὶ δὲν πειράζει τὰ παιδιά. Ἀπεναντίας στὸ σπίτι μας ἦταν ὁ φίλος ὅλων τῶν παιδιῶν τῆς γειτονιάς. Πολλὲς φορὲς ὅταν μιὰ μητέρα πήγαινε νὰ ψωνίσῃ φώναζε τὸν Μπόμπι γιὰ νὰ φυλάξῃ τὰ παιδιά στὸ σπίτι. Ὁ Μπόμπι φύλαγε στὸ παράθυρο μὴν ἀνεβῶν τὰ παιδιά ἐπάνω καὶ πέσουν ἔξω. Φύλαγε γύρω στὸ τζάκι ἢ στὴ θερμάστρα γιὰ νὰ μὴ καοῦν. Βλέπετε δὴ στὴ ράχι του πού δὲν ἔχει τρίχες; Δὲν εἶναι ἀρρώστεια. Εἶναι ἕνα κάψιμο. Ὅπως σὰς ἔλεγα ὁ Μπόμπις μιὰ φορά φύλαγε ἕνα κοριτσάκι πού ἤθελε νὰ πλησιάσῃ στὴ φωτιά. Στάθηκε μπροστὰ στὴ θερμάστρα γιὰ νὰ τὸ ἐμποδίσῃ καὶ ἔτσι ἔκαψε ὅλη τὴ ράχι.

...“Γιατί κλαῖς Μπόμπι; Κύτταξε, ἐγὼ δὲν κλαῖω. Τὰ μάτια μου λάμπουν καὶ ἂν σκουπίζω ἔτσι τὸ μάγουλό μου μετ’ αὐτὸ χέρι μου, σὲ βεβαιώνω, Μπόμπι, τὸ κάνω ἀπὸ ἀφηρημάδα... Βλέπετε, Μπόμπι, τὰ πράγματα ἔτσι εἶναι... Εἶναι συνήθεια τὰ σκυλιὰ νὰ

τίς προσταγὰς καὶ ἐκφράζει τίς γνώμες τοῦ μεγάλου πατέρα του, τοῦ Ὀλύμπιου Δία.

Λέει λόγου χάρι κάπου:

Ποτές δὲ μίλησα γι’ ἀντρα, γυναῖκα ἢ πόλη δίχως γι’ αὐτὸ νὰ με προστάξῃ ὁ Ὀλύμπιος Δίας.

Αὐτὸ εἶναι τὸ σωστὸ λοιπὸν καὶ μάθετέ το. Καὶ τὴ βουλὴ πατέρα Δία νὰ δεχθῆτε, τὴ δύναμη τρανότερη δὲν ἔχει οὔτε ὄρκος!

“Ὑστερα ἐκθέτει μιὰ περίεργη θεωρία γιὰ νὰ ὑποστηρίξῃ πὼς ὁ Ὀρέστης σκοτώνοντας τὴ μάνα του δὲν ἔχει χύσει τὰς δικὰ του αἷμα. Μὰ ἀκούστε τὸν καλλίτερα.

ΑΠΟΛΛΩΝ

Δὲν εἶναι ἡ μάνα, ὅπως θαρροῦμε, πού γεννᾷ. Θρέφει μονάχα καὶ κρατᾷ τὸ νέο σπέρμα. Μὰ τὸ παιδί νὰ τοῦ πατέρα καὶ σὰν ἐξὴν τὴν ἐξὴν φῶτρα σώζει ἂν τὸ θελήσῃ ὁ Θεός.

Θέλετε τώρα ν’ ἀκούσετε καὶ τὴν ἀπόδειξη; Ὡς τόσο ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκεται καὶ τὴν εὐκαιρία νὰ ρίξῃ στὴ

ἀλλάζουν ἀφεντικό. Τὶ περίεργη μανία: “Ὅλοι οἱ διαβάτες λένε γιὰ σένα: «Τὶ ἄσχημος σκύλος!»

Αὐτὸ ὅμως δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία, ἂν δὲν εἶσαι ὥραίος ἀρκεῖ πού εἶσαι καλός. Δὲν ξέρουν λοιπὸν ὅτι

“Ἐνα καλὸ σκυλί κύριε, μόνο πενήντα δρχ.

αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερο; Ἡ καλωσύνη περιέχει ὅ,τι μπορεῖς νὰ φανταστῇς. Δὲν ξέρουν ὅτι ἡ ὁμορφιά εἶναι ἕνα κομμάτι καὶ ἡ καλωσύνη μερῖδιο ὁλόκληρο; Κάνουν λάθος οἱ ἄνθρωποι· δὲν εἶσαι ἄσχημος, ἀλλοῶς θὰ σὲ φοβόντανε. Μήπως τὰ παιδιά στὸ σπίτι ἢ στὸ δρόμο σὲ φοβοῦνται; Ἀπεναντίας τρέχουν ὅλοι πίσω σου, σὲ κυλοῦνε κάτω, καθάλλανε στὴν πλάτη σου καὶ σὲ τραβοῦνε ἀπὸ τὴν οὐρὰ χωρὶς λύπησι.

μέση ἕνα ἔπαινο γιὰ τὴν αὐστηρὴν πρόεδρον τοῦ δικαστηρίου, τὴν Ἀθηνᾶ, τόσο λαμπρὸν σὰν πολῦτιμον διαμάντι. Καὶ τελειώνει τὸ λόγο του μετ’ αὐτὴν ὑπόσχεση, πού κατὰ τὴν γνώμη του θὰ βαρύνῃ πολὺ τὴ ζυγαριὰ τῆς κρίσεως.

Καὶ θὰ σοῦ φέρω ἀπόδειξη σ’ αὐτὰ πού λέω. Μπορεῖ πατέρα μόνο νάχῃ δίχως μάνα· καὶ νὰ τὴν μάρτυρας τοῦ Δία ἡ θυγατέρα 1 πού τὸ σκοτάδι τῆς κοιλίας δὲν τὸ γνωρίζει. Καὶ πιά δὲς τέτοιο βλαστήρι θὰ γεννοῦσαι!

“Ὅσο γιὰ τ’ ἄλλα ἐγὼ θὰ κάμω καθὼς ἔρω. τὴν πόλη σου καὶ τὸ λαό, Ἀθηνᾶ, θ’ αὐξήσω.

Κατηγοροί, κατηγορούμενος καὶ μάρτυρες μίλησαν. Οἱ κριτὲς ἄκουσαν μετ’ προσοχῇ. Δὲν ὑπολείπεται τώρα παρὰ νὰ σκεφθοῦν ἡσυχὰ κι’ ἀνεπη-

1 Ἐννοεῖ τὴν Ἀθηνᾶ πού κατὰ τὴν μυθολογία πετάχτηκε μέσα ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ Δία πάντοτε. Πολὺ σωστὰ ἀφοῦ εἶναι θεὰ τῆς σοφίας συμβολίζει δηλ. τὴν σοφία.

—Θυμᾶσαι, Μπόμπι, ὅταν ἤμουναι πιὸ μικρός, πηγαίναμε στὸ σχολεῖο μαζί μὲ ὡδηγοῦσες ὡς τὴν πόρτα καὶ δὲν ξεγνοῦσες ποτὲ τὴν παραγγελία νὰ μὲ περιμένῃς τὸ ἀπόγευμα στὴν ἐξοδο. “Ὅλοι μου οἱ συμμαθηταὶ σὲ γνῶριζαν, καὶ ὅλοι σοῦ φώναζαν: «Μπόμπι! νὰ ὁ Μπόμπις!». Πολλὰ παιδιά φώναζαν γιὰ νὰ σὲ γελάσουν: «Μπόμπι ἔλα σὲ παίρνω μαζί μου». Μὰ ἐσὺ δὲν κουνούσες ἀπὸ τὴ θέσι σου.

“Ἄν ὅμως κανένας μικρὸς σύντροφος ἔφευγε κλαίγοντας, μ’ ἀφίνεις καὶ τὸν συντρόφευες, τριβόσσουνε στὰ πόδια του γιὰ νὰ τοῦ δείξῃς πὼς δὲν τὸν εἶχανε ἐγκαταλείψει ὅλοι.

—Πενήντα δραχμῆς, κύριε, εἶναι καλὸς σκύλος. Μάλιστα κύριε, εἶναι καλὸς φύλακας καὶ ἔξυπνος, τὰ καταλαβαίνει ὅλα.

Λοιπὸν τὸν ἀγοράζετε, δὲν εἶναι ἔτσι; “Ἐχετε δίκην, δὲν ὑπάρχει ἄλλος σὰν κι’ αὐτὸν σ’ ὅλη τὴν πόλη... Θὰ τὸν πάρете ἀμέσως;... Θέλω νὰ σὰς πῶ μιὰ τελευταία λέξι... Ὁ Μπόμπις δὲν ἔχει κανένα ἐλάττωμα. “Ἄν συμβῇ νὰ κἀνῃ καμμιὰ ἀταξία, δὲν πρέπει νὰ τὸν δεῖρετε, δὲν θὰ φταῖν αὐτός...

Καὶ ἂν δὲν διορθωθῇ, ὅπως τὸ θέλετε σῆς, τὸ λάθος πάλι δικό μου θὰ εἶναι, γιὰτι φοβοῦμαι πὼς μετὰ τὴν πράγματά μου θὰ τὸν ἔχω κακομάθει... Λοιπὸν ὅταν θάρθῃ νὰ μάθω πὼς περνᾷ θὰ εἶναι καλύτερα νὰ μαλωῖσέτε ἐμένα...

Μὲ συγχωρεῖτε πού σκύθω... Δὲν εἶναι τίποτα, κύριε. Θέλω νὰ ἰδῶ μόνο ἂν ὁ σπάγγος εἶναι καλὰ δεμένος στὸ περιλαίμιό του...

—Γρήγορα, Μπόμπι, νὰ σὲ φιλήσω καὶ καλὴ ἀντάμωσι...

ρέαστα καὶ νὰ βγάλουν τὴν ἀπόφασή τους. “Ετοιμάζονται μάλιστα γι’ αὐτὸ τὸ σκοπὸ.

Μὰ νὰ, ἡ Ἀθηνᾶ σηκώνεται ἀπὸ τὸ θρόνον τῆς καὶ μ’ ἕνα κίνημα τοῦ χεριοῦ τοῦς σταματᾷ. Θέλει νὰ τοὺς μιλήσῃ γιὰτι ἡ στιγμή εἶναι ἐπίσημη καὶ πρέπει νὰ τὸ καταλάβουν. “Ὡς τότε γιὰ τὸ αἷμα τῶν σκοτωμένων ἐπαίρναν ἐκδίκησιν οἱ συγγενεῖς. Ἦταν νὰ ποῦμε μιὰ ὑπόθεση οἰκονομικὴ καὶ δὲν ἐνδιέφερε τὴν πολιτεία. Γιὰ πρώτη φορά συσταίνεται δικαστήριον ἐπίσημο, ἀπὸ πολῖτες πού εἶναι ὁλότελα ἐξένοι γιὰ τοὺς διαδίκους καὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ φόνου καταπιά- νονται καὶ νὰ λύσουν τὴ διαφορά. Με- γάλον κίνημα πρὸς τὸν ἀνθρωπισμὸ καὶ τὴν κοινωνικὴ γαλήνη πού εἶναι ἀνάγκη νὰ σταθεροποιηθῇ, νὰ γίνῃ νό- μιμον καὶ νὰ κανονίσῃ γιὰ πάντα πα- ρόμοια περιστατικά.

(Ἀκολουθεῖ)

M. Ἀναστασίου

31.

(Συνέχεια)

Ο 'Αλέξανδρος σκέφτηκε κάμποση ώρα. Έπρεπε να κυριέψει την Τύρο. Όσο θαμνενε λεύτερη δε θα μπορούσε να κυριαρχήσει στα φοινικικά παράλια. 'Αν επεφτε η Τύρος θα εκμηδενίζονταν ο Περσικός στόλος κι' ο αντίκτος θαταν μεγάλος σέ' δλη την 'Ανατολή. 'Η Τύρος έπρεπε να γίνη δική του.

— Η Τύρος πρέπει να γίνη δική μου! είπε δυνατά.

— Δεν έχεις στόλο· ή πολυτεία μας είναι κυριέμένη σε νησί. Πώς θα μάς φτάσης;

— Θα μολώσω τη θάλασσα! αποκρίθηκε ο 'Αλέξανδρος. Θα ρίξω βράχους και χρώματα. Θα κάμω δρόμο, μια γέφυρα, και θα περάσω.

Οι γερόντοι χαμογέλασαν ειρωνικά.

— Σά δύσκολο πολύ, είπαν.

— Τίποτα δεν είναι δύσκολο σ' έναν άνθρωπο που θέλει! αποκρίθηκε ο 'Αλέξανδρος. Πηγαίνετε! Καλήν αντάμωσι σε λίγες μέρες. Και πάρετε πίσω τα δώρα σας.

Οι γερόντοι ήσυχoi χαιρέτησαν, πήραν πίσω το χρυσό στεφάνι, έγνεψαν στους δούλους να τους ακολουθήσουν και τράβηξαν προς το λιμάνι, όπου ήταν άραγμένο το καράβι που τους έφερε.

«Θά μολώση τη θάλασσα!» συλλογίστηκε με θαυμασμό ο Στέφανος που άκουσε όλη αυτή τη στιχομυθία. Θά μολώση τη θάλασσα!

Και σε λίγο πρόσθεσε:
«Ναί, ναι, τίποτα δεν είναι δύσκολο σ' έναν άνθρωπο που θέλει!»

Κ ε φ. 45.

Τα μάτια του 'Αλεξάνδρου ήταν γεμάτα άστραπές όταν τ'ο πρωί έκείνο ξεκίνησαν για τη νέα έκστρατεία. Δέ θα πάλευε πιά μονάχα με τους ανθρώπους· είχε όρκιστη να δαμάση ένα φοβερό στοιχείο, τη θάλασσα.

— Θα τη μολώσω, έλεγε. Θα κάμω ένα γιοφύρι και θα περάσω.
Ο γέρο Παρμενίων παρακολουθούσε άνησυχος τη νέα τολμηρή απόφασι του 'Αλεξάνδρου.

«Αυτοί οι νέοι, συλλογίζονταν, νομίζουν πως δεν υπάρχει τίποτα αδύνατο στον κόσμο!»

Έφτασαν στη μεγάλη φοινικική πόλι, την Βύβλο, έπειτα στη Σιδώνα κι' οι δυο άνοιξαν τις πόρτες τους στον ευτυχισμένο νικητή, τον 'Αλέξανδρο. Μά αυτός βιάζονταν. Δεν ήθελε καθόλου να σταματήσει και να δεχτή τις τιμές που του έτοιμάζαν.

— Βιάζομαι, βιάζομαι, έλεγε, να τιμωρήσω την Τύρο!

Έπιτέλους ένα πρωί έφτασε μπρο-

στά από την εξακουμένη πολιτεία. 'Η παλιά Τύρος ήταν χτισμένη στη στεριά, ή νέα σ' ένα μικρό νησάκι, που άπείχε όχτακόσια περίπου μέτρα. — Είναι απόρρητη! ψιθύρισε ο Παρμενίων μόλις την είδε.

Στράφηκε στον 'Αλέξανδρο.

— Βασιλιά μου, είτε σιγά μην τον άκούσουν, χρόνια δουλεύω πιστά τον πατέρα σου και σένα. Ποτέ δε δειλιάσα. Μά τώρα...

— Γέρο στρατηγέ μου, τον διέκοψε ο 'Αλέξανδρος, έχω πάρει την απόφασί μου. Κανένas δεν μπορεί να με κάνει ν' αλλάξω. Είμαι ο Βασιλιάς σας, υπάκουσέ με.

Ο γέρο Παρμενίων σώπασε.

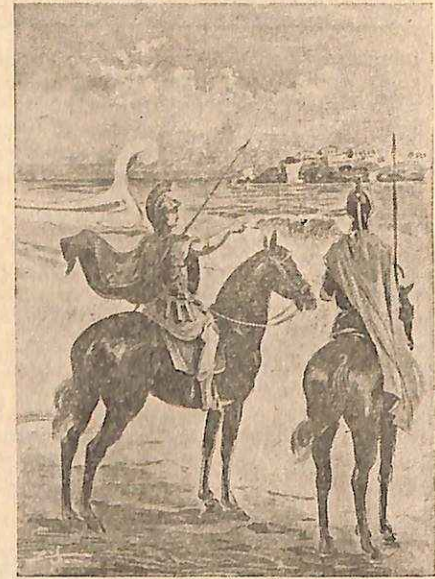
Ο 'Αλέξανδρος φώναζε τους μηχανικούς του.

— Στρατολογήστε, τους είπε, δσες χιλιάδες εργάτες έρhte· αν δε θέλουν με το καλό, με τη βία. Κόψετε τα δέντρα του Λιθάνου, κατεβάστε τους κορμούς τους. Θα γκρεμίσω την παλιά Τύρο και θα σας δώσω όση πέτρα χρειάζεστε για να μολώσετε τη στενή τούτη θάλασσα που μάς χωρίζει από την Τύρο.

Άρχισε το παράτολμο έργο. Κατέσκαψαν την παλιά Τύρο, κουβάλησαν πέτρες στη θάλασσα, έκοψαν δέντρα, τα κάρφωσαν στο θυθό, σώριασαν χώματα. Άρχισαν να χτίζουν δρόμο έξηντα μέτρα πλάτος.

Ο ίδιος ο 'Αλέξανδρος έπιστατούσε, κουβαλούσε πέτρες κι' έδινε άμειβές σε όποιον δούλευε καλύτερα. Ο δρόμος άρχισε ν' ανεβαίνει από το θυθό της θάλασσας.

Οι Τύριοι στην αρχή περιγελούσαν

— Γέρο στρατηγέ μου, τον διέκοψε ο 'Αλέξανδρος, έχω πάρει την απόφασί μου.

όταν όμως είδαν να στρώνεται ο δρόμος ανάμεσα στα κύματα, άνησυχήσαν. Έστειλαν λοιπόν καράβια, ζύγωναν τους εργάτες, τους έρριχναν βέλη και δεν τους άφηναν να δουλέψουν.

Ο 'Αλέξανδρος διέταξε τότε να ύψωσουν ξύλινους πύργους στην άκρα του έτοιμασμένου δρόμου κι' άποκει οι στρατιώτες του να τοξεύουν τους Τύριους· μά τα έχθρικά καράβια έρριζαν τότε φωτιά από μακριά κι' έκαψαν τους πύργους.

Ο 'Αλέξανδρος άρχισε ν' άνησυχή. «Έπρεπε ναΐουμε στόλο μεγάλο, συλλογίζονταν, για να πολιορκήσω από τη θάλασσα την Τύρο και να την άναγκάσω να παραδοθή από την πείνα».

Μά ο στόλος του ήταν μακριά στη Μακεδονία, για να ύπερασπίση την πατρίδα από έχθρικές επιδρομές· έπειτα ήταν και πολύ μικρός.

Τι να κάνει; Να κατασκευάση στόλο θα περνούσε πολύς καιρός κι' ο 'Αλέξανδρος βιάζονταν.

Μιά μέρα που ο Στέφανος δούλευε στο μόλο, άκουσε δυο Τύριους καπετάνιους, που είχαν πιάσει αϊχμάλωτους, να κουβεντιάζουν σιγά. Ο Στέφανος είχε μάθει μερικές λέξεις του τόπου και τέντωσε το αυτί του ν' άκούση.

«Άκουσε καθαρά να λέν και να ξαναλέν τρεις λέξεις: «Πολλά» «Καράβια», «Σιδώνα». Συλλογίστηκε πολλή ώρα τι κουβεντιάζαν οι δυο αυτοί καπετάνιοι. Τό βράδυ πήρε την απόφασι και ζύγωσε τον 'Αλέξανδρο.

— Βασιλιά μου, του είπε, άκουσα σήμερα τους δυο Τύριους καπετάνιους να κρυφομιλούν. Δεν ξέρω καλά τη γλώσσα τους, μά κατάλαβα πολύ καθαρά τρεις λέξεις που έλεγαν και ξαναέλεγαν.

— Τι λέξεις; ρώτησε ο 'Αλέξανδρος με περιέργεια.

— «Πολλά», «καράβια» και «Σιδώνα».

Ο 'Αλέξανδρος σκέφτηκε λίγο.

— Ίσως αυτό που λές, Στέφανε, νάχη μεγάλη σημασία... Ίσως να περιμένουν κανένα μεγάλο στόλο στη Σιδώνα. Θά δώσω διαταγές!

Κάλεσε τον άτρόμητο Νικάνωρα και τον φρόνιμο Πτολεμαίο.

— Πηγαίνετε άμέσως, τους είπε, στη Σιδώνα. Έχουμε ανάγκη μεγάλη από στόλο. Όσα πλοία βρhte στο λιμάνι φέρτε τα!

Στράφηκε και στο Στέφανο.

— Πήγαινε και σύ, Στέφανε, μαζί τους, είπε. Χαρά σένα, αν πετύχης!

Καθαλλίκεψαν οι τρεις άποσταλμένοι κι' έφυγαν άμέσως για να μη χάνουν καιρό. Ήξεραν πως όλη ή έκστρατεία κιντύνευε με την αντίστα-

XIII.
V. ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΤΟΛΗ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Η 'Αλεξάνδρεια κατέχει εξέχουσα θέση εις την ιστορία του πολιτισμού. Δεν υπήρξε άπλη ηρωτεύουσα της πολιτισμένης άνωρωπότητος — του ελληνικού και κατόπιν του ελληνορωμαϊκού κόσμου, — δεν υπήρξε μόνο πρωτεύουσα του αρχαίου 'Ελληνισμού κατά τη λεγομένη ελληνιστική και κατόπιν την ελληνορωμαϊκή περίοδο, μά και ή μεγάλη πρωτεργάτρια για την επικράτησι νέων ιδεωδών και νέου κόσμου και μεγάλη πρωτεύουσα του Χριστιανισμού με την διαμόρφωσι και επικράτησι του όποιου κλειεί ένδοξα την κοσμοιστορική της άποστολή. Έτσι μέσα στον ιστορικό βίο ξεπερνά τα όρια μιας μεγάλης πόλεως, και παίρνει μια σημασία παγκόσμια μέσα στην καθόλου ιστορία, που έχουν μόνο οι μεγάλες πνευματικές μητροπόλεις του κόσμου, αϊ 'Αθηναί και άργότερα ή Κωνσταντινούπολις. Κληρονόμος των πνευματικών και καλλιτεχνικών θησαυρών όχι μόνον του 'Ελληνικού κόσμου αλλά και της μυσηριακής Αιγύπτου των Φαραώ και του παναρχαίου Φαραωνικού πολιτισμού, κράτησε ψηλά τη βαρύτατη διπλή κληρονομία και την παρέδωσε μάλιστα τελειότερη και λεπτότερη εις την έπερχόμενη ανθρωπότητα. Κοινή πνευματική πρωτεύουσα του παλαιού και του νέου κόσμου που τους συνενώνει μαζί αλλά και διαχωρίζει τα όριά τους, έδημιούργησε μια ίδια μορφή πολιτισμού που αξίζει να φέρη τιμητικά το όνομα «'Αλεξάνδρινος». Πραγματικά διακιοείται να ονομάζεται 'Αλεξάνδρινή όλη ή μεταλεξανδρινή τέχνη μέχρι την εποχή που έμφανίζεται ή Βυζαντινή και 'Αλεξανδρινή λογοτεχνία, ή θαυμασία εκείνη άνθησι των ελληνικών γραμμάτων που σημειούται από το θάνατο του Μ. 'Αλεξάνδρου μέχρι τη ρωμαϊκή κατάκτησι (323 π. Χ. — 30 π. Χ.) και πέρα ακόμα από αυτή ως την στιγμή που τη διαδέχεται πλέον ή Κωνσταντινούπολις. Η ρωμαιοκρατία, — που εύστοχα χαρακτηρίζεται ως ελληνορωμαϊκή περίοδος, — των τριών πρώτων μετά Χριστόν αίωνων (30 π. Χ. — 325 μ. Χ.), δεν είναι παρά άπλη συνέχεια της μεγάλης αυτής ελληνιστικής περιόδου. Υπήρξεν ακόμα ή 'Αλεξάνδρεια ένα τόσο μεγάλο και σπουδαίο κέντρο φιλοσοφικής έρεύνης, ώστε το 'Αλεξανδρινό φιλοσοφικό πνεύμα να επ-

σι της Τύρου· κι' αν δεν είχαν στόλο πώς να την κυριέψουν; Όταν έφθασαν στη Σιδώνα κι' έτρεξαν στο λιμάνι ή άπογοήτεψι ζωγραφήθηκε στο πρόσωπό τους· περιμέναν μεγάλο στόλο και βρήκαν μονάχα έκοιστεύσερα καράβια, που είχαν έρθει την προηγούμενη μέρα από διάφορα λιμάνια της Μικράς 'Ασίας. — Άδικα μάς έφερες εδώ! είπε ο Νικάνωρ στο Στέφανο με πικρία. — Πρέπει να μάθης καλύτερα την ντόπια γλώσσα, προσέθεσε κι' ο Πτολεμαίος ειρωνικά. Ο Στέφανος δέ μιλούσε. Κοίταζε πέρα στον όρίζοντα με αγωνία. «Ποιός ξέρει; συλλογίζονταν. Δεν πρέπει ν' άπελπίζομαι. Άκουσα καλά τα λόγια των καπετάνιων, είδα καλά τις χειρνομίες τους, αδύνατο να γελάστηκα».

— Πάμε! είπε ο Νικάνωρ. Φεύγουμε!

— Άς πάρουμε τουλάχιστον τα εί-

κοιστεύσερα αυτά καράβια, είπε ο Πτολεμαίος. Κι' αυτά κάτι είναι. Τη στιγμή εκείνη ο Στέφανος έσυρε φωνή.

— Κάτι βλέπω στον όρίζοντα, είπε. Η θάλασσα ήταν σκούρα γαλάζια, ο ούρανός ανέφελος. Στο βάθος, εκεί που σμίγουν ούρανός και θάλασσα, κάτι μαύρα σημάδια φάνηκαν... Πολλοί άνθρωποι συνάχτηκαν στο λιμάνι και κοίταζαν, άλλοι άνέθνηκαν στους δυο πύργους που ύψωνονταν δεξιά κι' άριστερά στην είσοδο του λιμανιού.

— Καράβια! Καράβια! άκούστηκαν φωνές από τους πύργους.

— Καράβια! φώναζε κι' ο Στέφανος κοιτάζοντας εύχαριστημένος τους δυο συντρόφους του.

Τα μαύρα σημάδια όλοένα και μεγάλωναν. Διακρίνονταν τώρα καλά τα πανιά τους, άσπρα και κόκκινα, φαίνονταν θαμπά οι γεγτες πλώρες.

— Είναι από την Κύπρο, είπε κάποιος.

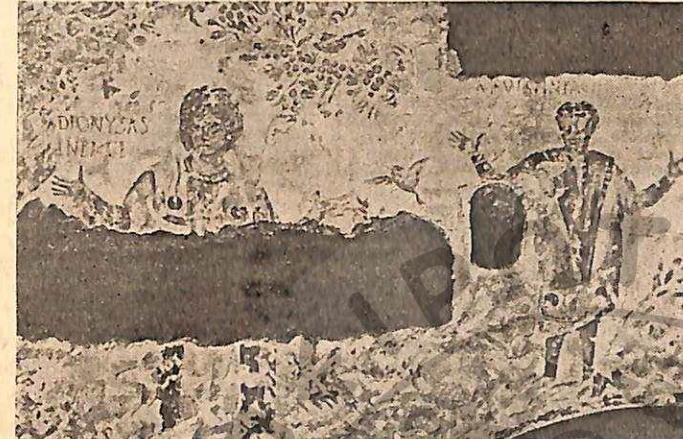
— Άς πάρουμε τουλάχιστον τα εί-

ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΟΣ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

εκταθή σ' όλο τ'ο μεταλεξανδρινό κόσμο, και να λέμε 'Αλεξανδρινή φιλοσοφία και 'Αλεξανδρινή σχολή την κυριαρχούσα φιλοσοφική έρευνα πολλών αίωνων. Με τα μεγάλα πνευματικά και θρησκευτικά της συγκροτήματα — που οι Πτολεμαίοι θέλοντας να περιβάλουν τη βασιλεία τους και την πρωτεύουσά τους με λασυρή λάμψι πολιτισμού έμπνευσμένου από το μεγαλείο του ελληνικού αλλά και τα νέα κοσμοπολιτικά ιδεώδη, ώστε να άναδείξουνε την 'Αλεξάνδρεια έφάσμενου από το μεγαλείο της 'Αθηνας, ίδρυσαν κατά το παράδειγμα της πλατωνικής 'Ακαδημίας και του 'Αριστοτελικού περιπάτου — έδημιούργησαν τέτοια μεγάλη έπιστημονική κίνησι, τέτοια σχολή έρεύνης φιλοσοφικής και έπιστημονικής, τέτοια καταπληκτική λογοτεχνική και φιλολογική δραστηριότητα, τόσο έξαίσια καλλιτεχνική άνθησι, ώστε οι αιώνες τούτοι κατά τους όποιους άσκησε την άπόλυτη πνευματική της ηγεμονία άπάνω σ' όλόκληρο τον μεσογειακό κόσμο να λογαριάζονται από τους μεγαλείτετους και γονιμότερους της ανθρωπίνης προόδου και του ανθρωπίνου πνεύματος. Τα αιώνόδια αυτά

πνευματικά της κέντρα που τ'α σεβάσθηκεν ο χρόνος και οι κατακτάται, στάθηκαν τα μεγάλα πρότυπα των σημερινών πανεπιστημίων και άκαδημιών που άποτελούν τ'ο καύχημα κάθε πολιτισμένης κοινωνίας. Το Μουσείο της που ο Φιλόστρατος άποκαλεί «τράπεζαν Αιγυπτίαν ευκαλούσαν τους έν πάση τη γη έλλογίμους» ήταν πραγματικά μια άπέραντη οικοδομή έκτεταμένη σε τρεις στοές, — όπου φιλόσοφοι, ρήτορες και άλλοι έπιστήμονες διέτριβαν συζητώντας και σπουδάζοντας κατά κλάδους έκκαστος την ειδικότητά του, — έφωδισαμένω με έξαρτήματα έπιστημονικά, πλουσιότατη βιβλιοθήκη, άστεροσκοπείο μ' όλα τα άναγκαία όργανα, κήπους βοτανικούς και ζωολογικούς για τη σπουδή της φυσικής ιστορίας και τον έγκλιματισμό διαφόρων ζώων και φυτών, συλλογές, οργανοθήκας, περίπατο, — έκτασι υπαίθρια και κατάσκια από δένδρα, για την άνετη των λογίων περιδιάβασι και μονήρη σκέψι — τέλος όλο όπου κατοικούσαν και συνέτρωγαν οι σοφοί, ίσως δε και ξενώνα για τους παρεπιδημούντας λογίους. Η μεγάλη βιβλιοθήκη της τού

Από τοιχογραφία του κοιμητηρίου του Καλλίστου.

Βρουχίου περιελάμβανε 500.000 τόμους, σύνολο κολοσσίο και δυσάποχτητο, αν λάβουμε υπ' όψιν τις συνθήκες της έποχής αυτής όπου δεν υπήρχε τυπογραφία, αλλά και τόσο πολυδάπανο άφού μονάχα ως έγγύησι για την αντίγραφη των πρωτοτύπων των τριών τραγικών, που κατακρήτησαν κατόπιν με άπατη, καταβλήθηκαν από τους Πτολεμαίους 15 τάλαντα — ή δε μικρή βιβλιοθήκη του Σερατείου είχε 42.000 χειρόγραφα. Προϊστάμενοι των βιβλιοθηκών αυτών διέτελεσαν πολυμαθείς λόγιοι, που μέινανε όνομαστοί για τις έκτεταμένες μελέτες τους γύρω από τους αρχαίους συγγραφείς και ιδίως τον Όμηρο. Έχοντας στη διάθεσί τους όλόκληρα έπιτελεία από βοηθούς, άσכולούνταν με την αντίγραφη και κατάταξι του άπεράντου αυτού θησαυρού αλλά και τη διόρθωσι των έμφερμένων σε πολλά σημεία κειμένων των αρχαίων συγγραφέων που τούς εξέδιδαν συνωδευμένους με κάθε είδους έρμηνευτικά και κριτικά όμνηματα, ή καταγινόνταν με μεταφράσεις στην ελληνική των άλλογλώσσων συγγραμμάτων — ιδίως των Ιερών βιβλίων — που οι Πτολεμαίοι τίς άνέβηταν σε λογίους της 'Αλεξάνδρειας για να Ικανοποιήσουν τη φιλομάθεια των 'Ελλήνων άναγνώστων, που ζώντας άνάμεσα σε τόπους άλλόγλωσσους και άλλόθρησκους, είχαν την περιέργεια να μάθουν κάθε τι που άφωρούσε τη θρησκεία και την ιστορία τους. Ιδίως δε των Αιγυπτίων, των Ιουδαίων και των Βαβυλωνίων. Από αυτό τ'ο λόγο προήλθε και ή έπί Πτολεμαίου του Β' έπιχειρηθείσα μεταφράσις από τ'ο 'Εβραϊκό των βιβλίων της Παλαιάς Διαθήκης από τούς 72 Έλληνίζοντας λογίους 'Ιουδαίους, βαρύτερο προϊόν της ελληνιστικής παιδείσεως που ληνουδαϊκής έπιδειξέται άργότερα με το νεοπλατωνικό 'Ιουδαίο φιλόσοφο Φίλωνά έμελ-λε να άσκηση τόσο έπύρρο άπάνω εις την πνευματική εξέλιξιν των 'Ελλήνων. Αυτή ή συστηματική έπί αιώνας φιλοσοφική και φιλογραφική κίνησι που καταλήγει στη φιλοσοφική σχολή της 'Αλεξάνδρειας όπου βιάζονταν να προσέλθουν όλοι οι έρασται της φιλοσοφίας, είναι εκείνη που έστρεψε εις την τριάνδοξη πόλι να αναλάβη κατά την αούγη του Χριστιανισμού την ηγεμονία του ανθρωπίνου πνεύματος και διά τού συγκριτικού των θρησκειών να παρασκευάση τ'ο θρησκειό της νέας θρησκείας.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

— Όχι, όχι! αποκρίθηκαν άλλοι. Είναι δικά μας, φοινικικά.

Οι τρεις άποσταλμένοι του 'Αλεξάνδρου είχαν τώρα άνεθι στον πύργο και κοίταζαν με άπληστία.

«Πότε να φτάσουν, πότε να φτάσουν, συλλογίζονταν, να τα πάρουμε να πάμε στην Τύρο! Οι θεοί μάς τά στέλνουν».

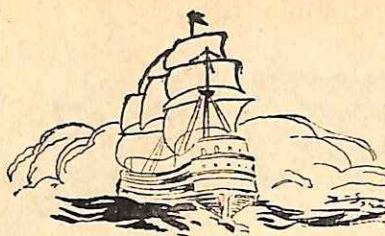
Κατά τ'ο βράδι έμπαιναν πιά τα καράβια στο λιμάνι. Ήταν πολεμικά καράβια από τις βόρειες παράλιες πολιτείες. Οι τρεις σύντροφοι μέτρησαν: — Όγδόντα! φώναξε ο Στέφανος.

Κατέθηκαν από τον πύργο, βρήκαν τους καπετάνιους, έμαθαν τα πάντα. Τα καράβια αυτά είχαν στρατολογηθή από τους Πέρσες κι' είχαν διαταγί να πάν να ένωθούν με τον έπιλοπο στόλο. Στο δρόμο όμως έμαθαν από ένα καράβι πως ο 'Αλέξανδρος είχε κατακτήσει την πατρίδα τους.

(Άκολουθεί)

Περιφέρονταν ἔφιππος γιὰ νὰ τὸν ἀκοῦν τὰ παλληκάρια.

Ο ΜΟΥΤΣΟΣ ΤΗΣ ΝΑΥΑΡΧΙΔΟΣ

Ἐκ τῶν ὁλοῦν τῶν μούσων τῆς «Ἀθηνᾶς» ὁ πλέον ἐξυ-
πνος, ὁ πλέον ἄξιος καὶ ὁ πλέον ἀφοβὸς ἦτο ὁ μικρὸς
διάβολος Βάσος Σπαθῆ, ἐν χαριτωμένον παιδίον, μὲ με-
γάλα ὠραία μάτια, ὀφθαλμὸν, ἀπὸ τὰ Ψαρά, περικυβευ-
θὲν εἰς τὸ τέλος μιᾶς καταστροφῆς, δὲν ἐνθυμοῦμαι
ποῖας ἀπὸ τὰς τόσας, ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Σαχτούρη. Ἐ-
λεγε τὰ λόγια του μὲ πολλὴν χάριν καὶ ἐφαίδρουνεν ὅλον
τὸ πλήρωμα καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀκόμη ποῦ ἦτο ἐντε-
λὼς κενὴ ἡ κουμπάνια τοῦ ψωμιοῦ. Ἦτο ὁ μικρὸς πρῶ-
τος εἰς τὴν πύσιν τοῦ καταστρώματος, πρῶτος εἰς τὸ
καθάρισμα τῶν ὄπλων καὶ πρῶτος εἰς ὅλας τὰς ὑπηρε-
σίας. Βάσος ἐδῶ, Βάσος ἐκεῖ καὶ πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα
τοῦ σκάφους ἔτρεχε καὶ ὅλους ἐβοήθει. Ἐδίπλωνε καὶ
ἐτακτοποίει τὰ σήματα ὡς καλὴ οἰκοκυρά, ταῖς μπανδιέ-
ρας, ταῖς φιάλλοις καὶ τὰ φανάρια καὶ ἐσιτίθωνε τὸ
κάλυμμα τοῦ μπουσουλὰ τόσοον καλὰ, ὥστε ἐσελάνγιεν
ὡς καθρέπτης. Ἐρριπτε τὸ σκανδάλι σάν μεγάλος ναύ-
της καὶ ἡ χάρις του ἦτο νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ βάλῃ φω-
τιὰ μὲ τὴν ἄπτραν εἰς τὸ μικρὸ κανόνι.

Γελαστὸς πάντοτε, τὰ εἶχε μὲ ὅλους καλὰ, δὲν ἐχό-
νευεν ὅμως τοὺς καλαφατιστάς, — τὰ σκυλόψαρα! — πού
τοῦ λέρωναν τὸν τόπον μὲ τὰ κατράμια τῶν, τοὺς στού-
κους, τὰ στουτιά καὶ τὸν καπνόν. Δὲν ἤδυνάτο νὰ τοὺς
ὑποφέρῃ. Ὅταν τοὺς εἶδε μίαν ἐπαύριον μάχης νὰ κα-
τέλθουν εἰς τὸ κύτος καὶ νὰ τριφυρίζουν μὲ τὰ φαναρά-
κια ν' ἀνακαλύψουν καμμίαν οὐσίμην εἰς τὰ βρεχάμενα
ἐστάθη ἐπάνω εἰς τὸ κουβοῦσι καὶ ἐσκόρπισε τὸ περιε-
χόμενον τῆς ταμδακοθήκης τοῦ φροντιστοῦ, τὴν ὁποίαν
ὁ εὐλογημένος πάλιν αὐτὸς αἰωνίως ἐλησμόνη εἰς τὴν
δισπέντωα. Ὅλος ὁ ἀέρας ἐγέμισε κάτω εἰς τὸ κύτος
ταμβάκων καὶ τὸ τί ἔγινε δυσκόλως περιγράφεται. Δύ-
νασθε νὰ φαντασθῇτε τὴν συναυλίαν τῶν περρινισμάτων,
τοὺς καλαφατιστάς πηδώντας ἕξω ὡς ποντικούς, τὸν θυ-
μόν τοῦ ἀξίωματικκοῦ τῆς φυλακῆς, τὴν φυγὴν τοῦ μικροῦ
μούτσου εἰς τὴν κόφαν τοῦ κατάρτιο ὅποθεν ἐξηκολού-
θει νὰ σκορπίζῃ κατὰ τῶν διωκόντων αὐτὸν τὸ ὑπόλοιπον
τοῦ περιεχομένου τῆς ταμπακέρας παρὰ τὰς γοεράς κραυ-
γὰς τοῦ φροντιστοῦ μπάρμπα-Γιάννη, ἀναλογιζομένου
ὅτι κάθε λιμὴν δὲν εἶχε καὶ ταμπακολόγον.

‘Αλλά και με τὸν μάστορο-Νικόλαν τελείως ἀρμονικαὶ δὲν ἦσαν αἱ σχέσεις τοῦ μικροῦ Σπαῆ. Μόλις τὰ ἀπέραντα πανιά τῆς ναυαρχίδος, γάμπιαις καὶ παπαφίγκοι ἐστρώνοντο ἐπὶ τῆς παραλλας καὶ ὅλοι οἱ μοῦτσοι ἤρχιζαν εὐθὺς νὰ τρέχουν ἐπάνω κυλιόμενοι, κουτροῦθαλαζόμενοι, πηδῶντες μ’ ἓνα δακμονιώδη θόρυβον ὁ ὁποῖος κατέπαυε μόνον ὅταν ἤρχετο σοβαρὸς καὶ αὐστηρὸς μετὰ τὴν φέσα του καὶ τὰ γυαλιά του ὁ μάστορ-Νικόλας, ὁ σοφὸς μάστορ-Νικόλας, διὰ νὰ διευθύνῃ τὴν ραφὴν ἢ μᾶλλον τὸ ἐμβάλωμα τὸ ἀκατόρθωτον τῶν χιλιοτρυπημένων ὑπὸ τῶν ἑθρικῶν σφαιρῶν ἱστίων. Οἱ μικροὶ ἀπεσύροντο τότε εἰς μίαν γωνίαν καὶ οἱ ραφεῖς ἐκάθηντο τριγύρω, ὁ μάστορ-Νικόλας στὴ μέση καὶ ἤρχιζεν ἢ ἐργασίᾳ. ‘Αλλ’ ἔξαφνα ὁ μάστορ-Νικόλας χάνει τὴν σακοράφα του, ἐγείρεται, βάζει τὰ γυαλιά του, κύπτει, ψάχνει δεξιὰ, ψάχνει ἀριστερά, πλὴν εἰς μάτην.. «Βρὲ παιδιά, τί ἔγινε ἡ σακοράφα μου!» ‘Εγείρονται ὅλοι οἱ ναῦται, ὅλον τὸ πλῆρωμα ψάχνουν, ψάχνουν, ἀδύνατος ἡ ἀνέυρεσις τῆς σακοράφας. Οἱ μικροὶ μοῦτσοι ἀντίκρου κρατοῦν τὴν μέσσην τους ἀπὸ τὰ γέλια, διότι αὐτοὶ ἡξέουρουν ὅτι ἡ σακοράφα εὐρίσκεται καρφωμένη ἐξοπίσω εἰς τὴν κάτω ἄκραν τῆς βράκας τοῦ μάστορ-Νικόλα, καὶ ἡδύνατο οὗτος νὰ ψάχνῃ ἐπὶ μίαν ὥραν, διότι μετὰ ὅλα τὰ ματογυαλιά δὲν ἡδύνατο νὰ βλέπῃ καὶ τὴν οὐρὰν του. Οὐδεὶς ἡδύνατο ἀμφιβάλλῃ ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ κατόρθωμα ἦτο τοῦ Βάσου.

“Ὅλα αὐτὰ ἐστοιχίζαν ἀρκετὰς τιμωρίας εἰς τὸν μικρόν μας ἥρωα, ἀλλὰ δι’ αὐτὸν εἶχαν ἀποκτήσει τελείαν δημοτικότητα ἐν τῷ στόλῳ καὶ ὅταν ἡ δωδεκάκωπος λάντα- στα τοῦ γενικοῦ ἀρχηγοῦ ἐγύριζε σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ τοῦ κρηπίδωμα τοῦ Ναυπλίου ὅπου εἶχε μεταφέρει τὸν ναύαρχον διὰ τὰ συνομιλήσῃ μὲ τὸ ἐκτελεστικόν, αὐτὸς ὁ λέμβο- βαρχος τὸν ἐχαιρέτα «ῶρα καλὴ, κύρρριε Βάσο» καὶ ὁ Βάσος ἀντεχαιρέτα μὲ ὅλον τὸ σοβαρὸν «ῶρα καλὴ ἀπ’ τοῦ σάλλι!» Ἀν ἦτο ἄλλος ἤθελε φάγῃ παρὰ μίαν τεσ- σαράκοντα καὶ τολμῆσῃ ν’ ἀποκαλέσῃ τὴν ὥραιότεραν λάντασταν τοῦ στόλου σχεδία. Εἰς τοὺς ἀξιωματικούς ὅμως ἦτο πευθαρχικώτατος ὅπως καὶ εἰς τὴν φωτῖαν ἀτρώμη- τον. Εἰς μίαν ναυμαχίαν ἐπληγώθη εἰς τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς. Ἔσχισε μίαν φόδραν ἀπὸ τοῦ ρούχου του καὶ ἐτύ- λισε τὸ χερί του καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐστάθῃ ἐπιδει- κτικῶς εἰς τὴν γραμμὴν διὰ τὰ τὸν ἰδρὸς ὁ ναύαρχος ὅταν περᾶσῃ καὶ τοῦ ἐκακοφάνῃ ὅταν ὁ ἱατρός εἶπε «δὲν εἶναι τίποτε, εἶναι ἔξασκουρο»- «καλὰ, εἶπεν, ἄλλη φορὰ δὲν θά εἶναι». Ὁ δεύτερος τοῦ καραβιοῦ, ὁ καπτάν Μανω- λάκης, τοῦ ἐπράσπειρε τότε ὀλίγον τὸ αὐτί.

Ἡ μανία του ὅμως, ὁ ἐνθουσιασμός του ἦσαν τὰ πυρπολικά. Εἶχε ζητήσει ἕνα μολύβι ἀπὸ τὸν γραμματικὸν καὶ ἀκαταπύστως ἐσχεδιάζεν, ἐσχεδιάζεν. Εἶχεν ἰδῆ τὸ μεγάλον πυρπολικὸν τοῦ Δημαῖα, τὴν «Αἴτναν», καὶ σιγὰ σιγὰ κατῴρθωσε νὰ τὸ σχεδιάσῃ λαμπρά. Εἰς ἕν φύλλον χάρτου εἶχε παραστήσει τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ πυρπολικοῦ καὶ εἰς τὸ ἄλλο τὸ ἐσωτερικόν. Τὰ ἔδωλες ὅλα, ἄρμενα, σκάφος καὶ σύνεργα πυρκαϊᾶς. «Ὅλοι οἱ μούτσου τὸν περιεκύκλωναν καὶ τοὺς ἔκαμε διδασκαλίαν δεικνύων τὰ σχεδιάματά του. «Παίρνομε μιά σκολεῖβα, καὶ πιὸ καλλίτερα ἀκόμα ἕνα μπρίκι, τρυπάμε τὸ κατὰστρωμα σὲ εἰκοστέσσερες μερίεις καὶ φιάνομε τοὺς ρούμπους. Ἄπο κάτω,— νὰ ὅπως τὸ βλέπετε στὸ σχέδιο,— βάζομε τίς μίνες τῆς φωτιᾶς καὶ στὴ μέση τίς μίνες τῆς μαρourτης. «Επειτα τὰ βαρέλια μὲ τίς μπόμπες καὶ ἄλλες μπόμπες ἀποκατῶ ἀπὸ τίς μίνες τῆς φωτιᾶς καὶ ἐδῶ τὴν πίσσα καὶ τὸ νέφτι. Ἄπο πάνω τώρα, τὰ κύλινδρα ποὺ θὰ πετοῦν τίς μπόμπες» βάζομε καὶ τὸ λουκι μὲ τὸ φιοφίς παντοῦ τριγύρω καὶ νὰ τελειώνῃ στὴν κάμαρῃ τοῦ καπετάνιου καὶ τρυπάμε τὸ μουράγιο γιὰ νὰ μπενοθαίνῃ ὁ μπουρλοτιέρης». «Ὅταν ἡ «Ἀθηνά» ἔμεινε μακρότερον τοῦ συνήθους εἶς τινα λιμένα καὶ οἱ ναυτοπαίδες ἐξήρχοντο μὲ ἄδειαν εἰς τὴν ξηράν, ὁ μικρὸς Βάσος ἐσκάραινεν εὐθὺς μετὰ τῶν ἄλλων μούτσων, ἀπὸ ὅσα παλησιάναια ἦτο δυνατόν νὰ συναρβόισουν, ἕν ὁμοίωμα πυρπολικοῦ ἐπὶ τῆς πλατείας. Ὡς ἐμπρηστικὴ ὕλη ἐχρησίμευον τὰ ροκανίδια. Τὸ τί ἐγίνετο εἶναι ἀπέρηγραπτον. Ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸν ἀπάνω μαχαλᾷ κατέβαιναν νὰ θαυμάσουν τὸ μπουρλότο τῶν μούτσων. Τὸ δνειρόν του ἦτο νὰ γίνῃ πυρπολιτής καὶ ὀφύλαγε τοὺς μισθοὺς του,— δέκα γρόσια τὸν μῆνα!—διὰ ν' ἀγοράσῃ ὅταν μεγαλώσῃ μπουρλότο μὲ τὴν θέλησιν τοῦ καπτάν Γιώργη», δηλαδὴ τοῦ ναυάρχου Σαχτούρη. Τὸ ἀποταμίευμά του αὐτὸ εἶχεν ὁ μικρὸς εἰς τὸ κόκκινον ἐκ δερμάτος σακουλάκι του, κρεμασμένον πάντοτε ἀπὸ τὸν λαιμόν του καὶ κρυμμένον εἰς τὸν κόλπον του.

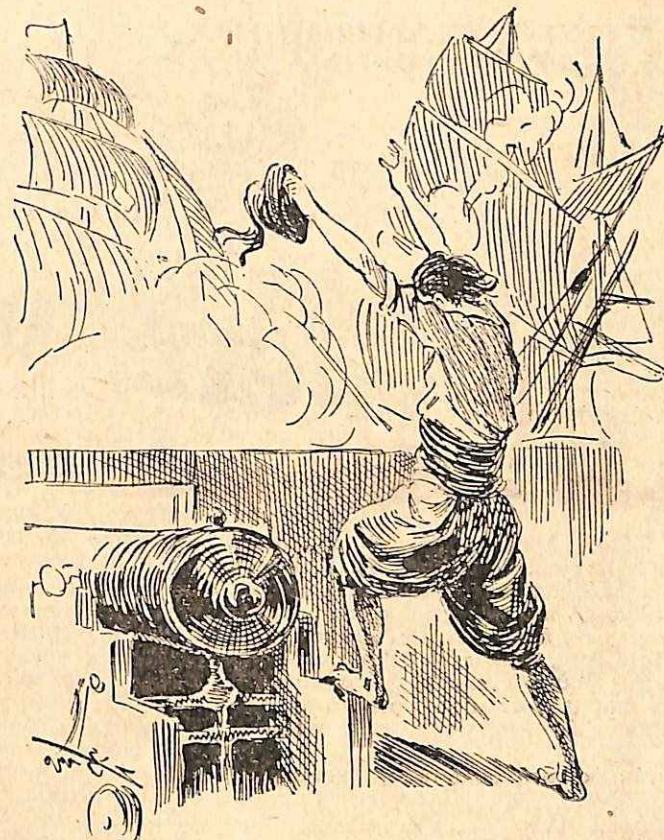
Ἡ «Ἀθηνά» φέρουσα πάντοτε τὴν σημαίναν
τοῦ ἀντιναυάρχου Γεωργίου Σαχτούρη, ἀρ-
χηγοῦ τῆς «Β' Ὑδαρτικῆς μοίρας», ἀπετέλει
μέρος τοῦ στόλου, ὅστις τὰς πρώτας ἡμέρας
τοῦ 1826 ἐπιμόνωσ διαδρομῶν ὑπὸ τὴν Ὀ-
ξείαν νῆσον ἐπεζήτη τὴν κα-
τάλληλον στιγμὴν νὰ ριψή
τροφάς καὶ πυρομαχικὰ εἰς
τὸ ἀπεγνωσμένως μαχόμενον
Μεσολόγγι. Τὸ τουρκερικόν
ναυτικόν συνεκέντρου τὰς
δυνάμεις αὐτοῦ εἰς τὸν μι-
χλὸν τοῦ Πατραϊκοῦ κόλπου
φοθερὰ σχεδιάζον, ὅτε τὴν

πρωϊαν τῆς οὐδόης Ἰανουαρίου πᾶσαι αἱ ἑλληνικαὶ μοῖραι ἐπωφεληθεῖσαι εὐνοϊκῆς τοῦ ἀνέμου τροπῆς ἐπλησίασαν ἀπρὸςδοκιῆτως τὸ Βασιλᾶδι. Παρευθὺς τὰ μεγάλα ἐφθάκι καταδιδοῦνται καὶ κατὰφορτα διτυρίτου ρυμουλκοῦνται πρὸς τὴν λιμνοθάλασσαν, ἐνῶ ἄφ' ἑτέρου ὄσο ἀξιοματικὸς τῆς ἡρωϊκῆς φρουρᾶς ἀνέρχονται ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος κοιμῶνται ἐπιστολῶν: «Οἱ Μεσολογγῖται ὀρκίζονται ὅτι δὲν θέλουν ἀφήσει Αἰγυπτίον ζωντανὸν νὰ γυρίσῃ εἰς τὸν Μωρέαν. Ἀλήθεια, ζητοῦν ψωμί! ἄλλῳ βέβαια εἰς τὴν ἡμποροῦν νὰ ὑποφέρουν» πολλοὶ ἀπέθαναν ἀπὸ τὴν πείναν. Ἐφαγαν καὶ τρεῖς ὄνους καὶ τρεῖς καμήλους πού ἄρπαξαν τοῦ ἱμυτραῖμ. Εἰς τὰ ὅποια ὁ ναύαρχος παρευθὺς ἀπεκρίνετο γράφων: «Θαῤῥεῖτε! εἰμεθα ἐδῶ καὶ πάσχομεν μαζί σας». Καὶ ὡς ὑπερόγραψαν: «Μᾶς κάμετε μεγάλην χάριν νὰ μᾶς στείλετε καὶ καμμίαν νέαν ἐφημερίδα». Ὁ βομβαρδισμὸς δὲν εἶχεν ἀκόμῃ καταστρέψει τὸ τυπογραφεῖον τῶν «Χρονικῶν» τοῦ Μεσολογγίου.

Τὴν ἐπαύριον ἡ θάλασσα ἐξεμάνῃ· μόλις δύο ἀγκυραὶ κατὰ τῆς σκάφους κατορθοῦναι ναυκατατήσανον τὴν παράταξιν. Πᾶς εὐκαιρίας δρᾶντὸν ἀπαράτλῳ εἰς τοὺς τοῦρκοι· δεκατρεῖς φρεγάται καὶ κορβέται, ἡ πρωτοπορία, ἐπιφαινοῖνται οὐριδρομοῦσαι. Ὁ ναύαρχος δὲν προφθάει σχεδὸν νὰ ψώσῃ τὸ ἔν μετὰ τὸ ἄλλο τὰ σήματα, «ὁ ἐχθρὸς!», «ὁ ἐχθρὸς ἔρχεται ἀπάνω μας», «τ' ἄρματα σ'τὴν κοῦρτέρα!»· «δοοὶ εἰσθε εἰς τὴν κανονιοῦ, ἀρχίσσατε πῦρ!»· Ἐν τῷ μεταξύ οἱ Ἕλληνες φρονίμως σκεπτόμενοι καὶ μὴ θέλοντες νὰ πάθουν ὅτι οἱ Γάλλοι εἰς τὸ Ἀβουκίρ, κόπτον τὰς ἀγκύρας των, ὁ δὲ κλύδων ἀναλαμβάνει νὰ χωρίσῃ τοὺς ἀντιμαχόμενους. Τὸ κύμα ἀφρίζει, λυσσᾷ, χοροπηδᾷ ἕως ἐκεῖ ἐπάνω, εἰσβάλλει διὰ τὸν κανονιοθυρίδων τὰ πυροβολεῖα πρέπει νὰ κλείσουν, τὰ πυροβόλα νὰ προσδεθῶν στερεωῶς, ἡ μάχη ν' ἀναβληθῇ μέχρι νωτέρας διαταγῆς τοῦ... Ποσειδῶνος.

Τὴν μεθεπομένην, δευτέρα συνάντησις ὁ πυρπολητής Πολίτης ἀνατινάζει εἰς τὸν ἀέρα τὴν κορβέταν τοῦ Μουσταφᾶ - Τζεσεμeh. Τὸ θέαμα εἶναι φοβερόν. Πελώροντες νέφος καπνὸν ἄνω λευκόν, μαῦρον καὶ πύρινον κατὰ τὴν βάσιν, ὑψοῦται βραδέως πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ὅταν μετ' ὀλίγον ὁ ἄνεμος τὸ σκορπίζει τίποτε δὲν ὑπάρχει πλέον ἐκεῖ ὅπου πρὸ ὀλίγων στιγμῶν ἐμάχετο ἡρώϊκοις ἡ ὑπερήφανος κορβέτα τοῦ καπτάν - Μουσταφᾶ. Τὸ ἄλλο πρῶτ' ἡ μάχη μετατίθεται πρὸς τὴν ἄκρην τοῦ Ἀράξου, στὸν κάθω - Πάπα. Οἱ Τοῦρκοι κλίνουν πρὸς τὰς Πάτρας καὶ οἱ Ἕλληνες διώκουν μὲ ὅλα τὰ πανιά. Ὁ ἄνεμος ὅμως μεταβάλλεται καὶ τότε διώκουν οἱ Τοῦρκοι «μὲ ὅλα τοὺς τὰ πανιά καὶ κουρτελάτσεις». Ἐξαφνα ὅλα ὁμοῦ τὰ ἑλληνικὰ ἀνακωχεύουν καὶ ἀναμένουν τὸν ἐχθρόν. Εἶναι ἡ πέμπτη καὶ ἡμίσεια τῆς ἑσπέρας, ἡ πάλῃ ἀρχίζει πεισματώδης. Τὸ ἑλληνικὸν πυροβολικὸν ὅταν ἐρχεται «μέσα εἰς τὴν τήραν του» ἔχει τὴν ὑπεροχὴν. Ἡ τουρκικὴ ἐν τούτοις ναυαρχίς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀγώνος σημαίνει παραγγέλματα ὄντως ἀπροσδόκητα καὶ ἐκ τοῦ κόλπου τῶν Πατρῶν προστρέχουν τέσσαρα τουρκικὰ πυρπολικά. Οἱ Τοῦρκοι φαίνονται μελετώντες νὰ ποδίσουν ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτῶν. Τοῦτο φέρει εἰς τὸν ἀγῶνα τοὺς Ἕλληνας πυρπολητάς· διώκουν ὀρμητικῶς, δύο δὲ ἐφόλκια αὐτῶν μετὰ πυροβολικοῦ καὶ τουφεκιῶν ἐπιπύπτουν ἐναντίον ἐνὸς τῶν τουρκικῶν πυρπολικῶν καὶ τὸ καταλαμβάνουν. Τὰ πληρώματα τοῦ στόλου ἀφίνουν πρὸς στιγμὴν τὰς ἄπτρας καὶ τὰ μάκτρα τῶν πυροβόλων καὶ ἀναβάθνουν εἰς τοὺς ἐπιτόνους διὰ νὰ ἐπευφημήσουν τοὺς ἡρώϊκους «συντρόφους».

Ἡ μοιραρχίς «Ἀθηνᾶ» μάχεται εἰς τὸ πυκνότετον τῆς παρατάξεως. «Τοὺς ἑδαίμονιάς με τὰ κανονία μας» λέγει τὸ ἡμερολόγιον. Ὁ ἀντιναύαρχος, μετ' ὁ κανοκυάλι του, μᾶτι παρακολοθεῖ τὸν ἀγῶνα ἀπὸ τοῦ ἐπιστέγου μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν του, ἀνακοινῶν εἰς αὐτοὺς μετὰ τῆς συνήθους του ζωηρότητος τὰς παρατηρήσεις του, διδὼν τὰς διαταγὰς του: «Ὁ ἀρχηγὸς πολεμᾷ σιληρὰ καὶ κάνει σενιάλον νὰ βαστάξωμεν τὸν πόλεμον καὶ ἡ νίκη εἶναι ἰδική μας.— Καπτάν Μανωλάκη, κάνε καὶ σὺ τὸ ἴδιον σενιάλον σὰ δικά μας τὰ καράβια.— Καπτάν Νικολῆ ὁ Πονέντε-Μαϊστρος δυνάμωσε πολὺ: μαζέψτε τὰ πανιά κ' ἄψητε μονάχα τὴν γάμπια καὶ παροκέτο καὶ αὐτὰ δεμένα με μούδαις, ἄντιτε γιὰ σου!— Καπτάν Μανωλάκη, κάνε σενιάλον στὴ λίνεα νὰ ἔλθουν σοβρᾶνω τοῦ ἑχθροῦ ὅλοι μαζὶ διὰ νὰ διαφεντέψουν τοὺς μπουρλοτιέριδες ποὺ πάνε μπροστὰ.— Ὁ λοστρόμος νὰ στείλῃ ἀνθρώπους με

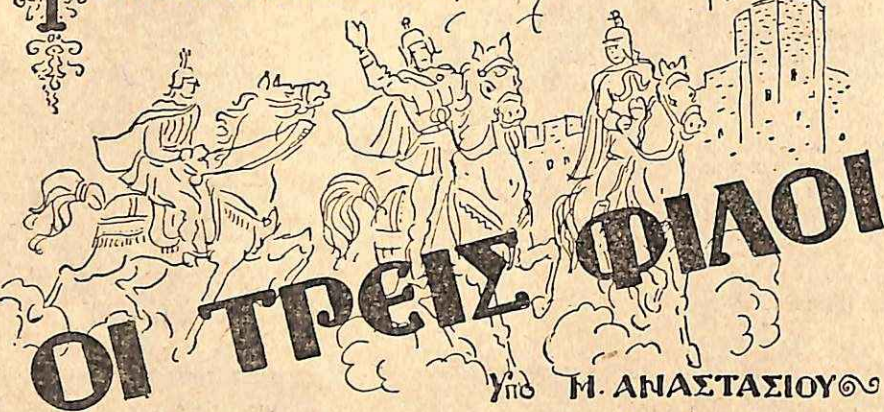

Ὁ μικρὸς εἶναι ἐκεῖ κινῶν τὸν σκουῖφον τοῦ εἰς τὸν ἀέρα...

ψιλά ἄρματα στὶς κόφες». Καὶ τὸ πῦρ ἀπαύστως σφοδρύνεται. Σφαῖρα τηλεθόλου ἀποκόπτεται μετ' ἀπαισίου κριγμοῦ τὸ τοιμποκί τοῦ κούντροι τοῦ τουρκέτου. Ἡ πρῶρα τῆς μοιραρχίδος κρύπτεται ὑπὸ νέφη καπνοῦ. Ὅσακις ὁ ἄνεμος τὰ παρασύρει εἰς στροβίλους καὶ ἀναφαίνεται πρὸς στιγμὴν τὸ πρόστεγον, οἱ ἐπὶ τὸν πρυμναῖον ἐπιστέγου διακρίνουν ὄρθιον ἐκεῖ ἐμπρὸς ναυτοπαῖδα, παραβόλως ἐκτιθέμενον εἰς τὴν χάλασιν τοῦ ἔχθρικοῦ πυρός. Ἡμπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν μικρὸν παριανὸν Βάσον Σπαῆν; Μὲ τὸ κεφάλι ψηλά, μὲ τὰ χέρια στὴ μέση, μὲ ἥθος ἀρχηγοῦ διοικήσαντος εἰς δέκα μάχας, παρακολουθεῖ καὶ αὐτὸς τὰς περιπετείας τοῦ ἀγῶνος. Κατέρχεται τοῦ προστέγου μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ φέρῃ νερὸν καὶ γοιμῶσεις εἰς τοὺς πυροβολητάς, πυριτιδοβόλας διὰ τοὺς ἐκ τῶν θωρακίων βάλλοντας. Εἰς τὴν θέαν τῆς εἰσπηδήσεως τῶν «συντρόφων» εἰς τὸ τουρκικὸν πυρπολικὸν διακρίνεται τρέχων πρὸς τὸν πρόβολου ἕκφων ἐκ χαρὰς ὁ μικρὸς μοῦτσος, κραυγάζων «ἀπάνω τους μπουρλοτιέριδες». Ἐν τούτοις ἡ «Ἀθηνᾶ», φοβηθεῖσα διὰ τὴν τύχην τῶν παρατόλμων πυρπολητῶν, προβαίνει τῆς γραμμῆς καὶ ἐντείνει τὸ πῦρ· καρονάδες, κατσαθοῦροι, ὅλον τὸ πυροβολικὸν της, ἐξερεῦγονται χαλαζήδον τὰ σμιδράλια. Τὰ ἴδια ἀνταποδίδει ἡ πλησιεστέρα τουρκικὴ κορβέτα. Ὁ μικρὸς εὐρίσκειται πάντοτε ἐπὶ τοῦ προστέγου· ναῦτα τινὲς μάτην νεύουν εἰς τὸν μοῦτσον νὰ κατέλθῃ. Ὁ μικρὸς εἶναι ἐκεῖ ἐπευρημῶν πάντοτε, κινῶν τὸν σκούφον του εἰς τὸν ἀέρα, ξεσχίζων τοὺς πνευμονὰς του ἀπὸ τὰς φωνὰς «ράϊ, ράϊ, πέστε ράϊ ἀγάδες, παραδοθῆτε! ράϊ καπετάνιο μ'». Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν φοβῶν ἐκπυροσκορτήσις συγκλονίζει τὴν «Ἀθηνᾶν». Δέσμη βλημάτων ἐνασκήπτει ἐπὶ τῇ πρῶρᾳ της καὶ ἐνσπίρει τὸν θάνατον. Τὸ καμποῦνι θρῆμματιζεται, ἐξάπτονται τὰ πυρομαχικά τῶν πρῶρων πυροβολῶν· ἐν ἑξ αὐτῶν διαρραγὲν ἀνατρέπει καὶ πλήττει σωρεῖαν ναυτῶν. Θραύσματα οἰδὸς συντρίβουν τὰς κνήμας καὶ ὀργάνουν τὸ στήθος τοῦ μικροῦ μοῦτσου. Τὸ δυστυχισμένον παιδί πίπτει ἀνάσκελα πρὸς τὰ ἔσω καὶ εὐρίσκειται κάτω μετὰ τέταρτον ὥρας παρὰ τὴν βάσιν τοῦ ἐργάτου αἰμορραγοῦν, ἐνῶ ἡ «Ἀθηνᾶ» ἀδυνατοῦσα νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν μάχην ἐξέρχεται κατὰ μικρὸν ἀπὸ τὴν λίαναι καὶ ὁ ἀγὼν τείνει

(Συνέχεια στη σελίδα 1632)

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

27. (Συνέχεια)

Τέτοιο λοιπόν ήταν το μοναστήρι του Πετρίου, ξακουστό, όχι μόνο στη βασιλεύουσα και στα περίχωρα, μα και πολύ πιά πέρα γι' αυτό κι' όσοι έρχονταν έπαρχιωτες κι' έμεναν μερικές μέρες, ανάμεσα σ' άλλα αξιοθέατα που πήγαιναν να θαυμάσουν ή να επισκεφθούν από χριστιανικό καθήκον, δεν παράλειπαν ποτέ ν' αφήνουν κι' έδω.

Μπρός στη θολωτή χαλκοντυμένη πόρτα του, από το πρωί ως το βράδυ έφθαναν κάθε λογής γυναίκες Παλατιανές και αρχόντισσες και προσχεράρισες. Λίγο πιά πέρα ήταν δυο γέρικα πλατάνια και στόν πρόδρομο ξεκουραστικό ίσκιό τους έβλεπες χρυσωμένα λεκτικά και φοράδες με άκριθα χάμουρα, και δούλους και μαγκλαβίτες ανάμεσα, που κάθονταν σ' αυτά πέτρινα πεζούλια και ξεκουράζονταν, περιμένοντας τις κυράδες νά βγουν από το προσκύνημα, γιά να τις ξαναπάνε πίσω σ' άρχοντικά τους.

Και καθώς είναι φυσικό, έπειδή πηγαινόντας κανείς σ' άγιους τόπους έχει το νου του στο Θεό και τις έντολές του, και θέλει νάχη την καρδιά του αλφαφωμένη, όλες αυτές οι κυράδες ήταν πιά άνοιχτογέρες έδω πέρα και μοίραζαν πιά πρόθυμα τ' έλέη τους τους πάσχοντας και τους φτωχούς. Ολόκληρος στρατός λοιπόν από χωλούς, τυφλούς και ζητιάνους ήταν παραταγμένος από την μιά κι' από την άλλη μεριά από έμπα του μοναστηριού και υποδεχότανε κάθε άρχόντισσα με εύκές και συχωρετά ανάλογα με το φιλοδώρημα που περίμεναν.

Άζημέρωτα ακόμα πήγαιναν να πάρουν θέση, όσο μπορούσαν κοντύτερα στην πόρτα, και καμιά φορά, απ' αυτήν την άφορμή, γίνονταν τέτοιος σκοτωμός και μαλλιοτρίβηγμα που έπρεπε νά μπουδ στη μέση οι άνθρωποι του επάρχου γιά νά φέρουνε κάποια ήσυχια.

— Ποιός είναι πάλι τούτος; Πούθε έφτασες πατριώτη;

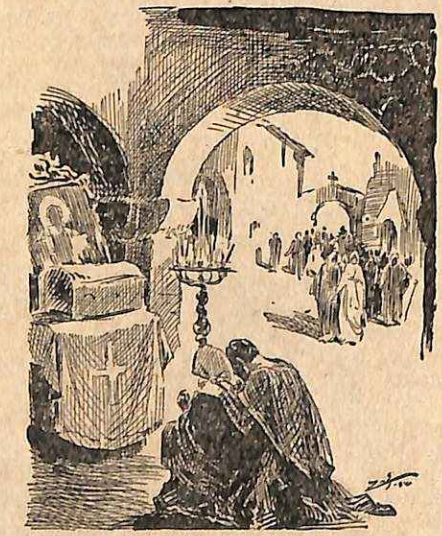
— Κύριε έλέησον! Δεν πιάς νά ξεφορτώνης πραγματίες σ' τις σκάλες... Κοίταξε μπράτσα, κοίταξε μεριά...

— Είναι άμαρτία, μά την Ύπεραγία

Θεοτόκο, νά άρπάζουν έτσι το ψωμί μέσα από τ' άχρία μας... Δέ μ' άκούτε συντρόφοι;

Μέ τέτοιες διαμαρτυρίες και ξεφωνητά υποδέχτηκαν τόν Μιχαήλ Χρυσοθέγγη οι ζητιάνοι, σάν έφτασε στο μοναστήρι πρωί πρωί, πριν ακόμα βγίη ο ήλιος, του Πετρίου. Μ' όλο που κρατούσε καμπουριασμένο τ' άψηλό του κορμί, μ' όλο που έσερνε τ' ένα πόδι σάν νάταν παράλυτο κι' είχε παρυσιαστικό καμπουριασμένο, σάν τ' ό σκυλί πούχασε τόν άφέντη του, δεν ήθελαν νά του άναγνωρίσουν τ' ό δικαίωμα νά καθίση ανάμεσά τους. Κι' άν δεν τύχαινε νά ξεχαστή και νά θυμώση μιά στιγμή, γιάτί κάποιος πιά ζόρικοσ από τούς άλλους σήκωσε την πατερίτσα του νά τόν χτυπήση, κι' άν δεν άστραφταν τ' άμτία του σ' ό τρόπο που νά φοβηθούνε και νά λουφάζουν όλοι, μπορεί και νά μήν τόν κατάφερνε.

Κάθισε λοιπόν σ' ένα πεζούλι ανάμεσα σ' ένα τυφλό κι' ένα που έτρεμε τ' ό χέρι του... μ' ά μοναχά που τ' άπλωνε μπροστά νά ζητήση έλεημοσύνη, και περίμενε... Δίχως άλλο με μεγαλειότητα ευχαρίστησι θά ριχνόταν σ' ό δέκα Σαρακηνούς ή θά σκαρφάλλον με όλη την άρματοσιά του σ' ένα πολεμικό τήρυγο, κι' άς πέφτανε βροχή από πάνω οι σάιτες, κι' άς

— Πολλές γυναίκες έρχονταν νά προσκυνήσουν...

κινδύνευε νά τόν τσουρουφλίσουν με ζεστό λάδι... παρά νά βρίσκειται έδω, ανάμεσα σ' όση κακομοιριά και βρώμα. Γιάτί πολλοί λίγοι απ' όλους αυτούς ήταν άξιοι πραγματικά νά τούς λυπηθή κανείς και νά τούς έλεήσει. Οι περισσότεροι είχαν γιά επάγγελμα τούτο τόν έξευτελισμό, κι' ίσα ίσα με τ' ό νά είναι γεροί και σβέλτοι και νάχουνε σπουδάσει όλα τ' άμυστικά της δουλειάς παραμερίζανε όσους ζητιάνευαν από άνάγκη.

«Πώς μπορεί νά ξεπέφτη έτσι ή ψυχή του ανθρώπου!» σκέφτηκε ό Μιχαήλ.

«Ζωές που δεν έχουν κανένα σκοπό παρά μονάχα τ' ό κέρδος... κι' αυτό με μέσα που προσβάλλουν την ανθρωπινή άξιοπρέπεια!»

«Όταν κανείς πιά, βλέπετε, έχη σηματοίσει χαρακτήρα και ιδέες, όχι μονάχα τ' ό καλό παράδειγμα μ' ά και τ' ό κακό, και κάποτε μάλιστα περισσότερο τούτο, τόν δυναμώνει στην άρετή.»

Μά και γιά μιά άλλη άφορμή ακόμα ή μέρα που έκάθισε ανάμεσα σ' όσους ζητιάνους ό Μιχαήλ, τού στάθηκε χρήσιμη... Άκούοντας τις κουβέντες τους κατάλαβε πώς δεν είναι όλότελα υπεύθυνοι αυτοί γιά την κατάστασί τους, γιάτί τ' ό κάτω κάτω της γραφής άμα δ' ό κανείς τ' ό φως, δεν τού κάνει έντύπωση τ' ό σκοτάδι και ζή βολεμένος μιά χαρά μέσα σ' αυτό... Μά νά την άνοιξη κι' ύστερα νά προτιμάς ανήλιαγα κατώγια με την ύγρασία και μούχλα τους, έ, είναι πιά κάτι άσυχώρετο.

Τι είναι τούτοι όλοι; Κακοτυχημένοι άνθρωποι. 'Η ζωή στάθηκε γιά αυτόν σκληρή... Μικροί ακόμα, σάν ήταν, δεν γνώριζαν ίσως μητρική άγάπη και φροντίδα, δεν είδαν γύρω τους τ' ό καλό παράδειγμα που άνοίγει τ' ό δρόμο στην άρετή.

Ή ψυχή του ανθρώπου είναι κι' αυτή σάν τ' ό δέντρο. Άμα δεν τ' ό περιποιηθή, τότες που είναι ακόμα τρυφερό και λυγίζει εύκολα από τούς δυνατούς άνέμους, στραβώνει, σπάζουν τ' ά κλαδιά του, μαραζώνει και, σάν έρθη ή ώρα του, δεν δίνει τόν καρπό που περιμένεις.

Τ' ό βλέπεις και τ' ό λυπάσαι. Κι' άν θές νά κατηγορήσης κάποιον γιά την κατάντια του, τ' ό δίχως άλλο τούτος πρέπει νά είναι ό γεωργός που δεν έκανε τ' ό χρέος του σ' αυτή τή περίπτωση.

Μά νά κοπιάσης, νά σκύψης με προσοχή και λαχτάρα από πάνω του κι' ύστερα νά βγίη ένα πρᾶμα άχρηστο που δεν δίνει καθόλου καρπούς ή δίνει σάπιους γεμάτους από σκουλήκια... ά, τότες με τ' ό δικίο σου αλήθεια θ' άναγκάστης και σούρχεται έτσι νά τ' ό ξεριζώσης και νά τ' ό πετάξης σ' ό φωτιά.

Μά υπάρχουνε λοιπόν και τέτοιοι άνθρωποι;

Αυτό τούλάχιστο έβγαίνει από κείνα που άκουγε γύρω του.

Ό ήλιος είχε άνεβή ψηλά. Μαγιάτικη μέρα ζστή... Όύτε πνοούλα δέ φυσούσε... Στ' ό Βόσπορο μερικά καράβια προσπαθούσαν ν' άρμενίσουν με

ΣΤ'.

Η ΣΕΜΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Ό έξενος που θά έπισκεπτόταν την Σπάρτη την παλιά εκείνη έποχή, θά έμενε κατάπληκτος από τ' ό θέαμα που παρουσίαζαν σ' ό δρόμο τ' ά παιδιά και οι έφηβοι. Τά Σπαρτιάτοπουλα ντροπαλά και σεμνά, περπατούσαν σ' ό δρόμο πηγαίνοντας σ' ό σπίτι τους, σ' ό συσσίτια ή σ' ό γυμναστήριο, όμοια με σεμνές, ντροπαλές κοπέλλες, που μόλις βγαίνουν από τόν γυναικωνίτη. Γιάτί ή ντροπή και ή σεμνότητα έθεωρούσαν σαν ένα από τ' ά κυριότερα προσόντα τού νέου και μ' ά από τις βασικές επιδιώξεις της Σπαρτιατικής άγωγής.

Αυτό που και σήμερα ακόμα θεωρείται σάν σημείο έξυπνάδας τού παιδιού, νά παρεμβαίνει δηλαδή σ' ό συζητήσεις τών μεγάλων, ή παρεξηγημένη σημερινή έμφυια που κανείς τις μητέρες περήφανες και τούς νέους πολλές φορές θρασείς, έθεωρείτο άπρεπεια στην παλιά την Σπάρτη. Τ' ό παιδί κι' ό νέος είχε διδαχθή κι' είχε μάθει νά μήν μιλή παρά μόνον όταν τ' ό ρωτούσαν κι' ή άπάντησή του, ήταν πάντα σύντομη. Στ' ό δρόμο, δεν σταματούσαν νά χαζεύουν και νά ρωτήσουν γιά κάθε τι που έβλεπαν.

Ή έπίδειξη έπίσης ήταν άγνωστη σ' ό Σπαρτιατόπουλα. Έτσι από νωρίς οι Σπαρτιάτες συνήθιζαν νάναι λιγυόλογοι. Στόν Ξενοφώντα τ' ό θέαμα τών παιδιών αυτών έκανε τόσο βαθεία έντύπωση, ώστε σ' ό βιβλίο του «Λακεδαιμονίαν Πολιτείαν» λέγει πώς «ήταν εύκολότερο ν' άκούση κανείς την φωνή τών θηρίων άνδριάντων παρά τών παιδιών της Σπάρτης και θά χρειαζόταν λιγώτερη προσπάθεια νά μετακινήση κανείς τ' ά βλέμματα τών χαλκωμένων άνδριάντων, παρά τ' ά χαλκωμένα βλέμματα τών παιδιών».

Μά κι' ό Πλούταρχος που δεν ήταν Σπαρτιατόφιλος σάν τόν Ξενοφώντα, μιλεί μ' ένθουσιασμό γιά την σεμνότητα τών παιδιών και τών νέων της Σπάρτης. Όστόσο τ' ά παιδιά δεν μάθαιναν μόνο νά μιλούν λίγο. Μάθαιναν συγχρόνως νά μιλούν όταν έπρεπε και τ' ά λίγα λόγια που θά έλεγαν νά είναι γεμάτα νόημα. Αί λέξεις που χρησιμοποιούσαν δεν ήταν πομπώδεις, αλλά διαλεγμένες κατά τ' ό τοτρό, ώστε νά έχουν πολύ και μεγάλο νόημα. Ό Σπαρτιάτης νομοθέτης, που έθεσε τ' ά θεμέλια της άγωγής, πίστευε σ' ό ση-

μείο τούτο πώς τ' ά πολλά λόγια σ' ό τέλος καταντούν νά μήν έχουν κανένα νόημα.

Στ' ό σημείο αυτό είναι χαρακτηριστικό εκείνο που άναφέρει ό Πλούταρχος:

Κάποτε κάποιος κάτοικος της Άττικής έκορόιδε τ' ό βασιλιά της Σπάρτης Άγι, έπειδή οι Σπαρτιάτες μετεχειρίζοντο μικρά μαχαίρια.

— Είναι τόσο μικρά, έλεγε, ώστε ό θάυμαστοί μου τ' ά καταπίνουν μ' εύκολια σ' ά βέλτρα.

— Ναι! άπάντησε ό βασιλιάς. Μ' αυτά όστόσο έμεις καταρθώνομε νά φθάσωμε πολύ καλά τούς έχθρούς μας.

«Έτσι, προσθέτει ό Πλούταρχος, νομίζω κι' ένός πώς ή λακωνική όμιλία όσο κι' άν φαίνεται σύντομη, πετυχαίνει πολύ καλά εκείνο που ζητά και συναρπάγει τούς άκροατές».

Τ' ό άποφθεγματικό της όμιλίας τών Σπαρτιατών ήταν πραγματικά άξιο θαύμασμο, άπεικνίζετα δέ σ' άφθονα άποφθέγματα τούς που σφώζονταν ακόμα σ' ό σημερα. Χαρακτηριστικό είναι εκείνο που λέγεται πώς έπτε «Άρχισμος, ένας από τούς βασιλιάδες της Σπάρτης, όταν άργότερα άνδρας, σ' όν γιγαντιστήν Έκαστον έπειδή δεν μιλούσε σ' ένα συσσίτιο που τόν είχαν καλέσει:

«Όποιος, έπτε, έξέρει νά μιλή, έξέρει και πότε πρέπει νά μιλή».

Τ' ά παιδιά σ' ός «άγες» δεν έμεναν ποτέ χωρίς έπίβλεψη. Άν τυχόν συνέβαινε νά λείψη ό παιδονόμος κι' ό άρχηγός τούς κάθε πολίτης της Σπάρτης είχε τ' ό δικαίωμα νά τ' ά διατάσση κι' άκόμα νά τ' ά τιμωρή. Γιάτί κάθε πολίτης έπρεπε νά ένδιαφερόται γιά όλα τ' ά παιδιά, σάν νά ήσαν παιδιά δικά του. Στ' ό σημείο τούτο ή αντίληψη της Σπαρτιατικής πολιτείας ήταν πρωτότυπη μπορεί νά η κανείς, αλλά και σύμφωνη πάντα με την

βασική άρχή της νομοθεσίας τούς. Τ' ά παιδιά άνηκαν στην πόλη. Έπομένως ό κάθε πολίτης έπρεπε νά τ' ά θεωρή σάν δικά του παιδιά κι' αυτά πάλι έπρεπε νά θεωρούν κάθε πολίτη σάν πατέρα τους. Με λίγα λόγια ή Σπαρτιατική πολιτεία έμοιαζε σάν μιά μεγάλη οικογένεια, όπου όλα τ' ά μέλη της είχαν βαθύ τ' ό συναισθημα της αλληλοεξαρτήσεως, συναισθημα τ' όδημιουργείτο από πολύ νωρίς κατά τόν πρακτικό τρόπο. Τ' ό άλωσδιόλου όμως αυτό πρωτότυπο στοιχείο της Σπαρτιατικής άγωγής είχε και άλλο άμεσώτερο πρακτικό άποτέλεσμα. Είναι γνωστόν πώς τόσο τ' ό παιδί όσο και ό άνδρας μπροστά στην άρχή και την έξουσία αίσθάνεται κάποια συστολή, ένα είδος ντροπής γιά τις πράξεις του, κάποιο φόβο και κάποιο σεβασμό. Τ' ό παιδί λοιπόν αντίκριζε τόν κάθε πολίτην σάν άτομο που είχε έξουσία και δικαίωμα πάνω του, άφού είχε τ' ό δικαίωμα νά τ' ό έπιβλέπει, νά τ' ό τιμωρή και νά τ' ό διατάσση. Έτσι τόν κάθε πολίτην τόν έσεβετε τ' ό παιδί και γιά τόν έξουσιο αυτό λόγο και ό σεβασμός αυτός εξακολουθούσε όταν τ' ό παιδί έγένετο έφηβος κι' άργότερα άνδρας. Στόν γιγαντιστήν Έκαστον έπειδή δεν μιλούσε σ' ένα συσσίτιο που τόν είχαν καλέσει:

«Όποιος, έπτε, έξέρει νά μιλή, έξέρει και πότε πρέπει νά μιλή».

Άλλά κι' άν τύχαινε τ' ά Σπαρτιατόπουλα στην «άγλην» νά είναι χωρίς παιδονόμο και νά μήν παρεύρισκεται πολίτης γιά νά τ' ά έπιβλέπει, πάλι τ' ά παιδιά δεν έμεναν χωρίς άρχηγό. Τ' ό φρονιμώτερο από τ' ά παιδιά έπαιρνε άμέσως την θέση τού άρχηγού. Έτσι ποτέ στην «άγλην» τ' ά παιδιά δεν έμεναν χωρίς έπίβλεψη και καθοδήγηση. Ή μέριμνα αυτή δεν ήταν άδικαιολόγητη. Γιάτί όπρηκε ό κίνδυνος, άν τ' ά παιδιά έμεναν χωρίς έπίβλεψη νά παρανοήσουν την άυστηρή πειθαρχία και νά έπιδοθούν σ' ός πράξεις άκόσμες και άπρεπείς πα-

ρασυρόμενα από τις έμφυτες παρορμήσεις τους.

Ίδιαίτερη πραγματικά φροντίδα είχε πάρει ό νομοθέτης γιά νά καταπολεμήσει κάθε έμφυτη κλίση, που μπορούσε νά παρασύρη τ' ά παιδιά σ' ός πράξεις άσυμείσστες με την Σπαρτιατική άγωγή.

Ό νομοθέτης της Σπάρτης είχε παρατηρήσει πολύ σωστά, ότι όταν τ' ό παιδί γινόταν «μειράκι» εισήρχετο στην πιά έπικίνδυνη σφαίρα της άναπτύξεώς του. Την ήλικία αυτή την θεωρούσε σάν την ήλικία που εκδηλώνονταν έντονα σφοδρές επιθυμίες οι οποίες άν έγκαίρως δεν συγκρατηθούν μπορούν νά ρίξουν τ' ό παιδί σ' ός πολλά λάθη. Ένώ λοιπόν στην ύπόλοιπη Έλλάδα τ' ό παιδί άκριδώς σ' αυτή την ήλικία έγκατέλειπε από τόν παιδαγωγό του, στην Σπάρτη ή άγωγή του έγένετο άυστηρότερη. Ή έργασία τού «μειράκιου» έγένετο μεγαλύτερη και ή έμαστική του κατάνοησι αυξάνει. Έτσι κουράζονταν τ' ό σώμα, και δεν όπρηχε φόβος νά παρασυρθή από την έπιθυμία τών ήδονών.

Θά σκεφθή ίσως κανείς: Καλά όλα αυτά, μά δεν όπρηχαν λοιπόν τ' ά παιδιά άτίθασσα στην πιά αυτή που νά έπιδιώξουν νά ξεφύγουν από μιά τέτοια άυστηρότητα; Και βέβαια θά όπρηχαν. Θά όπρηχαν και νέοι που θά αίσθάνονταν την έπιθυμία νά έπαναστατήσουν γιά την άυστηρή αυτή πειθαρχία. Όστόσο ό νομοθέτης είχε προβλέψει και γι' αυτό. Ή έπιθυμία έπνίγεται μπροστά στην άυστηρότητα τού νόμου. Γιάτί όριζε πώς όποιος παιδί προσπαθούσε ν' άποφύγη όλους αυτούς τούς κανόνες της άγωγής ή μέρος απ' αυτούς έκανε τ' ό δικαίωμα ν' άποκτήσθ τ' ό καλά και τ' ά αγαθά της πολιτείας. Έτσι οι γονείς έπέβλεπαν τ' ά παιδιά και έφροντίζαν με κάθε τρόπο νά συμμορφώνωνται πρὸς όσα ήθελε ό νομοθέτης. Οι δέ δημόσιες άρχες έφροντίζαν γιά τόν ίδιο σκοπό γιάτί έπίστευαν ότι τ' ά παιδιά που θά προσεπαθούσαν ν' άποφύγουν τούς πόνους και τις στερήσεις της άγωγής θά άποτύχουν άργότερα σάν πολίτες. Κοινόν λοιπόν συμφέρον ό ποχρέων άρχες και πολίτες νά έπιβλέπουν τών παιδιών την άγωγή και νά ύποχρεώνουν νά ύποβάλλονται σ' ός κάθε κόπο και στερήσι από όσας ό νομοθέτης πρόέβλεπε σάν έπιβεβλημένες γιά την σωστή άνατροφή τών τού παιδιού και τού νέου.

Άλλά κι' άν τύχαινε τ' ά Σπαρτιατόπουλα στην «άγλην» νά είναι χωρίς παιδονόμο και νά μήν παρεύρισκεται πολίτης γιά νά τ' ά έπιβλέπει, πάλι τ' ά παιδιά δεν έμεναν χωρίς άρχηγό. Τ' ό φρονιμώτερο από τ' ά παιδιά έπαιρνε άμέσως την θέση τού άρχηγού. Έτσι ποτέ στην «άγλην» τ' ά παιδιά δεν έμεναν χωρίς έπίβλεψη και καθοδήγηση. Ή μέριμνα αυτή δεν ήταν άδικαιολόγητη. Γιάτί όπρηκε ό κίνδυνος, άν τ' ά παιδιά έμεναν χωρίς έπίβλεψη νά παρανοήσουν την άυστηρή πειθαρχία και νά έπιδοθούν σ' ός πράξεις άκόσμες και άπρεπείς πα-

κουπιά μιά και τ' ά πανιά δέ φελοῦσαν σ' ό τίποτα.

Οι προσκυνητές άρχισαν νά καταφάνουν.

— Δες την συμβία τού Πρωτοσπαθήρη Γαληνού. Προχτές πάλι ξανάρθε.

— Τέχει τάμα φαίνεται.

— Γιά νά συχωρέση ό Θεός τις άμαρτίες τού άντρός της. Κλέβει έκατό και δίνει ένα γιά κεριά και λιβάδι. Συφερτική δουλειά.

— Πάλι καλά; Άλλοι δέ δίνουν τίποτα.

Τέτοια ύποδοξη περίμενε την κάθε άρχόντισσα. Και καθώς μουρμούριζαν όλα τούτα με μισόκλειστο στόμα, οι φωνές έβγαιναν σ' ά σφύριγμα και τ' ά άρρωστημένα όχρα μούτρα έδειχναν τ' όση κακία που ήταν νά φοβηθή. Ός τόσο μόλις πλησίαζαν τ' ά πρόσωπα άλλαζαν έκφραση με μιάς, και με παρακαλεστικό τόνο τις προσφονούσαν, «ένδοξότατες», «εύγενέστατες», «και εις χρόνους πολλούς

και άγαθούς ή προστασία και τ' ό καύχημα τών φτωχών» κλπ.

Ό Μιχαήλ σκέφτηκε πώς άν έπρεπε νά δώση βάση σ' ός λεγόμενά τους, όλοι οι άρχοντες της αυτοκρατορίας ήταν ένα είδος άγνοοιπες που έέσκισαν και τρώγανε με λαμαργία τ' ά σπλάχνα της και μάλωναν γύρω από τήν έξουσία, όπως τ' ά άρπαχτικά τούτα όρνια γύρω από τ' ό ψοφίμι τ' ά δύναμη και την έξυπνάδα τους μόνο γιά τούτο τ' ό σκοπό τ' ά λογάριζαν χρέσμι.

Ό ένας δεν πλήρωνε σ' ό δημόσιο ταμείο τούς φόρους του. Ό άλλος έπαιρνε με τ' ό έτσι θέλω τ' ά κτήματα από τούς μικροϊδιοκτήτες... Άδικοι, λαθρέμποροι, καταχραστής... Ή ώργανωμένη κοινωνία όπου φαίνονταν νά βασιλεύη ή τάξη και ό νόμος που ίσώνει τ' ό μικρό και τ' ό μεγάλο και κανονίζει τού καθένος τις πράξεις σύμφωνα με τ' ό δικίο και τ' ό γενικό συμφέρο, έπαιρνε έτσι τ' ά μορφή ενός άγριου λόγγου ένα μονάχα πρᾶμα

λογαριάζόταν κι' είχε πέρας: ή δύναμη και ή ύποκρισία...

«Άν είναι αλήθεια όλα τούτα», άν είναι αλήθεια όλα τούτα» έλεγε και ξανάλεγε από μέσα του ό Μιχαήλ... Και θυμήθηκε τ' ό μύθο τού Ήρακλή που τούς διηγήθηκε μιά φορά ό δάσκαλός τους. Άνάλαβε, λέει, νά καθάρισή τ' ό σταύλο τού Αύγελου όπου ή κόπρος είχε σωρευτή από χρόνια κι' είχε πετρόσει σ' ό σημείο που φαίνονταν άκατόρθωτο τ' ό έργο γιά έναν άνθρωπο:

Μ' αυτός πέρασε από εκεί μέσα τ' ό ρέμα τού ποταμού και τ' ά κατάφερε μιά χαρά.

«Μας χρειάζεται λοιπόν ένας άνθρωπος τόσο έξυπνος και δυνατός σάν τόν άρχαίο Ήρακλή; Βλέπεις όλα τούτα έχουν κρυμμένο μέσα τους ένα βαθύ νόημα κι' ό,τι τότε μάς φανόταν παραμυθένιο και γελοῦσαμε, τώρα βρίσκουμε πώς είναι μιά παραβολική εικόνα από τ' ά ζωή».

(Άκολουθεί)

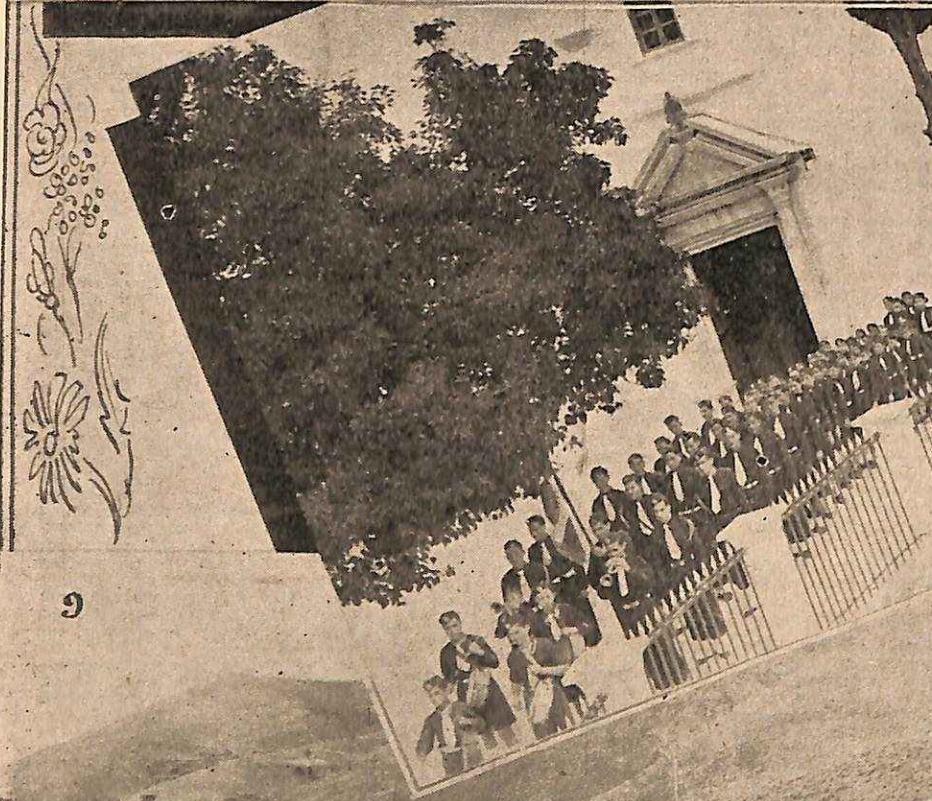
1

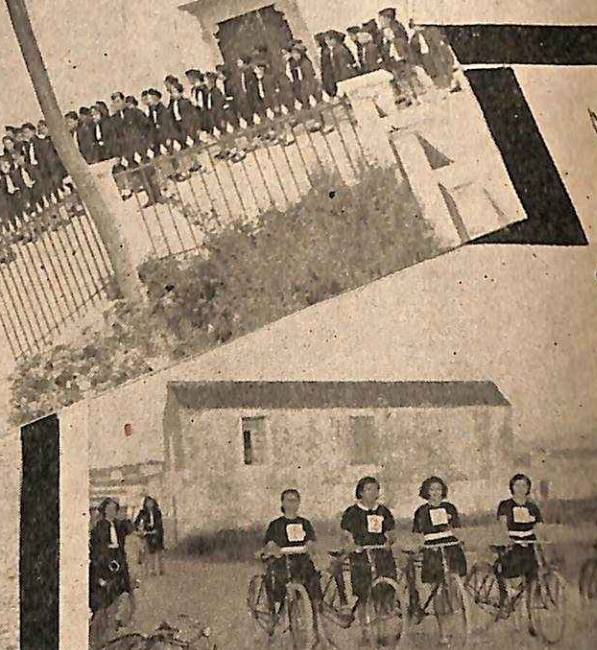
3

4

9

6

5

8

7

1) Φαλαγγίται και Φαλαγγίτισσαι Ρεθύμνης χορεύοντες με τοπικές ένδυμασις εις την Πλατείαν Γεωργίου Β'. 2) Φαλαγγίται και Φαλαγγίτισσαι Παροικίας Πάρου ἔμπροσθεν τοῦ Ναοῦ τῆς Ἑκατονταπολιανῆς. 3) Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπανεῖς Ρεθύμνης ποῦ ἔλαβον μέρος εἰς τὸ δράμα «Νὰ ζῇ τὸ Μεσολόγγι». 4) Ἐπίδειξις μαγειρικῆς ὑπὸ Φαλαγγιτισσῶν Π. Δ. Ἀργολίδοκορινθίας. 5) Ἀπὸ μίαν θεατρικὴν παράστασιν τῶν Σκαπανισσῶν Κιάτου. 6) Φαλαγγίτισσαι Ρεθύμνης ἀπὸ τὰς λαβούσας μέρος εἰς τοὺς ποδηλατικούς ἀγῶνας. 7) Καταβείσι στεφάνου εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου ὑπὸ τῶν Φαλαγγιτισσῶν Ὑδρας. 8) Παρέλασις Φαλαγγιτῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Σερρών. 9) Ἀπὸ μίαν ἐκδρομὴν Φαλαγγιτῶν Ἡρακλείου εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ἐπανωσήφ.

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

— 'Αγαπημένο μου παιδί!... είπε. Καί με τάσπρα της άδρά δάκτυλα παραμέρισε τά μαλλιά μου καί με κοίταξε καλά-κόλα...
— Ναί... ναί... ψιθύρισε.

Τά λόγια αυτά αποκρίνονταν βέβαια σέ κάποια της σκέψι. 'Αλλά από τή συγκίνησή μου ήμουν άνικανός νά μαντεύσω τή σκέψι αυτή. Αισθανόμουν τή αγάπη, τήν τρυφερότητα της κυρίας Μίλλικαν, κι αυτό, γιά τήν ώρα, μου έφθανε. Δέν ζητούσα τίποτα περισσότερο.

— Παιδί μου, μου είπε χωρίς νά πάψη νά με κοιτάζει, ο σύντροφός σου μου άνεκοίνωσε πολύ σοφά πράγματα. Μου κάνεις τή χάρη νά μου πης καί σύ όσα ξερείς γιά τήν οικογένεια Δρίσκολλ καί τήν έπισκεψι του κυρίου Τζέιμς Μίλλικαν;

Της έκαμα τή διήγησι πού μου ζήτησε καί δέν με δέικοψε, παρά γιά νά με ρωτήσει μερικές λεπτομέρειες, πού πρέπει νά ήταν σπουδαίες. Ποτέ δέν μάκουσε άνθρωπος με μεγαλύτερη προσοχή. Τά μάτια της δέν άφηναν στιγμή τά δικά μου.

— Άμα τελειώσω, ή κ. Μίλλικαν έμεινε σιωπηλή, κοιτάζοντάς με όλοένα, κάμποση ώρα. Έπειτα μου είπε:

— Όλα αυτά είναι πολύ σοφά γιά σένα καί γιά μάς όλους. Πρέπει λοιπόν νά ένεργήσουμε με μεγάλη φρόνησι καί άφού συμβουλευθούμε ανθρώπους ίκανούς νά μάς οδηγήσουν. 'Ως τότε όμως πρέπει νά θεωρησής σά σύντροφος, σά φίλος, (έδώ έδίστασε λίγο), σάν αδελφός του 'Αρθούρου, κι' από σήμερα εσύ κι' ο μικρός σου σύντροφος, ν' αφήσετε τήν άόλια αυτή ζωή. Σέ δυό ώρες πρέπει νά είσθε στο Τερριτέ, στο Ξενοδοχείο των 'Αλπεων. 'Εκεί θά στείλω ένα πρόσωπο της έμπιστοσύνης μου νά φροντίσι γιά τήν ένγκατάστασί σας. Κι' εκεί θά ξαναϊδωθούμε, γι'αυτό τώρα είμαι ύποχρεωμένη νά σας σφύσω.

Με φίλησε πάλι καί, άφού έδωσε το χέρι στο Μάττια, έφυγε γρήγορα.

— Τι έλεες λοιπόν τήν κυρία Μίλλικαν; ρώτησα τόν σύντρόφό μου.

— Αυτά πού της έλεες καί σύ καί πολλά άλλα άκόμα. 'Α, τι καλή κυρία!

— Τόν 'Αρθούρο... τόν είδες;

— Από μακριά μόνο... Μου φάνηκε όμως πολύ κολό παιδί.

— Έξακολούθησα νά ρωτώ τόν Μάττια: 'Αλλά άπέφευγε νά μου άπαντά ή τά μασούσε. Τότε μιλήσαμε γιά πράγματα άδιάφορα ως τή στιγμή πού, κατά τήν όδηγησι της κυρίας Μίλλικαν, παρουσιάστηκε στο ξενοδοχείο των 'Αλπεων. 'Αν καί φορούσαμε άκόμα τά φτωχικά μας ρούχα, καί υποδέχτηκε ένας υπηρέτης με μαύρο φράκο κι' άσπρο λαϊμόδετη καί μάς ώδήγησε στο άπαρτεμάν μας. 'Είχε δυό κάτασπρα κρεβάτια: τά παράθυρα έβλεπαν σέ μία βεράντα, κρεμαστή άπάνω από τή λίμνη, κι' ή θέα από εκεί ήταν κάτι θαυμάσιο. 'Όταν άποφασίσουμε νά γυρίσουμε στο δωμάτιό μας βρήκαμε πάλι τόν υπηρέτη πού στεκόταν άκίνητος, περιμένοντας τίς διαταγές μας. Μάς ρώτησε τί θέλαμε νά γευματίσουμε, γιά νά μάς τό φέρη στή βεράντα μας.

— Έχετε ταρτίνες; ρώτησε ο Μάττιας.

— Ταρτίνες με φράουλα, ταρτίνες με φραγκοστάφυλο καί ταρτίνες με βερούκοκκο.

— Καλά, φέρε μας!

— Κι' από τίς τρεις;

— Μάλιστα.

— Καί τί έντραδά θέλετε; τί ψητό; τί χόρτο;

Σέ κάθε πρόταση ο Μάττιας γούρλωνε τά μάτια, μά δέν τά έχανε καθόλου.

— 'Ο, τι θέλετε, είπε.

— 'Ο υπηρέτης βγήκε με σοβαρότητα.

— Μου φαίνεται πώς έδώ θά τρώμε καλύτερα παρά στο Δρίσκολλ, είπε ο Μάττιας.

Τήν άλλη μέρα, ή κυρία Μίλλικαν ήλθε νά μάς ιδή. Τή συνώδευαν ένας ράφτης καί μία ράφτρα, πού μάς πήραν μέτρα γιά φορέματα καί γιά άσπρόρουχα.

Μάς είπε πώς ή Λίζα εξακολουθούσε νά μιλά καί πώς ο γιατρός έδέβαζανε ότι γι'α-
τρεύτηκε. Κι' άφού κάθισε μία ώρα μαζί μας, με φίλησε τρυφερά, έσφίξε το χέρι του Μάττια κι' έφυγε.

— Έτσι έρχόταν τέσσερες μέρες καί κάθε φορά δείχνονταν σέ μένα πού τρυφερή αλλά καί με κάποια συγκράτησι, σά νά μ'ήν ήθελε ν' άφίναται σ' αυτή τήν τρυφερότητα ή νά τήν αφήνη νά παραφαίνεται.

Τήν πέμπτη μέρα, αντί της κυρίας Μίλλικαν, ήλθε εκείνη ή καμαριέρα, πού τήν είχα ιδή άλλοτε στον Κ'ύκνο. Μάς είπε πώς ή κυρία Μίλλικαν μάς περίμενε στο σπίτι της καί πώς ένα άμάξι ήταν στήν πόρτα του ξενοδοχείου, γιά νά μάς πάη εκεί.

— Ήταν ένα κομψό, άνοιχτό άμάξι καί με δυό άλογα, όπου ο Μάττιας θρονιάστηκε χωρίς νά σαστίξη καθόλου καί με μεγάλη άξιοπρέπεια, σά νά μ'ήν έκανε όλο από μικρός, παρά νά πηγαίνει όλο καρροτσάδα! Κι' ο Κ'άτης έπίσης πήδησε χωρίς στενωχώρα σ' ένα μαξιλάρι.

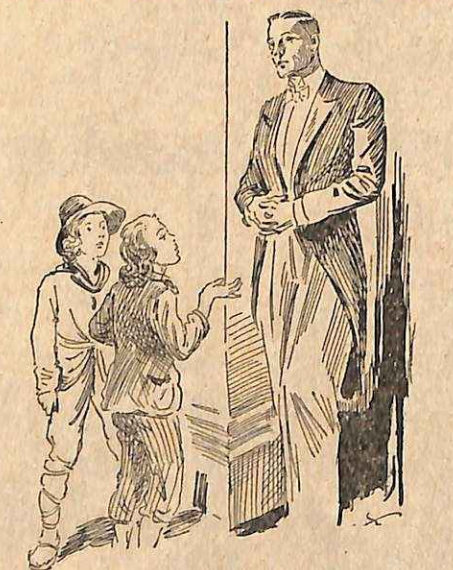
— 'Η άπόστασι δέν ήταν μεγάλη, ή τούλάχιστο μου φάνηκε πολύ μικρή, γι'αυτό πήγαίνα σά σέ όνειρο, με τό κεφάλι γεμάτο από λ-
δέες τρελλές ή πού μου φαίνονταν τρελλές... Μάς έμπασαν σ' ένα σαλόνι, όπου βρήκαμε τήν κυρία Μίλλικαν, τόν 'Αρθούρο, έαπλωμένο σ' ένα ντιβάνι καί τή Λίζα.

— 'Ο 'Αρθούρος άπλωσε σέ μένα καί τά δυό του χέρια. 'Ετρεξε κοντά του καί τόν φίλησα. Φίλησε καί τή Λίζα. Κι' ή κυρία Μίλλικαν φίλησε μένα.

— Τέλος πάντων, μου είπε, ήλθε ή ώρα νά λάβής τή θέσι πού σου άνήκει.

Καί καθώς τήν κοίταξα, γιά νά τήν ρωτήσω τί εσήμαιναν αυτά τά λόγια, άνοιξε μία πόρτα... καί παρουσιάστηκε ή μάνα-
Μπαρμπερίνα, κρατώντας κάτι μωρουδιότικα ρούχα: ένα έπανωφορούκι από άσπρο κασμίρι, μία δαντελλένια σκουφίτσα κι' ένα ζευγάρι παπουτσάκια πλεκτά.

Μόλις πρόφτασε ν' αφήση αυτά τά πράγματα σ' ένα τραπέζι, έγώ τήν άρπαξα στήν άγκαλιά μου. Κι' ένώ τήν καταφιλούσα, άκουσα τήν κυρία Μίλλικαν νά βίγη κάποια διαταγή σ' έναν υπηρέτη καί νά προφέρει

Μάς όποδέχτηκε ένας υπηρέτης με μαύρο φράκο κι' άσπρο λαϊμόδετη.

τόνομα του κυρίου Τζέιμς Μίλλικαν, πράγμα πού μ' έκανε νά χλωμιάσω.

— Μή φοβάσαι, μου είπε σιγά, δέν ύπάρχει πιά λόγος. 'Απεναντίας... 'Ελα δώ κοντά μου καί δός μου τό χέρι σου.

Τή στιγμή εκείνη άνοιξε ή πόρτα καί μπήκε ο κ. Τζέιμς Μίλλικαν, γελώντας καί δείχνοντας τά μυτερά του δόντια. Με είδε κι' άμέσως τό γέλιο του άλλαξε σ' ένα μορφοσμο όφοδρό.

— 'Η κυρία Μίλλικαν δέν του άφησε καιρό νά μιλήση.

— Σας φώναξα, του είπε με ήρεμη φωνή, πού έτρεμε ελαφρά, γιά νά σας παρουσιάσω τόν πρωτότοκό μου γιό, πού ευτύχησα τέλος νά τόν ξανάδω, — μούσφιξε τό χέρι, — αυτός είναι. 'Υποθέτω όμως πώς τόν γνωρίζετε, άφού πήγατε νά τόν ιδήτε στο σπίτι του ανθρώπου πού τόν έκλεψε, καί νά έξε-
τάσετε γιά τήν ύγεια του.

— Τι σημαίνει αυτό; ψιθύρισε ο κ. Τζέιμς Μίλλικαν με ταρταμένο πρόσωπο.

— 'Ο άνθρωπος εκείνος, πού βρίσκεται τώρα στή φυλακή γιά κάποια πλημπή πού έγινε σέ μία έκκλησιό, τά ώμολόγησε όλα. 'Ιδού ένα γράμμα πού τά βεβαιώνει όλα. Λέει πώς έκλεψε αυτό τό παιδί, πώς τό παράτησε στο Παρίσι, στή Λεωφόρο Μπρετέλι, καί πώς έκοψε τίς μάρκες από τά φορέματά του, γιά νά μ'ή άναγνωρισθί. 'Ιδού έπίσης καί τά φορέματα αυτά, πού φυλάχθηκαν από τή λαμπρή γυναίκα πού μεγάλωσε τό γιό μου. Θέλετε νά ιδήτε τό γράμμα; Θέλετε νά ιδήτε τά σπάργανα;

— Ο κ. Τζέιμς Μίλλικαν έμεινε μία στιγμή άκίνητος. Βέβαια θά του έρχόταν νά μάς πνίξη καί τούς τρεις... 'Επρότιμης όμως νά φύγη καί, βγαλίνοντας από τήν πόρτα, γύρισε κι' είπε:

— Νά ιδούμε όμως τί θά πούν καί τά δικαστήρια γι' αυτό τό παιδί!

Χωρίς νά ταραχί ή κυρία Μίλλικαν, — καί τώρα μωρό νά λέω ή μητέρα μου, — άποκρίθηκε:

— Σεις μπορείτε νά μάς πάτε στα δικαστήρια: έγώ όμως δέν θά τό κάμω γιά τόν αδελφό του άντρός μου.

— 'Ο θεός μου βγήκε, ή πόρτα έκλεισε κι' έγώ τότε μόρσεσα νά πείσω στήν όλάνοικη άγκαλιά της μητέρας μου καί νά τή φιλήσω γιά πρώτη φορά, ένώ με φιλούσε κι' εκείνη.

— Όταν πέρασε λίγο ή συγκίνησή μας, ο Μάττιας έπλησίασε καί μου είπε:

— Μου κάνεις τή χάρη νά πης της μητέρας σου πώς έκράτησα καλά τό μυστικό της;

— Τά ήξερες λοιπόν όλ' αυτά εσύ; ρώτησα.

— Άποκρίθηκε ή μητέρα μου:

— Όταν ο Μάττιας μου έκαμε τή διήγησή του, του έούστησα σιωπή, γι'αυτό, όση πεπώθησι κι' άν είχα πώς ο καυμένος ο Ρεμής ήταν γιός μου, έπρεπε όμως νά έχω βέβαιες άποδείξεις γιά νά του τό πώ. Τι λύπη θάταν γι' αυτόν νά τόν φιλήσω πρώτα σάν παιδί μου κι' έπειτα νά του πώ πώς γελάσθηκα!... Τις άποδείξεις αυτές τώρα τίς έχω κι' έτσι θά μείνουμε ένωμένοι γιά πάντα. 'Αγαπητέ μου Ρεμής, στο έξής θά ζης με τή μητέρα σου, με τόν αδελφό σου καί — έδώ έδειξε τή Λίζα καί τό Μάττια, — μ' εκείνους πού σ' άγάπησαν όταν ήσουν δυστυχισμένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ'
Με οικογένεια.

Πέρασαν χρόνια, — χρόνια πολλά, μά κάτι σύντομα, γι'ατ ήταν γεμάτα ώραιες καί γλυκές ήμέρες...

Τώρα κατοικούσ τήν 'Αγγλία, στο Μίλλικαν-Μάρκ, τόν πύργο τών προγόνων μου. Τό παιδί τό έρημο, τό άπαρτεμένο, πού δέν είχε ούτε οικογένεια, ούτε στήριγμα, πού ή τύχη τ'όριχνε 'δω κι' εκεί, χωρίς φόρο γιά νά τό όδηγη στήν άπέραντη θάλασσα της ζωής, χωρίς λιμένα γιά νά καταφεύγη στις τρικυμίες της, — τώρα έχει όχι μόνο μητέρα κι' αδελφό, πού τό αγαπούν καί τούς αγαπά, αλλά καί προγόνους πού του άφήσαν όνομα έντιμο καί μεγάλην περιουσία.

(Άκολουθεί)

50ν

— 'Ο Αιγέας, ύστερα από πολλά παρακάλια, άπραχτος, έτράβηξε τούς κλήρους τών άλλων νέων πού θά πήγαιναν μαζί με τό παιδί του. Στο σημείο αυτό, άν πιστέψουμε τόν ιστορικό 'Ελλάνικο, οί 'Αθηναίοι δέν έστελναν οί ίδιοι νέους κληρωτούς, αλλά έρχότανε ο ίδιος ο Μίνωας από τήν Κρήτη καί τούς εδιάλεγε. 'Από τόν 'Ελλάνικο μαθαίνουμε άκόμη ότι ο Μίνωας εδιάλεξε πρώτο τόν Θησέα, ότι τό καράβι τόν διναν οί 'Αθηναίοι, ότι οί νέοι έπρεπε νά μπαίνουν μέσα στο καράβι έντελώς άοπλοι καί ότι όλη ή βαρεία αυτή ύποχρέωσι τών 'Αθηναίων θάπαινε τέλος μονάχα όταν έκανε από τούς προσφερομένους θά κατάφερνε νά ξεκάνη τόν Μινώταυρο. Αυτό όμως τό τελευταίο φαινότανε τόσο άκατόρθωτο, τόσο άδύνατο, πού οί 'Αθηναίοι έστελναν τό καράβι τούς άρματωμένους με μαύρα πανιά. Τόσο ήτανε σίγουροι γιά τή συμφορά πού έπερίμενε τούς νεαρούς έπιβάτες του, κά-
τω εκεί στήν Κρήτη.

Νά όμως πού, έπειδή ο Θησέας έδινε πολύ κουράγιο στον πατέρα του, λέγοντάς του πώς αυτός θά ξεκάνη τό θειό, ο Αιγέας έδωσε στον κυβερνήτη του καραβιού, κοντά στο μαύρο, νά κρατάη μαζί του κι' ένα άσπρο πανί, με τήν διαταγή άν' τυχόν καί βγούν πραγματικά τά λόγια του

παιδιού του, νά σηκώση άσπρο πανί κατά τό γυρισμό, είδεμ'ή ν' αφήση τό μαύρο γιά σημάδι της μεγάλης του συμφοράς. 'Αλλος ιστορικός, ο Σιμωνίδης, λέει πώς τό πανί πού έδωσε ο Αιγέας στον καπετάνιο του καραβιού δέν ήτανε άσπρο, αλλά κόκκινο, βαμμένο από χλωρό πριναρόκαρπο. Κατά τόν ίδιο Σιμωνίδη, καπετάνιος του καραβιού ήτανε ο 'Αμαρουάδης Φέρεκλος. 'Ο Φιλόχορος, πάλι, λέει πώς ο Θησέας έπηρε ναυτικούς από τή Σαλαμίνα: καπετάνιο τό Ναυσίθοο καί πλωρίτη τόν Φαίακα, γι'αυτό οί 'Αθηναίοι δέν ήτανε τότες άκόμα δυνατοί στή θάλασσα.

Αφού λοιπόν έκληρώθη-

καν οί νέοι, ο Θησέας τούς παράλαβε από τό Πρυτανείο (άναχρονισμός του Πλούταρχου, γι'ατό τό Πρυτανείο έγινε άργότερα), καί πήγε μαζί τους στο Δελφίνιο Ιερό γιά νά καταθέση παράκλητήρια προσφορά στο θεό 'Απόλλωνα.

— 'Η προσφορά αυτή ήτανε ένα κλαδί από τήν ιερή έλιά (πού είχε φυτέψει ή 'Αθηνά), στολισμένο με άσπρα μαλλιά. 'Υστερα προσευχήθηκε καί, κατά τή έξη του Μουνιχίωνα (τέλη

Σέ λίγους μήνας θά τεθί εις ένεργείαν τό μεγαλύτερον τηλεσκόπιον του κόσμου, πού έτοιμοθή εις ένα βουνό ύψους 2.500 μέτρων καί τό όποιον εδρύκεται εις μιαν άπόστασιν 80 χιλιομέτρων έξω από τήν Πασαντίαν της Καλιφορνίας της 'Αμερικής.

Δέν ύπεροίγησθ άκόμη τό ποσόν πού έδαπανήσθ διά τήν κατασκευήν του κατόπτρου του νέου τηλεσκοπίου, άλλα είναι βέβαιον ότι πολλοί δεκάδες, έκατομμυρίων δραχμών διετέθησαν από τό 1931, όποτε ήρχισεν ή κατασκευή του κατόπτρου. Διότι πρέπει νά γνωρίζωμεν ότι διά νά γίνη τό νέον αυτό άστρονομικόν όργανον συνεστήθη από πολλά χρόνια πριν μία έπιστημονική επιτροπή από τούς καλύτερους άστρονόμους καί φυσικούς της 'Αμερικής πού ήσυχολούντο με τήν προκαταρκτικήν έργασίαν διά νά φθάσουν μετά από τόσα χρόνια εις τήν κατασκευήν του κολλοσσού τούτου πού θά άποκαλύψη πλείστα μυστικά του 'Α-
πείρου.

Αί τεχνικάι δυσκολαί πού είχαν νά παραμερίσουν οί άστρονόμοι ήσαν καί πολλά καί μεγάλα. 'Αρκεί νά σημειώσωμεν μερικά από αυτά διά νά φαή τό πράγμα σαφέστερον.

Τό κατασκευασθέν κατόπτρον έχει διάμετρον 5 μέτρων, δηλαδή ή περιφέρεια του είναι μεγαλύτερα τών 15 μέτρων. 'Επρεπε λοιπόν νά κατασκευασθί πυρήνας ύδατος εκ της οποίας κατασκευάζονται σήμερον τά διάφορα πυρήμαχα ύδατινα σκεύη. Τά έν Νέα 'Υόρκη μεγάλα 'Υελοργεία Κόρνιγκ εις τά όποια έδόθη ή παραγγελία της κατασκευής του κατόπτρου έκαμαν ειδικούς θαλάμους εις τούς όποιους θά έγίνοντο αί σχετικά δοκιμαί.

παιδιού του, νά σηκώση άσπρο πανί κατά τό γυρισμό, είδεμ'ή ν' αφήση τό μαύρο γιά σημάδι της μεγάλης του συμφοράς. 'Αλλος ιστορικός, ο Σιμωνίδης, λέει πώς τό πανί πού έδωσε ο Αιγέας στον καπετάνιο του καραβιού δέν ήτανε άσπρο, αλλά κόκκινο, βαμμένο από χλωρό πριναρόκαρπο. Κατά τόν ίδιο Σιμωνίδη, καπετάνιος του καραβιού ήτανε ο 'Αμαρουάδης Φέρεκλος. 'Ο Φιλόχορος, πάλι, λέει πώς ο Θησέας έπηρε ναυτικούς από τή Σαλαμίνα: καπετάνιο τό Ναυσίθοο καί πλωρίτη τόν Φαίακα, γι'αυτό οί 'Αθηναίοι δέν ήτανε τότες άκόμα δυνατοί στή θάλασσα.

Αφού λοιπόν έκληρώθη-
καν οί νέοι, ο Θησέας τούς παράλαβε από τό Πρυτανείο (άναχρονισμός του Πλούταρχου, γι'ατό τό Πρυτανείο έγινε άργότερα), καί πήγε μαζί τους στο Δελφίνιο Ιερό γιά νά καταθέση παράκλητήρια προσφορά στο θεό 'Απόλλωνα. 'Η προσφορά αυτή ήτανε ένα κλαδί από τήν ιερή έλιά (πού είχε φυτέψει ή 'Αθηνά), στολισμένο με άσπρα μαλλιά. 'Υστερα προσευχήθηκε καί, κατά τή έξη του Μουνιχίωνα (τέλη

ΤΟ ΤΗΛΕΣΚΟΠΙΟΝ ΤΟΥ ΠΑΡΟΜΑΡ

Σέ λίγους μήνας θά τεθί εις ένεργείαν τό μεγαλύτερον τηλεσκόπιον του κόσμου, πού έτοιμοθή εις ένα βουνό ύψους 2.500 μέτρων καί τό όποιον εδρύκεται εις μιαν άπόστασιν 80 χιλιομέτρων έξω από τήν Πασαντίαν της Καλιφορνίας της 'Αμερικής.

Δέν ύπεροίγησθ άκόμη τό ποσόν πού έδαπανήσθ διά τήν κατασκευήν του κατόπτρου του νέου τηλεσκοπίου, άλλα είναι βέβαιον ότι πολλοί δεκάδες, έκατομμυρίων δραχμών διετέθησαν από τό 1931, όποτε ήρχισεν ή κατασκευή του κατόπτρου. Διότι πρέπει νά γνωρίζωμεν ότι διά νά γίνη τό νέον αυτό άστρονομικόν όργανον συνεστήθη από πολλά χρόνια πριν μία έπιστημονική επιτροπή από τούς καλύτερους άστρονόμους καί φυσικούς της 'Αμερικής πού ήσυχολούντο με τήν προκαταρκτικήν έργασίαν διά νά φθάσουν μετά από τόσα χρόνια εις τήν κατασκευήν του κολλοσσού τούτου πού θά άποκαλύψη πλείστα μυστικά του 'Α-
πείρου.

Αί τεχνικάι δυσκολαί πού είχαν νά παραμερίσουν οί άστρονόμοι ήσαν καί πολλά καί μεγάλα. 'Αρκεί νά σημειώσωμεν μερικά από αυτά διά νά φαή τό πράγμα σαφέστερον.

Τό κατασκευασθέν κατόπτρον έχει διάμετρον 5 μέτρων, δηλαδή ή περιφέρεια του είναι μεγαλύτερα τών 15 μέτρων. 'Επρεπε λοιπόν νά κατασκευασθί πυρήνας ύδατος εκ της οποίας κατασκευάζονται σήμερον τά διάφορα πυρήμαχα ύδατινα σκεύη. Τά έν Νέα 'Υόρκη μεγάλα 'Υελοργεία Κόρνιγκ εις τά όποια έδόθη ή παραγγελία της κατασκευής του κατόπτρου έκαμαν ειδικούς θαλάμους εις τούς όποιους θά έγίνοντο αί σχετικά δοκιμαί.

κάμην, καί του παράδωσεν ένα μακρό κορδόνι (τόν περίφημο μίτο της 'Αριάδνης), πού ζετυλιγόντάς το εκείνος μόλις έμπαινε στο Λαδύρινθο, θά μπορούσε, στο γυρισμό, νά ξαναβρή εύκολα τήν έξοδο. Με τέτοιες γνώσεις λοιπόν αλλά καί με τήν άντρειωμένη του καρδιά, ο Θησέας μπήκε μαζί με τή συνοδεία του στον τρομερό Λαδύρινθο, πού είχε θάψει γιά πάντα τόσα νεαρά καί διαλεχτά βλαστάρια της 'Αθήνας πριν απ' αυτόν. Κάποτε, στο βάθος αυτής της σκοτεινής φυλακής, ο Θησέας άντάμωσε τό φοβερό θειό, τό Μινώταυρο. 'Υστερα από έναν άγώνα άγριο καί φοβερό, πού δλα τ' άλλα παιδιά τών 'Αθηναίων τόν παρακολουθοῦσαν μαζεμένα σέ μιαν άκρη με κομμένη τήν ανάσα από τόν τρόμο, ο Θησέας βγήκε νικητής, σκοτώνοντας τόν Μινώταυρο καί λευτερώνοντας έτσι τήν πατρίδα του από τήν ντροπή του βαρβάρου αυτού φόρου. Καθέναν, βέβαια, φαντάζεται τή μεγάλη χαρά πού θά δοκίμασαν όλοι οί νεαροί σύντροφοι του Θησέου, ένω περιέμεναν τό χαμό, βρήκαν τή ζωή, τή χαρά καί τή δόξα μέσα στο Λαδύρινθο. 'Ατρόμητοι από δώ κι' όμπρός, πλάι στον τρανό ήρώα τους, τόν ακολουθούσαν προς τήν έξοδο, πού εύκολα πάλι τήν ξαναβρήκε εκείνος, με τή βοήθεια του μίτου της 'Αριάδνης.

τεράστιον αυτό κυκλικόν κιώτιον καί πρέπει νά σημειώσωμεν ότι τότο εδρύκετο εις άπόστασιν μόνον 0.14 μ. από της σιδηροδρομικής τροχιάς, ένω έξ άλλου τό άνωτατον άκρον του άπείχε μόνον 0.75 μ. από τήν χαμηλότεραν γέφυραν. 'Η άπόστασις τήν όποιαν έπρεπε νά διατρέψη ήτο 4.800 χιλιομέτρα.

Αφού έκαμε τήν διαδρομήν αυτήν, έφθασεν εις τήν Πασαντίαν καί εκεί ήρχισεν ή λεπτοργική έργασία διά τήν λείανσιν της έπιφανείας αυτού. 'Εν τω μεταξύ εις τό όρος Παλαμαρ κατεσκευάσθη τό μηχανικόν μέρος του τηλεσκοπίου καί ο γιγαντιαίος θόλος, υπό τόν όποιον θά στεγασθί ο νέος Κυκλώπειος όφθαλμός της 'Αστρονομικής 'Επιστήμης.

Αί σχετικά έργασιαί έχον προχωρήσει άρκετά καί έντός όλίγου θά τεθί εις δράσιν ο νέος όπτος κολλοσσός εις τόν όποιον οί άστρονόμοι στηρίξουν παλλές έλπίδας.

— 'Η μεγέθυνσις τήν όποιαν έπιτυγχάνομεν με τό μεγαλύτερον έν χρήσει τηλεσκόπιον του 'Ορους Ουίλσον, είναι 10.000 φορές. Με τό νέον τηλεσκόπιον του όρους Παλαμαρ θά επιτυγχώμεν νά φέρωμεν τά άστρα εις πολύ μικρότεραν άπόστασιν. Με άλλους λόγους, θά επιτυγχώμεν μεγέθυνσιν 40.000 φορές, απ' ότι φαίνονται τά οράννια σώματα διά του γυμνού όφθαλμού!

Τι άποκαλύψεις θά ιδώμεν, με τόν Κυκλώπειον αυτόν όφθαλμόν δέν ήμπορούμεν καλά-καλά νά φαντασώμεν. Πολλά έκπληξεις μάς περιμένουν.

Εις τό προσεχές σημείωμά μας θά δώσωμεν εις τούς φίλους άναγνώτας καί άναγνώστριάς της «Ηεολιάς» μιαν σύντομον περίληψιν τών όσων θά είναι δυνατόν νά ιδώμεν με τό νέον τηλεσκόπιον.

ΣΕΙΡΙΟΣ

«Είναι ο έρωας μας και ο σταυρός μας ή γη αυτή ή ελληνική δι' ημάς τους Έλληνες... Πρέπει να την κατακτήσωμεν έως εις τα έγκατά της».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Οι βελιότητες

* ΤΟ ΧΡΥΣΑΦΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΗΣ *

Νέο κορίτσι,
'Αγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Δέν θα φαντασθής βέβαια καμιά από σάς πώς η 'Ελλάδα μας είναι κατά λέξει γη χρυσοφόρος σαν την 'Αλάσκα, που σε περασμένα χρόνια μάζευε όλους εκείνους, που διψούσαν για πλούτο, τους χρυσοθήρας και τους τυχοδιώκτες. Πολλά άναγνώσματα και μυθιστορήματα, πολλά κινηματογραφικά έργα γράφθηκαν πάνω στο θέμα αυτό. Γιατί βέβαια το χρυσάφι έπαιξε και παίζει μεγάλο ρόλο στον κόσμο.

Εμείς όμως σήμερα με την όλο πρὸς τὸν εξαγνισμό βαίνουσα ήθική αντίληψη δέν θέτουμε τὸν χρυσὸν ἢ τὸ χρῆμα ὡς σκοπὸν τῆς ζωῆς μας, ἀλλὰ ὡς μέσον πρὸς τὴν ζωὴν μας. Σήμερα πρὸ πάντων ἡ νέα γενεὰ ξέρει ὅτι δέν εἶναι τὸ μόνο, τὸ ἀπόλυτο ἀγαθὸ, ὁ πλοῦτος. Ξέρει ὅτι ὑπάρχουν ἀρετές που ζυγίζουν βαρύτερα ἀπὸ ὅλο τὸ χρυσάφι τοῦ κόσμου. Ἡ φιλοπατρία, ἡ αὐτοθυσία, ἡ ἀλληλεγγύη μέσα σ' ἕνα λαὸ ἀξίζει κάτι περισσότερο ἀπὸ μερικά δισεκατομμύρια. Σήμερα που ὁ κόσμος τρέμει σύσσωμος στὸν ἀγῶνα τῆς ἐπικρατήσεως γίνεται ἀντιληπτὸ πόσο ἀναγκαῖες εἶναι οἱ ἀρετές αὐτές σ' ἕνα λαὸ γιὰ τὴν ὑπερβίωσιν του. Αὐριο, ὅταν πάνω στὰ εῤῥείπια θὰ ἀναδημιουργήσουν οἱ λαοὶ τὰ πολιτικὰ τους οικοδομήματα, θὰ διαλέξουν καὶ θὰ μεταχειρισθοῦν χωρὶς ἄλλο, σὰν ἀκρογωνιαίους λίθους, τὶς ἀρετές αὐτές, μεταχειριζόμενοι μόνο ὡς μέσον τὸν τυχόν πλοῦτο τους.

Θὰ προτιμήσουν σὲ πολλὰ σημεῖα τὸ χρυσάφι τῆς λαϊκῆς ψυχῆς παρὰ τὸ χρυσάφι, που βρίσκεται σὲ ὑπόγεια τραπεζῶν κρυμμένο καὶ φυλαγμένο. Ποῖος ξέρει ἂν αὐριο δέν τεθῇ ὡς ἀντιστάθμισμα νομισματικῆς ἀξίας ἢ ἐργασία π.χ. ἢ ἡ παραγωγή σὲ ἀγροτικά καὶ βιομηχανικά ἀγαθὰ ἑνὸς λαοῦ; Ποῖος ξέρει ἂν δέν ἀχρηστευθῇ ἡ μεγάλη τοῦ χρυσοῦ ἀξία καὶ βγοῦνε τὰ χρυσὰ μπλόκ τῶν ἐθνικῶν τραπεζῶν γιὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἐπὶ τέλους γιὰ κάτι ἄλλο;

Εμείς όμως, ὅπως εἴπαμε, δέν θὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ χρυσάφι τῆς 'Αλάσκας καὶ τοῦ κόσμου ὅλου. Θὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ χρυσάφι τῆς ἐλληνικῆς γῆς, που χωρὶς νὰ εἶναι χρυσὸς ἀποτελεῖ σήμερα γιὰ τὸ λαὸ μας ἀληθινὸ πλοῦτο. Γιατί τι νὰ κάνω τὰ χρήματα ὅταν δέν βρίσκω ν' ἀγοράσω τὸ ψωμί μου; Σκεφθήκατε ποτέ σας, ἀγαπητές μου φίλες, πόσο τραγικὸ θὰ ἦταν γιὰ ἕνα ἄνθρωπο νὰ εἶχε τὰ πλούτη τοῦ κόσμου καὶ νὰ μὴν εὑρίσκει ν' ἀγοράσῃ κάτι νὰ ἡσυχάσῃ τὴν πεῖνα καὶ τὴ δίψα του; Πόσο παραστατικά

τὸ δηλώνει ἕνας μῦθος! Κάποια φτωχούλα κόρη λαχταροῦσε πολλὰ, που δέν γίνονταν παρὰ μονάχα με πλοῦτο. Κάποτε ἀπ' τὸ Θεὸ που παρουσιάστηκε μπροστὰ τῆς ζήτησε χρυσὸ, πλοῦτη! Κι' ὁ καλὸς Θεὸς τῆς ἔκανε τὴ χάρι. «Ὅ, τι πιάνεις, τῆς εἶπε, νὰ γίνεσαι χρυσάφι». Κι' ἔτσι ἔγινε. Μὰ σὲ μιὰ βδομάδα τὸ κορίτσι κοίτονταν στὸ στρῶμα ἑτοιμὸ νὰ πεθάνῃ. Τὸ ψωμί, τὸ νερό, τὸ φαγητὸ που ἔπαινε μεταβάλλονταν σὲ χρυσάφι. Μὲ τὸ χρυσάφι ὁ ἄνθρωπος δέν μπορεῖ βέβαια νὰ ζήσει! Παρακαλοῦσε λοιπὸν νὰ τῆς χάσῃ! Παρακαλοῦσε λοιπὸν νὰ τῆς πρίσῃ πάλι ὁ Θεὸς τὴν προτερηνὴ τῆς φτώχεια!

Πόσα δέν δηλοῖ ὁ μῦθος αὐτός!

Τὸ χρυσάφι λοιπὸν τὸ δικὸ μας σήμερα εἶναι τὸ χρυσάφι τῆς γῆς μας, τῆς ἐλληνικῆς γῆς, τὸ ξανθὸ καὶ χρυσὸ σιτάρι!

Βγαλμένο μέσα ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς, ζωντανεμένο καὶ θρασυμένο με τὸν ἰδρῶτα τοῦ 'Ελλήνου. Εἶναι τὸ χρυσάφι που θὰ μᾶς δώσῃ βραχίδια καὶ πλούτη καὶ παλάτια, τὸ χρυσάφι που θὰ σώσῃ τὸ λαὸν μας τὴ ζωὴ καὶ τῆς φυλῆς μας τὴν ὀντότητα. Για μᾶς τοὺς λιτοῦς καὶ τοὺς πέριτους 'Ελληνες αὐτὸ εἶναι σήμερα ἀρκετό.

Τὶς προάλλες βρέθηκα στὸν 'Αγιο Γιάννη τὸν Ρέντη που καταφθάνουν τὰ βογιάνια ἀπὸ τὴ βόρειο 'Ελλάδα φορτωμένα με τὸ χρυσάφι αὐτὸ τῆς ἐλληνικῆς γῆς. Παρακολουθοῦσα τοὺς ἐργάτες με τὴ σεβασμὸ ἔσσαν τὸν χεῖρα τους τὰ σακκία, παίρναν στὰ χεῖρα τους τὸν ξανθὸ καρμὲν τὴν ἀγάπη φυτάριζαν τὸν ξανθὸ καρμὲν, με τὴ πραγματικὴ στοργὴ χούπο, με τὴν ἀντιληπτὴν πεφταζῶν τὸν σπειριὰ που κυλοῦσαν πέφτιζαν τοὺς σωρούς. Οὔτε ἕνα σπειρί, οὔτε ἕνα δράμι δέν ἔπρεπε νὰ πάῃ χαμένο. Καὶ σκέφτηκα: Πῶς ἔγιναν ὅλοι οἱ 'Ελληνες τώρα! Πῶς νοικο-

κυρεύτηκαν! Δέν χρειάστηκαν πολλά. Λίγη φροντίδα καὶ λίγη καλωσύνη. Λίγη προσοχή καὶ λίγη κατανόηση! Αὐτὸ ἦταν ὅλο! Εἶχαν μέσα τους ὅλες τὶς ἀρετές, που ξεδιπλώθηκαν κι' ἄρχισαν ν' ἀνθίζουν κάτω ἀπὸ τὸ ἐλληνικὸ φῶς.

Εσεῖς, ἀγαπημένα μου κορίτσια, μικρὲς νοικοκυροῦλες, μανοῦλες κι' ἀδελφές, θὰ καταλαβαίνετε πῶς πολλὸ ἴσως ἀπὸ τοὺς ἄνδρες πόσο εἶναι ὠραῖο καὶ πόσο καθησυχαστικὸ νὰ πιάνετε σεῖς τὸ μεσημέρι τὸ καρβέλι τὸ ψωμί καὶ τὸ μοιράζετε στὰ παιδιά, στὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τόσο, ὅσο νὰ χορτάσουν.

«Δέν με νοιάζει πῶς δέν ἔχω ζάχαρι, μοῦ ἔλεγε μιὰ γρηοῦλα, ἔχω τὸ ψωμάκι μου. Κι' αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ σπουδαῖο!».

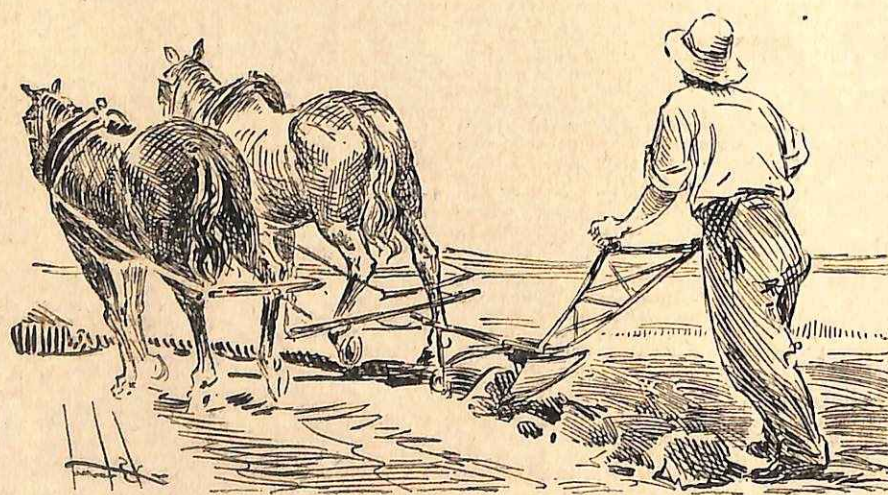
Μέσα στὰ λόγια αὐτὰ τὰ ἀπλὰ τῆς λαϊκῆς μας συντροφισσας καὶ ἀδελφῆς κρύβεται ὁλόκληρη ἡ ἀλήθεια τῆς σημερινῆς.

Καὶ τὸ ψωμάκι αὐτὸ φρόντισε με κάθε θυσία, με κάθε μόχθο, με κάθε ἔξοδο νὰ μᾶς τὸ ἐξασφαλίσῃ σ' αὐτὰ τὰ φοβερά δύσχετα χρόνια ὁ Πατέρας μας καὶ Ἀρχηγός μας. 85 τοῖς ἑκατὸν τῆς χρήσεώς μας στάρια μᾶς ἔχει δώσει ἐφέτος ἡ ἐλληνικὴ γῆ. Γιατί φρόντισε Αὐτὸς νὰ δώσῃ τὴν ἀγορτὴν 276.009 νέων στρέμματα γιὰ καλλιέργεια κι' ἔδωσε ἄρδευσι γιὰ 470.000 στρέμματα ἀκόμα. Ἄνοιξαν οἱ γλυκεῖες τῆς φλέβες καὶ μᾶς ἔδωσαν τὸ χρυσάφι τῆς ζωῆς μας. Γι' αὐτὸ ἀλήθεια μᾶς εἶπε κάποτε Ἐκεῖνος: «Εἶναι ὁ έρωας μας καὶ ὁ σταυρός μας!».

Πίνει τὸν ἰδρῶτα μας καὶ μᾶς χαρίζει τὴ ζωὴ μας!

Ποῖος ἄλλος λαὸς ἔχει τέτοια ψὶ καὶ τέτοιον πατέρα;...

Σ. Καρ.

Τῶν βελιότην

* Ε. ΧΡΩΜΑΤΙΚΗ *

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Α'. Πρακτικὰ παραδείγματα ἐπιδράσεως τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ μαύρου περιβάλλοντος στὰ χρώματα.

Γιὰ νὰ ἐξοικειωθῇ κανεὶς με τὶς χρωματικὲς ἐντυπώσεις σὲ λευκὸ καὶ σὲ μαῦρο περιβάλλον τὸ καλλίτερο εἶναι τὸ ἔξῃς γύμνασμα.

Παίρνει ἕνα φύλλο, ὅσο μπορεῖ λευκὸ, χαρτιοῦ 25×25 ὑφεκατομ. π. χ., τὸ διπλώνει σὲ δυὸ καί, ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἀπέναντι μεριά, ζωγραφίζει 8-10 μικρὰ σχήματα σὲ ἀραιὲς ἀποστάσεις. Τὰ σχήματα αὐτὰ θὰ πρέπει νὰ εἶναι ὅλα τὰ ἴδια καὶ στὶς ἴδιες ἀποστάσεις μεταξύ των καὶ στὶς δυὸ μεριές. Μπορεῖ π. χ. νὰ εἶναι

ὅλα στὸ σχῆμα ἑνὸς τριγώνου ἢ τῆς κοῦπας τοῦ χαρτοπαιγνίου ἢ τοῦ σπαθιοῦ ἢ τοῦ φύλλου ἑνὸς δένδρου. Τὰ 8-10 αὐτὰ σχήματα θὰ εἶναι σὲ ὁκτώ ἕως δέκα διάφορα χρώματα. Στὴ μιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ πλευρὲς ὅλο τὸν ἄδειο χώρο μεταξύ τῶν σχημάτων θὰ τὸν ἀφήσουμε λευκὸ ἐνῶ στὴν ἄλλη θὰ τὸν βάψουμε μαῦρο.

Τὰ χρώματα τὰ ζωγραφισμένα σὲ μαῦρο φόντο θὰ φαίνονται πολὺ ζωηρότερα ἀπὸ τὰ ἴδια χρώματα που εἶναι στὴν ἄλλη μεριά πάνω στὸ λευκὸ φόντο.

Τὸ γύμνασμα αὐτὸ πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνεται πολλὲς φορὲς καὶ με διάφορα χρώματα-σχήματα. Καλλίτερα κάθε φορὰ ν' ἀλλάζουμε τὶς ἀποστάσεις μεταξύ τῶν σχημάτων. Μ' αὐ-

τὸ τὸν τρόπο συνηθίζει κανεὶς ὄχι μόνον στὴν ἐντύπωσιν που κάνουν τὰ διάφορα χρώματα ὅταν τοποθετοῦνται σὲ λευκὸ καὶ σὲ μαῦρο φόντο, ἀλλὰ καὶ στὸ βαθμὸ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ φόντου στὰ διάφορα μεγέθη καὶ στὶς διάφορες ἀποστάσεις. Πράγμα πολὺ σημαντικό.

Τὰ πολὺ βαθιὰ χρώματα καὶ τὰ καστανὰ πλησιάζουν περισσότερο στὴν ἑλλειψι φωτεινότητος στὸ μαῦρο. Τὰ ἀνοιχτὰ πλησιάζουν περισσότερο στὴ φωτεινότητα στὸ λευκὸ. Πάνω σὲ μαῦρο φόντο ἢ σὲ φόντο με βαθὺ χρωματισμὸ κάθε γαρνιτούρα ἢ μοτίβο χρωματισμένο σὲ βαθὺ σκοτεινὸ χρῶμα δέν μπορεῖ νὰ ἔχῃ δυνατὴ καὶ καθαρὴ χρωματικὴ ἐντύπωσιν.

Τὰ τζάμια τῶν παραθύρων σας

Πολλὲς φορὲς θὰ ἀναγκασθεῖτε καὶ θὰ κουρασθεῖτε σὲ καθάρισμα τῶν τζαμιῶν σας. Εἶναι πάντοτε ἕνα κεφάλαιο πολὺ κουραστικὸ γιὰ τὴ νοικοκυρά, ἔστω κι' ἂν ἡ ἴδια δέν καταπιάνεται μ' αὐτὸ, παρὰ τὸ ἀναθέτει σὲ ὑπηρετρία ἢ σὲ μιὰ γυναικὰ που τῆς κάνει τὶς δουλειές.

Καὶ τότε ὅμως συμβαίνει νὰ μὴ μείνῃ εὐχαριστημένη γιατί παρουσιάζονται οἱ ἀπαραίτητες σειρές καὶ γραμμές, μὴ ἀφίνοντας τὸ τζάμι νὰ γυαλισθῇ ἐλεύθερο ἀπὸ τὰ παράσιτα αὐτὰ νὰ ποῦμε ἔτσι.

Τὰ τζάμια χρειάζονται ἰδιαίτερη φροντίδα.

Πρῶτα πρέπει νὰ πλυθοῦν με ζεστὴ σαπουνόδα τὰ περσῆζα καὶ κατόπιν τὰ τζάμια. Τὸ πιὸ καλὸ εἶναι ὅταν στεγνώσουν νὰ τὰ περάσουμε με μιὰ ἐπάλειψιν σιντόλ, (εἶναι ἕνα ρευστὸ μέσα σὲ τενεκεδένια μπουκαλάκια που ἀγοράζετε ἀπὸ καταστήματα οἰκοκυρικῆς) κι' ἔπειτα νὰ τὰ τρίψουμε με ἑνὸ καθαρὸ πανί καὶ τελευταίον με μαλακὸ χαρτί ἢ σιγαρόχαρτο. Ἀντὶ σιντόλ μπορούμε νὰ μεταχειρισθοῦμε καὶ σπρίτο.

Ἡ καθαριότητα τοῦ παρκέ σας

Ἐνα παρκέ, ὅσο γυαλιστερό κι' ἂν εἶναι, ὅταν ἔχῃ κηλίδες κάνει ἀσχημὴ ἐντύπωσιν. Μὰ εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ τὸ διατηρήσῃ κανεὶς ἀκηλίδωτο ἢ νὰ ἐξαλείψῃ τυχόν ὑπάρχουσες κηλίδες.

Κι' ἐπειδὴ οἱ πιὸ συνηθισμένες κηλίδες εἶναι τοῦ λαδιοῦ καὶ τῆς μελάνης, ὅς ποῦμε σήμερα μερικά λόγια γι' αὐτές. Τὸ κάθε τι στὸν κόσμον βρῖσκει τὴ θεραπεία του φτάνει νὰ ξέρωμε τὸ ἀντίστοιχο γιαντικό. Καμιά φορά εἶναι καὶ πολὺ ἀπλό.

1. Κηλίδες μελάνης. Πλένομε τὴν κηλὶδα με πολὺ ζεστὸ νερό, χύνουμε κατόπιν πάνω μερικὲς σταγόνες νιτρικοῦ ὀξέος. Εὐθὺς ὅμως ὡς ἐξαφανισθοῦν αἱ κηλίδες, πρέπει νὰ σπυρῶμε νὰ τὶς πλύνουμε με καθαρὸ κρύο νερό, ἄλλως θὰ μείνῃ ἕνα ἀσπρὸ σημεῖο που δύσκολα ἀφαιρεῖται.

Ὅταν εἶναι ἐντελὼς νωπὴ ἡ κηλὶς, μπορεῖ νὰ ἀπορροφηθῇ ἀπὸ πριονίδια ξύλου βρεγμένα, πρὸ τοῦ διεισδῶσθαι στὸ ξύλο. Τρίθουμε ἀκολούθως με γυαλόχαρτο, μέχρις ὅτου καταστραφῇ τὸ ἱχνος που ἔμεινε καὶ θέτομε λίγο ἀλκοστὶ ἢ παρκετίνη ὅπως λέμε συνήθως. Ἐπειτα ἀπὸ λίγες μέρες δέν βλέπομε πλέον τίποτε. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἀρκετὰ βραδέως γίνεται ἡ μηχανικὴ καταστροφή τῶν κηλίδων. Δέν μᾶς ἐκθέτει ὅμως στοὺς κινδύνους που παρουσιάζει στὰ χεῖρα ἀδελφῶν καὶ ἀπειρῶν ἡ χρῆσις ἐνεργητικῶν ὀξέων.

2. Κηλίδες λαδιοῦ. Θετομε ἀμέσως σκόνῃ ἀργίλλου βρεγμένη με ξύδι. Ἀφήνομε μερικὲς ὥρες, κατόπιν πλένομε.

Φθινοπωρινό!

Τὰ βράδια ἀρχίζουν νὰ μὴν εἶναι πιὰ τόσο χλιαρά. Ὁ περιπατὸς μας δέν μπορεῖ πιὰ τὴ νύχτα νὰ γίνῃ με κοντὰ μανίκια. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο κάτι που νὰ μᾶς προφυλάσῃ στὴ μεταβατικὴ αὐτὴ περίοδο τῆς ἀλλαγῆς τῆς θερμοκρασίας. Ἐνα φορεματάκι ὅπως τῆς εἰκόνας με κοντὰ μανίκια καὶ με συμπλήρωμα τὴν ζακέττα ἀπὸ μεταξωτὸ μονόχρωμο ἢ ἀπὸ λεπτὸ μάλλινο θὰ μᾶς προσφέρῃ πολλὰς ὑπηρεσίες. Ἄπλο καὶ ὠραῖο! Παρουσιάζει τὴ γυναικὰ πάντα καλοντυμένη καὶ ἀποδεικνύει γούστο καλλιτεχνικό.

Η ΕΛΛΑΔΑ είναι μια από τις χώρες που έχουν τα καλλίτερα και περισσότερα έπιτραπέζια σταφύλια... Και όταν λέμε έπιτραπέζια εννοούμε τα σταφύλια που είναι για φάγωμα και όχι τα σταφύλια που προορίζονται για οίνοπαραγωγή. Κάιτοι λοιπόν η Ελλάδα έχει τόσο πλούσια παραγωγή και έκλεκτάς ποιότητας, εν τούτοις ως σήμερα δεν έγινε συστηματική έκμετάλλευσι των σταφυλιών για θεραπευτικούς λόγους.

Η σταφυλοθεραπεία που είναι γνωστή και πολύ διαδεδομένη σ' όλα σχεδόν τα κράτη της Ευρώπης στην Ελλάδα είναι άγνωστη. Οι θεραπευτικές ιδιότητες των σταφυλιών οφείλονται στα συστατικά που περιέχουν.

Ένας γιατρός, από τους πρώτους που ήρευνσαν την έπιδρασι του σταφυλιού στον άνθρωπο, απέδειξε ότι ο χυμός των σταφυλιών έχει μεγάλη όμοιότητα με

το γάλα της γυναίκας. Είναι δε γνωστό ότι το γάλα που θυλάζουμε μωρά έχει όλα εκείνα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα στον οργανισμό.

Έχει δηλαδή αζωτούχες ουσίες, ανόργανες ουσίες και ζάχαρι. Τα σταφύλια έπιπλέον — και μάλιστα τα μαύρα — έχουν και μια άλλη ουσία, την οίνουκινίνη, που έχει τονωτικές ιδιότητες και μια άλλη ουσία που μεταβάλλει το λεύκωμα σέ πεπτόνη.

Τα σταφύλια χωνεύονται πολύ εύκολα γιατί το σταφυλοσάκχαρο που είναι ένα από τα συστατικά του αίματος άφομοιώνεται άμέσως. Παράλληλα η ξυνάδα που έχουν βοηθεί την χώνευσι στο στομάχι.

Μια καλή σταφυλοθεραπεία πρέπει να διαρκέσει περίπου ένα μήνα.

Μά για να είναι έπιτυχής πρέπει να είναι συστηματική. Αρχίζουμε από 100 - 150 δράμια σταφύλια που τρώμε τρεις φορές τη μέρα μισή ώρα πριν το φαγητό. Η ποσότης σιγά σιγά αυξάνει για να φθάσουμε τις 3 - 4 οκάδες ημερησίως.

Στη σταφυλοθεραπεία πρέπει να προσέχουμε να μη καταπίνουμε όλα τα φλούδια των σταφυλιών αλλά μόνον λίγα.

Κατάλληλα σταφύλια είναι κυρίως οι ροδίτες και τα φιλέρια και κατά δεύτερο λόγο τα μοσχάτα, ή σουλτανίνα, τα αγουλάτα και τα ροζακιά.

Η θεραπεία αυτή ένδεικνυται κυρίως για τη δυσπεψία, την δυσκοιλιότητα, τις αιμορροΐδες, την πέτρα των νεφρών, τον αρθριτισμόν και για μερικές μορφές φυματίωσης.

Γενικά όμως είναι και μια τονωτική θεραπεία. Σήμερα που λόγω της γενικής καταστάσεως οφείλουμε όλοι να προστρέξουμε στα έγχωρια προϊόντα για να τα καταναλώσουμε μέσα στη χώρα μας, μά και η έξαγωγή τους είναι δύσκολη, ως δοκιμάσουμε αυτή τη θεραπεία και για τους δυο μαζί αυτούς λόγους και νάμαστε βέβαιοι ότι και την υγεία μας προστατεύουμε και την ένδική μας οίκονομία ύποστηρίζουμε.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΣΙΑΛΟΥ

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΗΒΗΝ

Η'.

Θά ήτο μεγάλη παράλειψις εάν εις το τέλος της μελέτης μας περί της διατροφής του παιδιού, δεν αφιερώναμε ολίγες λέξεις για τας ανάγκας της προφηθικής και έφηθικής ηλικίας. Κατά την εποχήν αυτήν το παιδί λόγω της έντονου ανάπτυξεως έχει ανάγκην πολλών και πλούσιων θρεπτικών ουσιών προς έξαφάλασιν της τροφικής ισορροπίας του. Τόσο μεγάλη είναι η ταχύτης της ανάπτυξεως κατά την ήβην, ώστε εις διάστημα δύο ετών αυξάνουν εις βάρος 15-20 κιλά, εις ύψος δέ 30 εκ. περίπου, εξ αυτού δέ πάντες οι γονείς όναμάζουν την φυσιολογικήν αυτήν ανάπτυξιν ανώμαλον και πρόωρον, ενώ πραγματικά σπανιότατα παρατηρούμεν παθολογικήν ανάπτυξιν. Όπωςδήποτε το παιδίον εάν κατά την ηλικίαν αυτήν δεν τραφή έπαρκώς, ύφίσταται σοβαρόν κλονισμόν της υγείας του με έπακόλουθα δυσάρεστα, όπως αναίμια, καχεξία, ραχιτισμός και τέλος η φυματίωσις για την όποια άρκετά είπαμε άλλοτε. Σήμερα θά μιλήσωμε για τη σπουδαιότητα της τροφής ως παράγοντος ανάπτυξεως και περί του διαιτολογίου των έφηθων.

Ο Καλμέτ εις τον μεγάλο πόλεμον παρετήρησεν εις την περιοχήν της Αίλης ότι τα άγρόρια και κορίτσια από έλλειψι τροφών δεν ένεφάνιζον τους χαρακτήρας της ήβης παρά τό

όριμον της ηλικίας των και γενικώς η ανάπτυξις των ήτο καθυστερημένη. Αλλ' έκτός αυτού και αι καθημεριναι παρατηρήσεις και η ιστορία μας διδάσκουν την σπουδαίαν έπιδρασιν της τροφής εις την ανάπτυξιν ζώων και ανθρώπων. Τα παιδιά των πτωχών τάξεων είναι μικροτέρου αναστήματος και βάρους από τα παιδιά των ευπόρων, η έμμηνος περίοδος έρχεται ένωρίτερα εις τας κορασίδας των ευπόρων, ενώ εις τας κορασίδας των άπόρων έπιβραδύνεται πολύ και πολλές φορές μέχρι 18-20 ετών. Επίσης όσοι ζούν στην έπαρχία θά παρατηρήσουν ότι χωρικοί άγρόναι περιοχών είναι μικροί το δέμας και αδύνατοι, ενώ αντίθετως οι χωρικοί ευπόρων περιοχών και οι κτηνοτρόφοι έχουν άνάστημα ύψηλόν και θρέψιν άρίστην. Τέλος εάν στρέψωμεν ένα βλέμμα στην ιστορία ζώων και ανθρώπων βλέπομεν ότι φυλαί δλόκληροι ζώων και ανθρώπων έξηφανίσθησαν με την πάροδον του χρόνου από μέρη όπου, λόγω των καιρικών έπιδράσεων και του άγόνου του εδάφους, η διατροφή ήτο άνεπαρκής.

Εάν κατά την πρώτην και την δεύτεραν παιδικήν ηλικίαν μπορούμε να εφαρμόσουμε νόμους τροφικούς κατά την τρίτην και ιδίως κατά την εποχήν της ήβης οι νόμοι και αι καταμετρήσεις ύποχωρούν πρό του υπερσιτισμού, ο όποιος έπιβάλλεται έκ των μεγάλων κινδύνων της εθραύσεως αυτής ηλικίας. Θά αφήσωμεν τον νέον έλεύθερον να φάγη όσον θέλει και διαφόρους τροφάς, εάν δέ έχη άνορεξίαν θά καταπολεμηθή υπό του Ιατρού του αναλόγως της αίτίας. Ο φόβος των δυσπεψιών ως λειψη, εάν δέ πα-

ρουσιάζη κάποτε πυρετόν έφήμερον ή 2-5 ήμερών ως μη αρχίσωμεν τας καθάρσιαι και την παρατεταμένην δίαιταν διότι θά το πληρώσωμεν άκριβώς. Έπ' αυτού άρκετά ήσυχόθημεν εις την «Νεολαίαν» άλλοτε. Το διαιτολόγιον του έφήθου θά είναι ποικίλον, άφθονον και πλούσιον εις θρεπτικά συστατικά. Το κρέας πρέπει να είναι, έφ' όσον είναι δυνατόν, η βάση της διατροφής, τά αυγά 2-3 ήμερησίως θά τρώγονται όπως τά θέλουν και πάσαι αι άλλαι φυτικές και ζωϊκαι τροφαί θά χορηγηθούν έλευθέρως, άνευ ρυθμού και φόβου πολυφαγίας. Η έφηθική ηλικία θά άφθεθή έλευθέρα εις έκλογήν και ποσότητα τροφών, η έπιβλεψις θά περιορίζεται μόνον εάν το παιδί τρώγη ολίγον ή εάν είναι άνόρεκτον, όποτε πάραυτα θά καλήται ο Ιατρός του προς άνεύρεσιν και θεραπείαν της αίτίας.

Ο μέγας Γάλλος φιλόσοφος J. J. Rousseau συνεβούλευε τους γονείς να αφήνουν τὰ παιδιά των να τρώγουν κατά βούλησιν και να μη φοβούνται την πολυφαγίαν, έλεγε δέ τα έξης: «Νά είσθε ήσυχοι ότι δεν θά φάγουν κατά κόρον και ότι δεν θά παρουσιάσουν ποτέ δυσπεψίας, αλλά εάν η άύστηρά έπιβλεψις σας τούς άπαγορεύει να τρώγουν κατά βούλησιν, τότε θά εύρουν τον τρόπον να διαφύγουν την έπιτήρησιν σας και θά άποζημιωθούν με όλας των τας δυνάμεις, τρώγοντες κατά κόρον...».

Εις το έπόμενον συμπεράσματα και συμβουλαι επί όλης της μελέτης μας διά την διατροφήν του παιδιού.

Γ. ΜΠΑΜΠΟΥΡΗΣ
Παιδίατρος

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ Ο ΑΝΤΡΕΙΩΜΕΝΟΣ

Ήταν μια φορά ένας παπας και μια παπαδιά και δεν είχαν παιδιά. Μια μέρα βρήκε ο παπας στο δρόμο ένα παιδί, το λυπήθηκε που ήταν όρφανό και το πήρε ψυχοπαίδι του. Και πηγαίνοντας στο σπίτι λέει της παπαδιάς:

— Νά, έφερα άνθρωπο να σου δουλεύει.

— Καλά έκανες, να ζήσης! του είπε η παπαδιά και βάστηξε το παιδί στο σπίτι.

Την πρώτη μέρα το παιδί τρώει ένα καρβέλι ψωμί. Τη δεύτερη μέρα τρώει όσα θάτρωγε κι' ο παπας σ' ένα μήνα μέσα.

— Α, δεν μας κάνει, λέει ο παπας, και τβθαλαν το παιδί σ' ένα ψωμά, κι' εκεί έτρωγε μονάχο του όσο ψωμί ζύμωνε.

Μια μέρα το είδε ο μάγερρας του του βασιλιά και πάει και του λέει πως είναι ένας τέτοιος και τέτοιος άνθρωπος. Έθαύμασε ο βασιλιάς, και διατάζει να φωνάξουν το παιδί και του λέει:

— Είσαι άξιο να φορτώνης έξηντα μούλτρια ξύλα;

— Είμαι άξιο έκাতό, του είπε το παιδί, μόν' φτιάξε μου ένα τσεκούρι!

Και του έφτιαξε ένα τσεκούρι έκατό οκάδες. Το παίρνει στα χέρια του το παιδί και το τσακίζει.

— Θέλω μεγάλο! του λέει.

Του φτιάχνει λοιπόν ένα πεντακό-

Τόν πιάνει με τα χέρια του και τον ξεριζώνει.

σιες οκάδες. Το πιάνει στα χέρια του. — Τουτό είναι για μένα είπε.

Και έτσι παίρνει τα μούλτρια και πηγαίνει σ' ένα λόγγο, κι' εκεί ρίχνει μια με το τσεκούρι του κι' εύθως φορτώθηκαν τα μούλτρια.

Στο δρόμο, καθώς έρχότανε, ήταν ένας πλάτανος τον πιάνει με τα χέρια του, τον ξεριζώνει, κι' άκόμη, καθώς πήγαινε στο δρόμο, γκρέμιζε και τις σκεπές από τα σπίτια. Τότες τον είδε ο βασιλιάς και τον θαύμασε και λέει του ψωμά:

— Τρώει πολύ, αλήθεια, μά δουλεύει και πολύ!

Κι' έπειδη φοβήθηκε ο βασιλιάς, μην καμμία φορά τον σκοτώση αυτός ο άνθρωπος, τον έστειλε να εισπράξη τους φόρους απ' τους Σκυλοκεφάλους κι' ίσως έκείνοι τον φάνε. Κι' έκανε συμφωνία με το βασιλιά ότι σάν πάρη τὰ χρήματα απ' τους Σκυλοκεφάλους θά του δώση το μισό του βασιλείου.

Πήγε, τους νίκησε, κι' έτσι πήρε το μισό βασίλειο, και πέρασε αυτός καλά κι' έμεις καλλίτερα.

Ο ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΟΝΟΣ ΑΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Η έπιστήμη από πολλά χρόνια προσπαθεί να εύρη ένα τρόπο για να καταπολεμήση γενικώς το αίσθημα του πόνου εις το ανθρώπινο σώμα είτε αυτός δημιουργείται από την άρρώστεια είτε από χειρουργική επέμβασι.

Η προσπάθεια αυτή της έπιστήμης που απέβλεπε στην «άναισθητοποίηση» του ανθρώπου, τούλάχιστον για ώριμένο χρονικό διάστημα, συγκεντρώθηκε στο νευρικό σύστημα αυτού, γιατί καθώς είναι γνωστό ο πόνος από τα νεύρα προέρχεται.

Πρώτες προσπάθειες γίνονται στας αρχάς του 13ου αιώνας και όταν ανακαλύπτει ο «αίθρη» ο Ιατρικός κόσμος έφησυχάζει. Βέβαια το φάρμακο αυτό παρουσιάζει ώρισμένα μειονεκτήματα μά ωστόσο ο τεχνητός ύπνος που φέρει ανακουφίζει τον πόνο και ο Ιατρός έχει την ευχέρεια, όσο κρατά ο ύπνος, να χειρουργήση τον άρρωστο.

Μά είπαμε και παραπάνω πως ο αΐθερας είναι μόν καλό ύπνωτικό μά παρουσιάζει σοβα-

ρά μειονεκτήματα. Αυτά είναι πρώτ' από όλα η ναυτία που φέρνει. Δηλαδή μια διαρκή τάσιν προς έμετον, η όποια είναι πολύ ένοχλητική και μάλιστα μετεγχειρητικής, όταν δηλαδή ο άρρωστος έχη απόλυτον ανάγκην ήσυχίας. Ακόμη παρουσιάζει και κίνδυνον πνευμονίας, γιατί εισπνεόμενος προσβάλλει τους πνεύμονας.

Εκείνο όμως που έδλεπε ο Ιατρικός κόσμος για σφοδρό μειονέκτημα του αΐθερος ως άναισθητικού ήταν το ότι η άναισθητοποίησις του έγχειρουμένου έπρεπε να γίνεται ολίγα λεπτά πριν την έγχειρήσι, σέ τρόπο ώστε ο άρρωστος να έζη όλας τας αγωνίας της προπαρασκευής της επέμβσεως, να είναι ξαπλωμένος πάνω στη χειρουργική τράπεζα και να βλέπει τὰ νυστέρια που σέ λίγα λεπτά θά κατεσπάραζαν τις σάρκες του.

Γι' αυτό τὰ πειράματα έξακολούθησαν και έξακολουθούν άκόμη εύτυχώς με σφοδρές έπιτυχίες.

Σήμερα μια κοινή ένεσις, δ-

πως τη νομίζει ο άρρωστος που του γίνεται νωρίτερα και που περιέχει άδερτίνη του φέρει ένα γλυκύ και βαρύν ύπνο, από τον όποιον όταν συνέχεται είναι ήδη έγχειρημένος. Γιατί εν τω μεταξύ μετακομίζεται στο χειρουργείο, ύφίσταται την έγχειρήσι και μετακομίζεται και πάλιν στο κρεβάτι του χωρίς ούτε για μια στιγμή να αισθανθή την αγωνία και τον πόνο. Ακόμη λείπει η ναυτία, ο κίνδυνος της πνευμονίας και άκόμη λείπουν οι δυσάρεστες άναμνήσεις της προπαρασκευής της έγχειρήσεως.

Εφευρέται της άδερτίνης είναι δύο Γερμανοί φαρμακοποιοί που την ανακάλυψαν κατά το 1923, έκτοτε δέ χρησιμοποιείται εις όλα τὰ μέρη του κόσμου.

Μά ο άγών για την κατάπολήμψι του πόνου δεν έσταμάτησε εδώ.

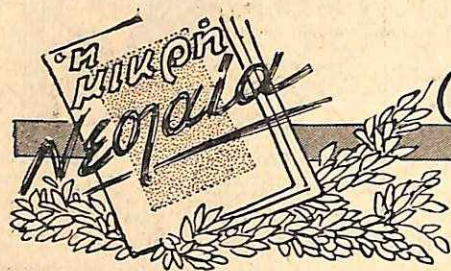
Οι χημικοί και οι Ιατροί προχώρησαν στις έρευνες για να έπιτύχουν τελικώς τὰ άποτελέσματα της προκαίνης. Μια διάλυσις προκαίνης που έγχύνεται διά της σπονδυλικής στήλης εις τον έγκεφαλονωτιαϊόν μυελόν άποκοιμίζει τον άρρωστο από τας πλείυρας και κάτω και άφίνει εύπνιο τον νοήν. Έτσι ο έγχειρούμενος χωρίς να αισθάνεται κανέναν πόνον μπορεί να παρα-

κολουθή την έγχειρήσιν, σέ όλες της τις λεπτομέρειες.

Ακόμη τον τελευταίο καιρό άνακαλύφθησαν και πολλά άλλα άναίσθητικά όπως είναι το «επιβάλ» και το «πεντοθάλ» που βυθίζουν τον άρρωστο σ' ένα βαθμό και εύχάριστο ύπνο, που δεν διαρκεί όμως περισσότερον από μισή ώρα και γι' αυτό χρησιμοποιούνται μόνον για έγχειρήσεις μικράς διάρκειας.

Η έπιστήμη όμως έξακολουθεί τας άναζητήσεις της. Ούτε η κυκλοπροπάνη, που άνεκαλύφθη εις το Τορόντο από τους έπιστήμονας Χέντερσον και Λούκας, δεν ικανοποίησε τον κόσμον των χειρουργών ούτε και το ήλιον, γιατί είναι πολύ δαπανηρό και δεν μπορεί να χρησιμοποιηθή εύρύτερα, πριν φθνήγη. Η έπιστήμη λοιπόν έξακολουθεί να άναζητεί αυτό που θά καταπολεμήση άποτελεσματικά τον πόνο. Μά ός τόσο πρέπει να άναγνωρίσθω ότι εν τω μεταξύ προώδευσε τόσο, ώστε εν τω μεταξύ ο γιατρός να μπορεί να λέγη εις τον άρρωστό του ότι «δεν θά πονέση καθόλου», χωρίς να πρόκειται άπλως για λόγια παρηγοριάς.

Α. ς.

Ο Κήρυξ

ΜΙΑ ΣΚΗΝΗ ΣΤΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ

Μέσα στο λεωφορείο κάθε λογιής επιβάτες στριμωγμένοι ἐγύριζαν στὰ σπίτια τους. "Αντρες, γυναίκες, παιδιά μωρά, γέροι, γρηούλες, άλλοι φορτωμένοι με τρόφιμα, άλλοι με διάφορα ψώνια και σὲ κάθε στάσι ἔμπαιναν κι' ἄλλοι και τὸ στρίμωγμα γινότανε μεγαλύτερο. Σ' ἓνα κάθισμα φαρδὺς πλατὺς κάθεται ἓνας μικρὸς ὡς 10 χρονῶν και σιγοτραγουδᾷ και μαζί πετάει ἔξω ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο στραγάλια που ἔβγαζε ἀπὸ τὴν τσέπη του και πετροβολοῦσε τοὺς διαβάτες. Δίπλα του στέκει ἓνας πολὺ γέρος κύριος που φαίνότανε πὼς ὑπέφερε και προσπαθοῦσε νὰ κρατηθῇ με δυσκολία στὰ πόδια του κρατώντας ὅπως μποροῦσε τὰ διπλανὰ καθίσματα. Σὲ ἓνα ἀπότομο τράνταγμα τοῦ αὐτοκινήτου, ὁ ἡλικιωμένος κύριος που κρατοῦσε και δι-ἀφορα ψώνια στὰ χέρια του, ἔπετα-χτηκε πρὸς τὸ διπλανὸ κάθισμα και τὰ ψώνια του ἔπεσαν ἐπάνω στὸν μικρὸ που ἐξακολουθοῦσε νὰ πετροβολᾷ με τὰ στραγάλια του τοὺς διαβάτες. Τί ἔγινε τότε νομίζετε; Ἐσηκώθηκε ἀγριεμένος και κοιτάζοντας τὸν ἡλικιωμένο κύριο τοῦ λέει: «Εἶστε πολὺ ἀπρόσεκτος κύριε! Δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος ὁ ἄλλος νὰ τοῦ κουβαλᾷτε πάνω του τὰ ψώνια σας!» "Ολοι οἱ επιβάτες τότε τοῦ λεωφορείου διεμαρτυρήθη-σαν και μιά κυρία ἀπὸ τὸ πισινὸ κάθισμα τοῦ εἶπε: «Εἶσαι ἓνα κακοαναθρεμμένο παιδί. Φαίνεται πὼς δὲν ἀνήκεις στὴν Ὁργάνωσι τῆς Μεσογείας, γιατί ἂν ἦσουν μέλος της θὰ ἤξερες ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ παραχωρήσης τὴ θέσι σου στὸν κύριο, που και ἡλικιωμένος εἶναι και ὑποφέρει και ὄχι νὰ κάθεσαι, παιδί εσύ, γεμάτο ἀπὸ υγεία και νειᾶτα και νὰ ἀφήνης τοὺς γέρους και τοὺς ἀσθενεῖς νὰ στέκουν ὀρθοί!».

"Ἐπρεπε νὰ τὸν δῆτε λοιπὸν ὕστερα. Ἐσηκώθηκε καταντροπιασμένος και κατακόκκινος και σκυφτὰ πέρασε στὴν ἔξοδο και κατέθηκε στὴν πρώτη στάσι.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Ἡ ἱστορία τριῶν ἐλῶν

Πάνω σ' ἓνα βουνὸ εἶχαν φυτρώσει μιά φορά τρεῖς μικρὲς κι' ἀδύνατες ἐλίτσες που τὶς βολόδερνε κάθε τόσο ὁ ἄνεμος και τὶς κουνόυσε σύρριζα με κίνδυνο νὰ τὶς ξεριζώση.

Τὰ καυμένα τὰ δενδράκια κινδύνευαν ἀπὸ μέρα σὲ μέρα νὰ σπάσουν και νὰ καταστραφούν, χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ δώσουν τὸ ἓνα στὸ ἄλλο καμιά βοήθεια.

Κάποια μέρα που ὁ βορρᾶς φυσομανοῦσε ἀγρία, οἱ τρεῖς μικρὲς ἐλίτσες περίμεναν ἀπελπισμένες τὸ τέλος τους.

«Πάει, λέγανε. Σήμερα πιά δὲν γλυτώνουμε!».

Μὰ ἐάφνου ἡ μιά, ἡ πιὸ μεγάλη, ξεφώνησε με χαρά. Συντροφισσες σωθήκαμε! Ὁ βορρᾶς ὅσο σκληρὸς και δυνατὸς κι' ἂν εἶναι δὲν θὰ μπορέση νὰ μᾶς κἀνὴ κακὸ πιά, ἀρκεῖ νὰ ἐνωθοῦμε κι' οἱ τρεῖς μαζί. Ἀπλῶστε και σεῖς τὰ κλαδιά σας νὰ ἀγκαλιασθοῦμε σὰν ἀγαπημένα ἀδελφάκια, κι' ἔτσι μ' ἓνα σῶμα και μιά ψυχὴ και οἱ τρεῖς, θὰ πάροῦμε μιά τέτοια δύναμι που δὲν θὰ μπορῇ κι' ὁ πιὸ δυνατὸς ἀέρας νὰ μᾶς κουνήσει.

— Καλὰ τὸ σκέφτηκες εἶπαν κι' οἱ ἄλλες. Ἡ δύναμι εἶναι στὴν ἔνωσι και στὴν ὁμόνοια. Ἐνωμένες και μονοια-

Ὁ Σκαπανεὺς Ἐμμανουὴλ Στ. Τζαρδῆς

σμένες δὲν ἔχουμε νὰ φοβηθοῦμε κα-νένα πιά ἐχθρό.

Κι' ἀμέσως ἀπλώσανε τὰ κλαδιά τους, ἀγκαλιαστήκανε, και ἔτσι μο-νοιασμένες κι' ἀγκαλιασμένες, μεγᾶ-λωσαν και θέρισαν τόσο, που ὁ τρελ-λο-βορρᾶς κτύπαγε ἐπάνω τους χω-ρὶς πιά νὰ τὸν φοβοῦνται...

— Κάτι, εἶπε ἡ Χιονάτη με ὕφος πολὺ μυστηριώδες.

"Εδειξε τὸ χῶμα μπροστὰ της.

— Τί βλέπεις;

— Χνάρια! Χνάρια ἀπὸ πόδια! εἶ-πε ὁ Γουρουνάκης. "Ω, Πούφ, εἶπε και μετὰ βίαις συγκρατοῦσε τὴ χα-ρά του, λὲς νᾶναι... κανένας... σκαντζόχοιρος;

— Ἴσως... Κάποτε εἶναι και κά-ποτε δὲν εἶναι. Κανεὶς ποτὲ δὲν ξέ-ρει με τὰ χνάρια...

Ἡ Χιονάτη δὲ μίλησε ἄλλο κι' ἐ-ξακολούθησε νὰ προχωρῇ. Κι' ὁ Γου-ρουνάκης, ἀφοῦ τὴν παρακολούθησε λίγην ὥρα, με τὴν ἄκρα τοῦ ματιοῦ του, ἔτρεξε κι' αὐτὸς ἀπὸ πίσω της.

— Χνάρια! χνάρια ἀπὸ πόδια, εἶπε ὁ Γουρουνάκης.

Ξάφνου ἡ Χιονάτη σταμάτησε κι' ἔ-σκυψε πάνω στὰ χνάρια με πολὺ περίεργον τρόπο.

— Τί τρέχει; ρώτησε ὁ Γουρουνά-κης.

— Παράξενο... Πολὺ παράξενο...

τῶν σκαπανέων

Τὸ ποιηματάκι μας.

Τὰ Γατάκια

Ρόδινη γλῶσσα, μύτη, αὐτάκια,
ρόδινα νύχια κοφτερά,
ξυπνὰ τὰ μάτια, λαμπερά,
στὸ στῶμα παίζουν τὰ γατάκια.

★

Ὁραῖα, λουσμένα, παστρικά,
πηδοῦν, κυλιοῦνται, γρατσουνίζουν,
και πότε πότε ρουθουνίζουν
μέσ' στ' ἄσπρα τους γουναρικά.

★

Κι' ἡ μάνα τους ἐκεῖ μπροστὰ
γυρτῇ, τὰ μάτια σφαλιστὰ,
σὰν ἡμερο, ἀγαθὸ λιοντάρι,

★

σὰν τίγρι που δὲν ἔχει ὀργή,
ὅλη καμάρη και στοργή,
τανέμορφο ὕπνο ἔχει πάρει.

Ζ. Π.

Ἐκεῖνο τὸ κάτι τι συναντήθηκε τώ-ρα μ' ἓνα ἄλλο κάτι τι και τὰ δυὸ τους τώρα προχωροῦν ἀντάμα. Θὰ

Ἡ Χιονάτη και ὁ Γουρουνάκης ἔφυγαν μαζί.

σ' ἐνοιαζε ναρθῆς μαζί μου, Γου-ρουνάκη, μὴν τύχει κι' εἶναι τίποτα ἐχθρικὰ ζῶα;

Ὁ Γουρουνάκης ἔβλεπε τὸ αὐτὶ του με πολὺ εὐγενικὸ τρόπο κι' εἶπε πὼς

Ἐξυπνάει Κουτὰ

— Ξέρεις, Τοτό, πὼς ἡ λακέρδα γί-νεται ἀλμυρή;
— Πῶς;
— Ἐγὼ ξέρω. Πίνει θάλασσα και ἀλ-μυρίζει.

Τὸ τραῖνο βγαίνει ἀπὸ τὸν ὑπόγειο σιδηρόδρομο και ὁ Νίκος λείει στὴ μα-μά του δταν εἶδε πάλι τὸ φῶς τῆς ἡ-μέρας.

— Μαμὰ γίνηκε αὔριο.
(Ἐστᾶλη ὑπὸ τῆς Σκαπανίσσης Μαρ. Γκιώνη)

Γρηγόρης: Γιατί μαμὰ δὲν ζη-τοῦμε ἀπὸ τὸν Θεὸ τὸ ψωμί, μιά και καλὴ γιὰ ὅλη τὴν ἑβδομάδα, παρὰ ζητοῦμε μόνον «τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον»;

Κι' ἡ: (ἐπεμβαινουσα). Γιατί δὲν μᾶς ἀρέσει τὸ μπαγιατικὸ ψωμί.
(Ἐστᾶλη ὑπὸ τῆς Σκαπανίσσης Μαρ. Γκιώνη)

δὲν εἶχε τίποτα νὰ κἀνὴ ὡς τὴν ἐρ-χομένη Παρασκευή. Καὶ θᾶταν πολ-λὸ εὐτυχὴς νὰ πάη μαζί με τὴ Χιο-νάτη. Ποιὸς ξέρει, μπορεῖ και νὰ εἶ-ναι κανένας σκαντζόχοιρος.

— Θέλεις νὰ πῆς μπορεῖ και νᾶναι δυὸ σκαντζόχοιροι, εἶνε ἡ Χιονάτη. Κι' ἔτσι ἔφυγαν μαζί.

Μπροστὰ τους ὑψώνουνταν κάμπο-σα πεῦκα και θάλεγε κανεὶς πὼς οἱ δυὸ σκαντζόχοιροι ἦ ὅτι ἄλλο ἦταν, εἶχαν κάνει τὸ γύρο τους.

"Ἐτσι λοιπὸν κι' ἡ Χιονάτη ἄρχισε νὰ κἀνὴ ἓνα κύκλο γύρω ἀπὸ τὰ πεῦκα κι' ὁ Γουρουνάκης ἐρχόταν ἀπὸ πίσω της.

Και τὰ χνάρια ἐξακολουθοῦσαν μπροστὰ τους.

Ξάφνου ἡ Πούφ σταμάτησε κι' ἔ-δειξε τὸ χῶμα.

— Κοίτα! εἶπε.

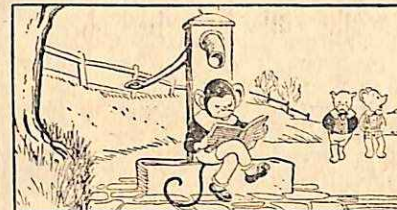
— Τί; ρώτησε ὁ Γουρουνάκης κι' ἔ-δωσε ἓνα πῆδο ἀπὸ τὴν τρομάρα του. Κι' ἔπειτα, γιὰ νὰ δείξῃ πὼς δὲν τρόμαξε, ἄρχισε νὰ πηδᾷ χόπ! χόπ! χόπ! σὰ νᾶκανε γυμναστική.

— Κοίταξε τὰ χνάρια! εἶπε ἡ Χιο-νάτη. Ἐνα τρίτο ζῶο ἔσμιζε τώρα στ' ἄλλα δυὸ.

— Χιονάτη, φώναξε ὁ Γουρουνάκης, λὲς νᾶναι ἓνας τρίτος σκαντζόχοι-ρος;

(Ἀκολουθεῖ)

Ποιὸς γέλασε τελευταῖος;

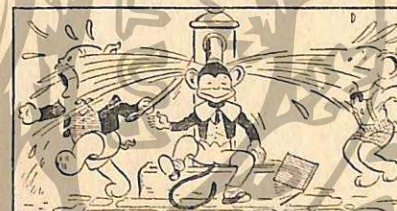
Προσεχτικά, μελετηρὰ και μ' ὄρεϊ μεγάλη διαβάει τὸ βιβλίο του ὁ Μπίμπος ὁ σοφός. Τὸν βλέπουν ἀπὸ μακριὰ δυὸ φίλοι του μεγάλοι, ὁ Πίπης ὁ μονακρῖος κι' ὁ Γούλας ὁ χοντρός.

Νὰ τοῦ ἱκαρῶσουν μιά δουλειά, μιά φάρσα ἐτοιμάζουν. Τὰ λένε ψιθυρίζοντας ἐκεῖ κάπου κοντὰ. Μάγει κι' ὁ Μπίμπος πονηριὰ που δὲν τὴ λογαριάζουν κι' ὅλα τὰ λόγια τ' ἀρπάζε τ' αὐτὶ του στὰ κλεφτὰ.

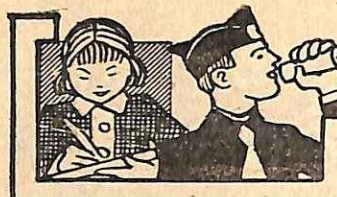

Και πλησιάζει μιά και δυὸ ὁ Γούλας με τὶς μύτες. Με κόπο ὁ Πίπης βάσταξε τὰ γέλια τὰ πολλά. Κι' ὁ Μπίμπος σὰν παιδί ξυπνὸ, με μᾶτια σὰν ἀστρίτες, δὲν τὸ κουνᾷ διαβάζοντας κι' ὅλο κρυφογέλα.

Νὰ δέστε! Λούτσα θὰ γενῇ... Μὰ τί κακὸ τοὺς βρῆκε! Ὁ Πίπης ὁ μονακρῖος πῶς με μιάς πηδᾷ. Μπῆγει κι' ὁ Γούλας μιά φωνὴ που ὁ λαῖμος τοῦ βγῆκε... Κι' ὁ Μπίμπος τότε φώναξε: «Βραχῆκατε παιδιά!».

Γ. Δ.

Για να μαθαίνετε

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Λαβύρινθος

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Πληρώσου!

Ένας φτωχός, που είχε να φάει μέρες, περνώντας από κάποιο έστιατόριο, συλλογίστηκε: «Αν δεν φάω και σήμερα θα πεθάνω. Θα μπω μέσα, θα χορτάσω και ύστερα... άς γίνω δ,τι θέλει! Δεν πιστεύω να με κρεμάσουν!».

Και μπήκε, κάθισε, έφαγε, χόρτασε.

Αλλά την ώρα που έπρεπε να πληρώσει, σηκώθηκε και πήγε ίσια στον διευθυντή.

Κύριε, του είπε με μεγάλη ευγένεια. Σας παρακαλώ να μου λύσετε μία άπορία.

Αν έρθει ένας άνθρωπος στο έστιατόριό σας και φάει και πιει και δεν έχει ύστερα να σας πληρώσει... τι θα το κάνετε;

Ο ξενοδόχος σήκωσε τους ώμους.

Εξέρω και γώ τι θα το κάνω; Νά, θα το δώσω μία κλωτσιά στην πλάτη και θα τον πετάξω έξω. Τι άλλο;

Ωραία, φώναξε ο πτωχός.

Και γυρίζοντας την πλάτη του στον ξενοδόχο.

Εφαγα, του είπε, μά δεν έχω στην τσέπη μου πεντάρα. Πληρώσου!

Κόρη και υιός...

Μιλούν μπροστά στο μικρό Νίκο για μία κυρία, που έχει μονάκριβη κόρη. Κάποιος λέει:

Τη φυλάει ως κόρην όφθαλμού.

Κι' ο Νίκος:

Τότε και μένα που είμαι μονάκριβος πρέπει να με φυλάτε ως υιόν όφθαλμού!

Ήταν αληθινό;

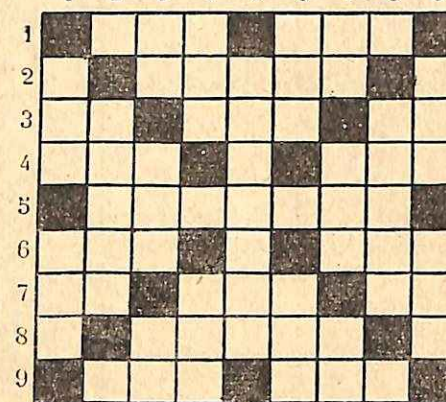
Τοτό, έσπασε το μάτι της κούκλας μου, τί να κάνω;

Και γι' αυτό σκοτίζεσαι; Βάλ' της ένα ψεύτικο!

Οριζοντίως:

1) Μικρόν άγριον ζών (άρχ.) — Νότα Εύρωπαικής μουσικής. 2) Είναι κάτοχος πολλών γνώσεων.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

νης (και ειδικόν μέρος όπου χορεύουν) με τον τόνον εις την παραλήγουσαν.

9) Κάποιος — Μεγάλος οργανισμός που φροντίζει για ένα από τα κυριότερα προϊόντα της Ελλάδος.

Καθέτως:

1) Κοινωνία των Έθνών — Εύγενες ζών, χρησιμώτατον εις τον άνθρωπον.

2) Τοπικόν επίρρημα (δημοτική).

3) Σάν, όπως, καθώς — Τελικός σύνδεσμος — Σύμφωνος όπως προφέρεται.

4) Διεθνές σήμα κινδύνου — Όργανον αίσθήσεως.

5) Ο κατά φύσιν, ό έκ της φύσεως.

6) Το ιδικόν σου — Φωνήεν του ελληνικού αλφαβήτου.

7) Ο όποιος (άρχ.) — Βλέπω (άρχ.) — Προτρεπτικόν.

8) Δένδρον (γεν.).

9) Αρχαία Θεά, μήτηρ Θεών — Τώρα.

Θ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Κρυπτογραφικόν

123456789 = Ρωμ. Αυτόκράτωρ.

45256789 = Αντίθετος.

21232 = Μεταφορικόν μέσον.

34589 = Δεν είναι Έλλην.

52389 = Έλλ. νήσος.

2523 = Βασιλεύς.

1267 = Όργανον αίσθήσεως.

4689 = Χρονική περίοδος.

92189 = Έλλ. νήσος.

273 = Ήμερ. ζών.

29 = Προτρεπτικόν.

Ι. Ν. ΓΥΠΑΡΑΚΗΣ

— Ν. Π. ΧΑΤΖΑΚΗΣ

Μαγική εικών χωρίς εικόνα

— Καλά θεία, θα πάω να φωνίσω, αλλά θα μου το δώσετε;

— Τί πράγμα;

— Σας το είπα.

ΕΛΕΝΗ ΓΚΟΥΒΑ

Φωνηεντόλιπον

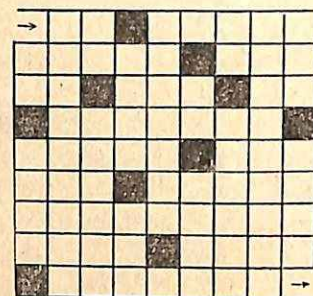
γλ — γλ — γντ — ή — γρδ — μλ.

Μεταξύ των συμφώνων να τοποθετηθούν τα κατάλληλα φωνήεντα ώστε να σχηματισθί μία λαϊκή παροιμία.

Π. Α. ΚΑΡΑΤΖΙΔΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 50ου ΦΥΛΛΟΥ

Το σταυρόλεξόν μας: Οριζοντίως, 1 Αίολος—τίς, 2 Ίος—Ρίγα, 3 άν—Τάνα—έν, 4 Νικηταράς, 5 οίνος—ήτα, 6 άνθος—έρις, 7 άς—κά—αί, 8 Άαρ—Σίνα, 9 νερόν—ρεί, 10 αί—Αλαμάννα. Καθέτως, 1 Αϊών—Αθάνα, 2 Ίόνιον—αί, 3 ός—κιθάρα, 4 Τήνος—Ρά, 5 όρατός—σολ, 6 Σίνας—Κίνα, 7 γάρ—έν, 8 τό—άηρ—άρα, 9 έστία—έν, 10 ούν—ασιτία. Δικτυωτόν: Όριζοντίως, 1 Ίκόνιον, 2 Ίσαυρος, 3 Ίαπωνία, 4 Ούρανία, 5 Έλληνες, 6 Σικελία, 7 μυρωδιά. Λεξιγραφος: Όμηρος (ό, μηρός). Λογοπαικτικός Στοιχειόγραφος: Όδίδιος—ό τιδιος. Στοιχειοτονόγραφος: Πίνδος—Ίνδος. Μεταγραμματισμός: Πάρος—Πόρος. Αίνιγμα: Βόλος.

Από το πρώτο άνω άριστερά τετραγωνίδιο έως το τελευταίο κάτω δεξιά, να περάσετε μία γραμμή, παρακάμπτοντας τα μαύρα τετραγωνίδια. Η γραμμή δεν πρέπει να περάσει δύο φορές από το ίδιο τετραγωνίδιο.

Η παροιμία

Τα πρώτα και τα τρίτα γράμματα των ζητούμενων λέξεων, διαβαζόμενα καθέτως (στην άρχή τα πρώτα και έπειτα τα τρίτα), αποτελούν μίαν λαϊκήν παροιμίαν:

1) Ένα από τα ώραιότερα φρούτα, 2) Επίσηλος σχολικός βαθμός, 3) Κράτος της Αμερικής, 4) Γυμναστικόν παράγγελμα (... των χειρών), 5) Απαραιτήτος δια τον άνθρωπον, 6) Όργανον αίσθήσεως, 7) Είναι ή φάλαινα, 8) Γεωργικόν εργαλείον, 9) Δειλόν ζών, 10) Έρπετόν, 11) Προφυλάσσει την κεφαλήν του πολεμιστοϋ, 12) Κατόρθωμα (άρχ.), 13) Δεικτικόν (άρχ.).

Ε. Α. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Παιγνίδια

Λέτε σε κάποιον από την συντροφιά ότι θα τοϋ βάλετε στο χέρι κάτι τί. Αυτό το πράγμα θα μπορέ να το κρατή, να το κουνά, να το τραβά. Αλλά ενώ όλος ό κόσμος θα το βλέπη, μόνο εκείνος δεν θα μπορέ.

Όλοι αρχίζουν να λένε με βεβαιότητα ότι δεν είναι δυνατόν να γίνη αυτό. Τότε σείς βάξετε έκεινον, με τον όποιον στοιχηματίσατε, να κρατήση τ' αυτό του με το χέρι του, κι ή φάρσα έγινε.

Μπορεί να κρατά, να κουνά, να τραβά τ' αυτό του, όχι όμως και να το βλέπη.

Αίνιγματα

1

Είμαι παντού και βρίσκομαι στη γή και τους αϊθέρας στη θάλασσα είμαι κίνδυνος και στα βουνά είμαι βράχος Ισιώνω όλους τους λαγκούς σε πλείστα μέτρα βάθος.

2

Όπου να πς σ' ακολουθώ, τότε πίσω, τότε μπρός και να έλλης να με πιάσης άδικα θέ να κοπιήσης.

3

Είμαι δύναμις μεγάλη και σ' ανθρώπους και σε ζώα και συγχρόνως πόλις πρώτη σ' ένα κράτος στην Εύρώπη

4

Με τόνον εις την λήγουσα είμαι πουλί μεγάλο κι εις την προπαρλήγουσα σηκώνω τ' όνα τ' άλλο.

ΕΥΤΕΡΠΗ Ι. ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΙ

Δικτυωτόν

Οριζοντίως:

1) Νήσος του Β. Αιγαίου.

2) Ζαλάδα (όταν σκοτεινιάζουν τα μάτια).

3) Μεγάλο φειδι, με χαρακτηριστική ούρα.

4) Είδος μεγάλου σφυριού που καρφώνει αλλά και βγάζει καρφιά (πληθ.).

5) Ένώνει το Αιγαίον και τον Εύξεινον.

6) Ο άνθρωπος που ζή την νύκτα.

7) Μέρος της ανδρικής ενδυμασίας.

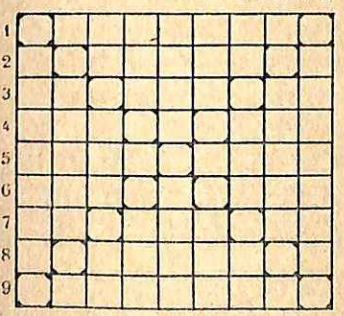
8) Ο έορτασμός της άποκρηάς.

9) Πρωτεύουσα κράτους της βορείου Εύρώπης.

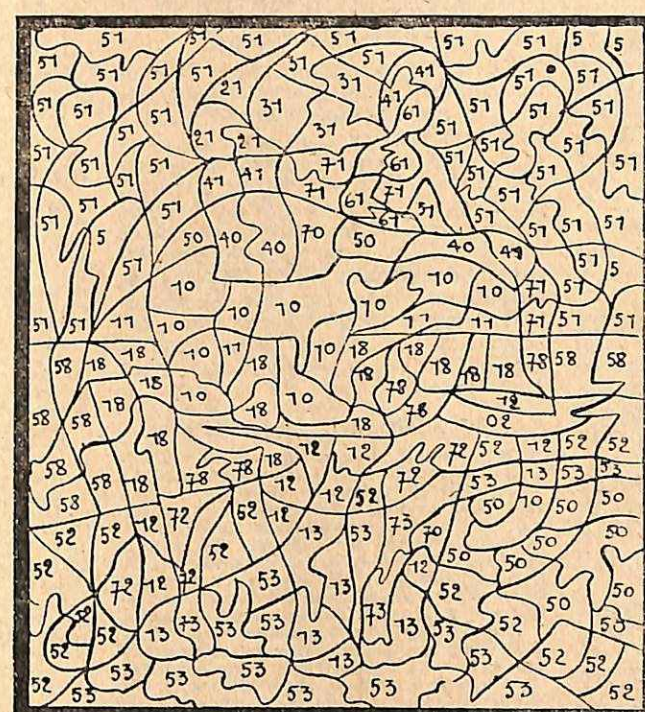
Διαγωνίως:

Έκ των άνω άριστερά προς τα κάτω δεξιά: Α γώνισμα. Έκ των κάτω άριστερά προς τα άνω δεξιά: Ένα από τα χαρακτηριστικώτερα νησιά του Αιγαίου, όπως λέγεται κοινώς.

ΑΝ. Α. ΧΑΛΑΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Στερεώσατε ένα διαφανές χαρτί επάνω στο σχέδιο και έχοντας υπ' όψιν σας τον πρώτο αριθμό κάθε καμματιού, χρωματίσατε τα μέρη των εικόνων ως εξής:

Όπου υπάρχει:

1 με γκρίζο, 2 με πράσινο ανοικτό, 3 με πράσινο σκούρο, 4 με κόκκινο, 5 με κίτρινο, 6 με καφέ, 7 με μαύρο, 8 με μπλε ανοικτό. Όπου υπάρχει 0 θα μείνει λευκό.

Έπειτα στερεώσατε άλλο διαφανές χαρτί, χρωματίσατε, οδηγούμενοι αυτή τη φορά από τον δεύτερο αριθμό κάθε κομματιού.

Τρίγωνον

***** 1η σειρά: Νήσος του Αιγαίου
***** 2η σειρά: Πελάγους, 2α σειρά: Αυτόκράτωρ της Ρώμης, 3η σειρά: Δένδρον, 4η σειρά: Έτσι άνωμάζοντο οι Ρώσοι από τους Βυζαντινούς, 5η σειρά: Το υπάρχον, 6η σειρά: Σύμφωνον.

Τα αυτά και καθέτως.
Σ. Α. ΣΗΦΟΓΙΑΝΝΑΚΗ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 50ου ΦΥΛΛΟΥ

Στοιχειόγραφος: Πάρος—σπάρς, Αίνιγμα: Βόλος—Ρώμη, όμη, μη, Α. Μαγ. εικών χωρίς εικόνα: Μέλι (πάμε λίλη). Ποικίλη Ακροστιχίς: Ροβανός (Ρώμη, ΡΟΣος, λάδι, μαχάρι, Κολωνία, Ίαπερος, στρατός). Συλλαβόγραφος: Σύλλας (Σι—λά—ς). Κρυπτογραφικόν: Αμερική, ήμερα, Μαρία, κερ, ήρεμία, Κριμαία, μάρμαρα, κρέμα.

Ακροστιχίς

Τα αρχικά των κάτωθι ζητούμενων λέξεων αποτελούν αυτοκράτορα του Βυζαντίου. 1) Πόλις της Κρήτης, 2) Αρχαία Θεά, 3) Γυναικείον όνομα, 4) Δεν είναι καλός, 6) Αριθμητικόν, 7) Κλωστής, 8) Υπομονητικόν ζών, 9) Κράτος της Β. Εύρώπης.

Π. Κ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Πυραμίς

1η σειρά: Σύμφωνον, 2α σειρά: Νήσος του Αιγαίου, 3η σειρά: Νήσος του Σαρωνικού, 4η σειρά: Ποταμός της Πελοποννήσου, 5η σειρά: Κράτος της Εύρώπης. Οι Σταυροί καθέτως: Χερσόνησος της Ασίας, Σ. Α. ΣΗΦΟΓΙΑΝΝΑΚΗ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Νηκτικά

Στο μάθημα των φυσικών:

Ο δάσκαλος: Πώς ονομάζονται τα πτηνά που κολυμβούν;

Ο μαθητής: Νυκτικά.

Ο δάσκαλος: Και πώς άλλοιως;

Ο μαθητής: Ύστερα από σκέψη.

— Και μπιτζάμες!

Πλησίασε...

Η κόρη.— Μαμά, βγήκα πρώτη στη ζωολογία.

Η μάμα.— Και τί σ' έρώτησαν;

Η κόρη.— Πόσα ποδάρια έχει ένα σκυλί και είπα τρία!

Η μάμα.— Και βγήκες πρώτη μ' αυτήν την άπάντησι;

Η κόρη.— Ναί γιατί οι άλλες άπάντησαν μόνο δύο.

Νά τον ξυπνά!

Ο Τοτός στη νέα ύπνετρια:

— Άκου δώ Μαρία, άμα σου χτυπώ το κουδούνι, να έρχεσαι άμέσως να με ξυπνάς!

Όλα τ' άλλα...

Μπαμπάς.— Έμαθες το αλφάβητο παιδί μου;

Μπέμπης: Ναί, μπαμπά.

Μπαμπάς: Καλά, πές μου: "Υστερα από το άλφα, ποιά γράμμα έρχεται;

Μπέμπης: "Όλα τ' άλλα μπαμπά.

Ο παράς...

Ο καθηγητής: «Κάλλον όψιμαθή ή άμαθή είναι...» Τι σημαίνει εδώ το «ή»;

Ο Τόλης δεν ξέρει. Ο Νίκος το ψευδίζει από πίσω του:

— Παράς, «παράς»!...

Κι' ό Τόλης που θέλει πάντα να ελληνίζει.

— Χρήμα κύριε καθηγητά.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησης

ΠΡΙΓΚΗΠΙΚΗ ΕΟΡΤΗ

Είς την εορτάσασαν την παρελθούσαν Τρίτην μικράν πριγκήπισσαν Σοφίαν, προσφιλή θυγατέρα των Α. Β. Υ. Διαδόχου Παύλου και Φρειδερίκης, Γενικών Αρχηγών της Ε.Ο.Ν. τὰ μέλη της υποβάλλουν τὰς πλέον θερμάς και ειλικρινείς ευχάς των πρὸς τὸν πρῶτον βασιτὸν τοῦ Διαδοχικοῦ ζεύγους της Ἑλλάδος και εὐχονται πᾶσαν εὐμερίαν εἰς Αὐτὴν και τοὺς Ὑψηλοὺς γονεῖς της.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Πρὸς τοὺς κ.κ. Γ. και Θ. Ἀφεντάκη της «Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας Χάλυθος» εἰς τὴν Χαλκίδα ἀπεστάλη ἡ κάτωθι ἐπιστολή τοῦ Ἑθνικοῦ Κυβερνήτου κ. Ἰ. Μεταξά:

«Ἐλαβον γνῶσιν ὅτι ἡ ὑμετέρα Βιομηχανία προσέφερεν, ἐντελῶς δωρεάν, εἰς τὴν Ἑθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας 175 ἐμβολιαστήρια και 15 ἐργαλεῖα κεντρίσμου.

Πιστευσάτε με, ὅτι ἡ προσφορά σας αὕτη με συνεκίνησεν ἰδιαιτέρως και ἔδωσεν ἀφορμὴν διὰ μίαν ἀκόμη φοράν νὰ διαπιστωθῇ ὅτι εἰς τὰ παῖδιά της πατρίδας σας πρέπει νὰ παρέχωμεν ὅλα μας τὰ μέσα και ὅλην τὴν δύναμιν μας, διότι αὐτὰ εἶναι οἱ αὐριανοὶ γεωργοί, οἱ γεωπόνοι και οἱ ἐπιστήμονες της αὔριου, τὰ ἀγαπητὰ τέλος παῖδιά της πατρίδος μας.

Εἶμαι βαθύτατα συγκεκινημένος διὰ τοῦτο και σὰς διαβιβάζω μαζὶ με τὰς θερμάς μου ἐυχαιρίας και τὰ συγχαρητήριά μου».

Ὁ Ἀρχηγὸς της Κυβερνήσεως και Γεν. Ἐπιθεωρητὴς της Ε.Ο.Ν. **Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ**

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ ΠΟΡΤΟ-ΡΑΦΤΗ

Τὴν παρελθούσαν Τρίτην ἡ Α.Ε. ὁ Ἑθνικὸς Κυβερνήτης και Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς της Ε.Ο.Ν. κ. Ἰ. Μεταξάς, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Γενικὸν Ἐπόπτην της Ε.Ο.Ν. Ἀτικοδοιωτίας και τὴν Περιφερειακὴν Διοικήτριαν Θηλέων Ἀτικοδοιωτίας, ἐπεσκέφθη τὸ στρατόπεδον Βαθμοφόρων Φαλαγγιστῶν εἰς Πόρτο-Ράφτη.

Αἱ ἐστρατοπεδευμένοι Φαλαγγίταισιν ὑπεδέχθησαν ἐνθουσιωδῶς τὸν Ἀρχηγόν, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἐπεθεώρησε τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ Στρατοπέδου, ἐζήτησε μετὰ πατρικὸν ἐνδιαφέρον πληροφορίας διὰ τὴν ζωὴν των παιδιῶν εἰς αὐτό. Ὅπως δὲ αἱ Φαλαγγίταισιν ἔνα στόμα ἐξέφρασαν τὸν ἐνθουσιασμό τους διὰ τὴν ὑπέροχον σὸ Στρατόπεδο ζωὴν τους και τὴν εὐγνωμοσύνην τους πρὸς τὸν Ἀρχηγὸ δι' αὐτὴν, και ὁ Ἀρχηγὸς ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησιν του διὰ τὴν διοργάνωσιν τοῦ Στρατοπέδου.

Ο Κ.Ε.Ν. ΣΥΝΕΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ ΤΟΥ

Ὁ Κ.Ε.Ν. κ. Ἀλέξανδρος Ν. Καυελόπουλος συνεχίζει τὴν περιοδείαν του εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα και τὴν ἐπιθεωρεῖ τὴν Σχηματισμὴν, τὸν στρατοπέδων και τὸν κατασκευάσεων της Ε.Ο.Ν., ἐπεσκέφθη τὴν Κοζάνην. Κατὰ τὴν μετάβασιν του ἐπεθεώρησε τὰ τμήματα Τορνάσου, Ἐλασσῶνος και Σερβίων. Τὴν παρελθούσαν Τετάρτην ἀνεχώρησε εἰς Καστοριάν πρὸς ἐπιθεωρήσιν τὸν σχηματισμὸν της Ε.Ο.Ν. Τὰ τμήματα τὸν παρ' ὁδὸν κομπολέων και χωρίων εἶχον παραταχθῇ διὰ τὸν ὑποδεχοῦν και νὰ τὰ ἐπιθεωρήσῃ.

Ο Β' ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Τὸ ἀπόγευμα της παρελθούσης Κυριακῆς ἔγινον οἱ μεγάλοι ἀθλητικοὶ ἀγῶνες τὸν Β' Ἀθλητικὸν Διαγωνισμόν της Ε.Ο.Ν., μετὰ τοὺς Πανελληνίους ἀγῶνας της Ὀργανώσεως τοὺς τελεσθέντας τὴν ἀνοιξιν εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον τὸν Ἀθῆναι. Δύο περίπου χιλιάδες νέων και νεανίδων ἀθλητῶν της Ε.Ο.Ν. ἠγωνίσθησαν εἰς τοὺς ἀγῶνας αὐτοὺς ὡς ἐκπρόσωποι τὸν μυριάδων ἀθλουμένων μελῶν της Ε.Ο.Ν. εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα.

Καμία Περιφερειακὴ Διοίκησις της Ὀργανώσεως δὲν ἔμεινεν ἐκτὸς τοῦ ὁραίου αὐτοῦ ἀθλητικοῦ διαγωνισμοῦ. Ὅλα ἔστειλαν εἰς τὰς πόλεις ὅπου ἔγιναν ἀγῶνες τοὺς Φαλαγγίτας ἀθλητὰς των και τὰς Φαλαγγίτισσας ἀθλήτριαις των, ποὺ ἠγωνίσθησαν — κατὰ τὰς ἀληθείας εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν ἀναφοράς — ὅπως θέλει νὰ ἀγωνίζωνται εἰς τοὺς στίβους τοῦ ἀθλητισμοῦ τὰ μέλη της Ε.Ο.Ν. ὁ Ἀρχηγός. Με πνεῦμα ἀθλητικόν, με ὁρμὴν και ἐπιμονὴν φαλαγγιτικὴν, με σκοπόν, ὅχι τὴν μεγάλην ἐπίδοσιν, ἀλλὰ τὴν ὁραίαν ἀθλητικὴν νίκη.

Ἀθλητικοὶ διαγωνισμοὶ ἔγιναν τὸ ἀπόγευμα της Κυριακῆς εἰς τὰ Χανιά της Κρήτης, τὴν Ἐλευσίνα, τὴν Τρίπολιν, τὴν Πρέβεζαν, τὴν Θεσσαλονίκην, τὴν Φλώριναν και εἰς τὴν Ἀλεξανδρούπολιν. Τοὺς ἀγῶνας της Θεσσαλονίκης παρακολούθησε και ὁ Κ.Ε.Ν. κ. Ἀλ. Κανελλόπουλος, ὁ ὁποῖος και ἐκήρυξε τὴν ἐνορμὴν των ἀπένεμε τὰ ἐπαθλία εἰς τοὺς νικητὰς και τὰς νικητρίαις ἐκ μέρους της Α.Ε. τοῦ Ἑθνικοῦ Κυβερνήτου και Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ της Ε.Ο.Ν. **Ι. Μεταξά**.

Πρὸ της τελεσεως τὸν ἀγῶνων ἀνεγνώσθη παντὸς χαιρετιστήριον τηλεγράφου τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τοὺς ἀγωνιστὰς και τὰς ἀγωνίστριας ὁπὸ τὰς θερμάς ἐπαινετικὰς των περιστάσεων θεατῶν, τὸν ἀθλητὴν και τὸν ἀθλητρίαν. Τὸ τηλεγράφημα τοῦ Ἀρχηγοῦ ἔχει ὡς ἀκολούθως:

«Χαιρετίζω με ἰδιαίτερη χαρὰ σημερινὴν δευτέραν ἐντὸς τοῦ ἔτους συγκεντρωσίν σας εἰς στίβους ἀθλητισμοῦ Ε.Ο.Ν. Εἶμαι βέβαιος, ἀθληταὶ και ἀθλητρίαι της Ε.Ο.Ν., ὅτι και εἰς αὐτὴν θὰ ἐπιδείξετε πνεῦμα ἀγῶνις ἀλάθλων και μαχητικότητα φαλαγγιτικὴν διὰ νὰ κατακτήσετε τὴν ὁραίαν τέραν των νικῶν ποὺ ἀναμένω ἀπὸ σας εἰς ἀθλητικούς ἀγῶνας της Ὀργανώσεως μας και ἡ ὁποία δὲν ἐγκυβεται εἰς τὴν ἐπιτυχίαν μεγάλων ἐπιδόσεων. Μετὰ τοὺς ἀγῶνας νικηταὶ και ἡττημένοι ἐξ ἴσου ὅμως τιμῆται ἀγωνιστὰς της Ε.Ο.Ν. ἐπιστρέψετε εἰς τίς ἰδιαίτερες πατρίδας σας και συνεχίσετε με τὸν ὑπέροχον ἐνθουσιασμό ποὺ σὰς διακρίνει τὸν ὁραῖον ἀγῶνα της ζωῆς μας διὰ τὴν δόξαν, τὸ μεγαλεῖον και τὴν τιμὴν της Πατρίδος μας. **Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ**»

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

Παρ' ὀργάνων της Γενικῆς Διευθύνσεως Οικονομικῶν Ὑπηρεσιῶν της Ε.Ο.Ν. ἐνηργησὴ οἰκονομικὴ ἐπιθεώρησις των Διοικήσεων των Νομαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν Ἑβρου, Κερκύρας, Θεσπρωτίας.

Αἱ σχετικαὶ ἐκθέσεις ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ Γ. Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ της Κυβερνήσεως και Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ της Ε.Ο.Ν. ἐνεκρίθη ὁ προσωρινὸς Κανονισμὸς της Γενικῆς Διευθύνσεως Οικονομικῶν Ὑπηρεσιῶν Ε.Ο.Ν. Αὕτη, συμφῶνως με τὸν Κανονισμὸν τοῦτον, ἀποτελεῖται ἐξ 6 Διευθύνσεων, 2 Γενικῶν Διοικήσεων Κεντρικῶν Πρατηρίων και Γραφείων ἐκμεταλλεύσεως κινηματογραφικῶν ταινιῶν.

Διὰ τοῦ Κανονισμοῦ τοῦτου συνεκροτήθη ἰδια Διεύθυνσις, ἐντεταγμένη εἰς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Οικονομικῶν Ὑπηρεσιῶν Περιουσιολογῆς πρώτων ὕδων, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ 4 τμήματα.

- 1) Τμήμα περιουσιολογῆς και ἐμπορίας χάρτου.
- 2) Τμήμα μετάλλων.
- 3) Τμήμα ἀρωματικῶν εἰδῶν διὰ τὴν ἐμπορίαν των παραγομένων ἐν Ἑλλάδι τοιούτων εἰδῶν, π. χ. χαμομήλι, θρούμπι, τίλλιο, φλαμουρί κλπ., τὰ ὁποία συλλέγονται ὁπὸ των μελῶν της Ὀργανώσεως κατὰ τὰς ἐκδρομὰς των.
- 4) Τμήμα φιλοτελισμοῦ. Τὸ Τμήμα τοῦτο ἔχει τὴν ἀρμοδιότητα ἐπὶ της ἐμπορίας των εἰς τὴν Ὀργάνωσιν δωρομένων γραμματισμῶν και γενικῶς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν φιλοτελιστικοῦ πνεύματος μεταξὺ των μελῶν της Ε.Ο.Ν.

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ της Κυβερνήσεως και Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ε.Ο.Ν. και κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Οικονομικῶν Ὑπηρεσιῶν της Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας συνεκροτήθη Ἐπιτροπὴ ἐξ ἑνὸς συντρίχου Ἐπιμελητῆς, δύο ἀνωτέρων ὑπαλλήλων της Γενικῆς Δ.Ο.Σ. Διευθυντοῦ Λογιστικοῦ και ἑνὸς ἀνωτέρου τοιούτου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, με τὴν ἐντολήν ὅπως προβῇ εἰς ἐπιθεωρήσιν τὸν ὁργανωθέντος οἰκονομικοῦ συστήματος της Ὀργανώσεως πρὸς διαπιστῶσιν ἐάν με τὸ καθιερωθὲν σύστημα διασφαλίζονται τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντά της και γίνεται κανονικῶς ἡ διαχείρισις των πόρων της.

ΘΑ ΣΥΝΕΧΙΣΘΗ Η ΠΕΡΙΣΥΛΛΟΓΗ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ

Πολλοὶ των Ἀθηναίων καταστηματαρχῶν και πολλοὶ Ἀθηναῖαι οἰκοκραι ἐρωτοῦν τὴν Ἑθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας ἐάν θὰ συνεχίσῃ τὴν περισυλλογὴν των ἀχρηστῶν. Ἀνακοινούται ἀρμόδιως ὅτι ἡ περισυλλογὴ τὴν ὁποία ἤρχισεν ἡ Ε.Ο.Ν. θὰ συνεχισθῇ ὁπωσδήποτε, ἐντὸς των ἡμερῶν δὲ θὰ ἀνακοινωθῇ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ διεξάγεται πλέον αὕτη, βάσει των διδασμάτων της πρώτης ἐξορμῆσεως.

Ἐν τῷ μεταξὺ, ἐπεὶ πολλοὶ ἔχουν διάφορα ἀχρηστὰ εἰς τὴν διάθεσιν της Ε.Ο.Ν., ἰδια δὲ ἀχρηστον χάρτην, δύνανται νὰ εἰδοποιούσιν σχετικῶς τὴν Ὀργάνωσιν (Γενικὴν Διεύθυνσιν Οικονομικῶν Ὑπηρεσιῶν), ἡ ὁποία διὰ των συνεργειῶν της περισυλλογῆς ἀχρηστῶν θὰ φροντίξῃ διὰ τὴν παραλαβὴν των.

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΡΑΤΗΡΙΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Ἀνακοινούται ἀρμόδιως ὅτι ἀπὸ της 12ης τρέχοντος μηνὸς Σεπτεμβρίου ἡμέρας Πέμπτης ἔ. ἔ. ἤρχισεν ἡ λειτουργία των Κεντρικῶν Πρατηρίων της Ε.Ο.Ν., ὅπου γίνεται πώλησις τοῖς μετρηταῖς: σπολῶν, διαφόρων εἰδῶν και ὑφασμάτων Ε.Ο.Ν. εἰς τιμὰς ἀσυμμετρίας.

Τὰ Πρατήρια αὐτὰ κείνται εἰς τὴν πλατεῖαν Ἀγίου Γεωργίου (Καρότιον) ἀριθ. 6, ὅπισθεν τοῦ ὁμονύμου Ναοῦ. Πώλησις των εἰδῶν θὰ γίνεται εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

ΕΚΔΡΟΜΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ — ΦΑΛΑΓΓΙΤΩΝ

Ἀφίχθησαν εἰς τὴν πόλιν μας ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, ὅπου εἶχον μεταβῇ διὰ νὰ ἐπισκεφθοῦν τὰς ἀρχαιοτάτας, 100 Φαλαγγίται και Φαλαγγίτισσαι της Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Κατὰ τὴν ἐδῶ ἀφίξιν των ἔτυχον ἐνθουσιωδεστάτης υποδοχῆς ὁπὸ των Φαλαγγιτιστῶν τοῦ Πανεπιστημίου της Πρωτευούσης. Τὸ ἑσπέρως παρετέθη ὁπὸ της Ὑποδιοικήσεως Παν/μίου Ἀθηνῶν πρὸς τιμὴν των ἐκδρομῶν γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον παρέστησαν οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. κ. Παπασταύρου και Κυριακόπουλος, οἵτινες και συνδέσαν αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴν ἐκδρομὴν των, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γαλανός, ἐπίτιμος Διοικήτης Δ.Α.Σ.Α., και ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Σπύρος Μελάς. Ἐπίσης παρέστησαν ὁ Διοικήτης Δ.Α.Σ.Α. και οἱ Διοικηταὶ των Ὑποδιοικήσεων Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν και Θεσσαλονίκης.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος, ὁπὸ τὰς θερμότητάς ἐκδηλώσεως των Φαλαγγιτῶν, ὁμίλησαν ὁ Διοικήτης της Ὑποδ. Ἀθηνῶν, ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Σπύρος Μελάς και ὁ Διοικήτης Δ.Α.Σ.Α., τόνισαντες τὴν ἐμπιστοσύνην και τὴν ἀγάπην με τὴν ὁποίαν περιβάλλει ἡ πολιτεία Ἑλλάς τοὺς ἠρωτικούς Μακεδόνας.

Ἐκ μέρους των Μακεδόνων φοιτητῶν ὁμίλησεν ὁ Διοικήτης της Ὑποδ. Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης, ἐκφράσας τὴν συγκίνησιν του διὰ τὰς ἐκδηλώσεις των Ἀθηναίων φοιτητῶν. Τὰς προσφωνήσεις ἐκάλεσαν ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις των Φαλαγγιτῶν και Φαλαγγιτισσῶν ὁπὸ τοῦ Βασιλέως και τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Οἱ ἐκδρομῆς ἀνεχώρησαν διὰ Θεσσαλονικὴν τὴν 13ην τρ. με τὰς καλλιτέρας ἐντυπώσεις.

Τὰ μαθήματα της Σχολῆς Πολιτικῆς Διαφώτισεως της Δ.Α.Σ.Α. συνεχίσθησαν καθ' ὅλον τὸ θέρος κανονικῶς.

Αἱ προπονήσεις των σκευευτῶν εἰς τὸ Σκευευτήριον Ὑμηττοῦ και της κολυμβητικῆς ὁμάδος εἰς τὸ Ὀλυμπιακὸν Κολυμβητήριον ἐξακολουθοῦν με τὸν αὐτὸν πάντοτε ρυθμόν.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ — ΦΑΛΑΓΓΙΤΩΝ

ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ ΤΗΣ Δ.Α.Σ.Θ.

Μεταξὺ των 84 στρατοπέδων και κατασκευῶν της Ε.Ο.Ν., ποὺ ἐλειτούργησαν κατὰ τὸ ἐφετεῖον θέρος δι' ἑκατὸν περίπου χιλιάδας μελῶν της Ὀργανώσεως, συγκαταλέγεται και τὸ στρατόπεδον της Δ.Α.Σ.Θ. εἰς μίαν ἀπὸ τίς πρῶτις γραφικῆς τοποθεσίας της Λούτσας. Στὸ στρατόπεδο αὐτὸ πέρασαν ἡμέρας χαρὰς και εὐτυχίας, συνάμα δὲ και συνεπληρώσαν τὴν ἐκπαίδευσιν των 412 Φαλαγγίτισσας, δόκιμοι βαθμοφόροι. Τέσσαρες ἀποστολαὶ διενεργήθησαν εἰς τὸ Στρατόπεδον της Δ.Α.Σ.Θ. ἀπὸ της 1ης Ἰουλίου, ὅτε ἤρχισεν ἡ λειτουργία του μέχρι της 11ης Σεπτεμβρίου. Αἱ τρεῖς πρώται ἀπὸ της 1ης Ἰουλίου μέχρι της 15ης Αὐγούστου διὰ 324 Φαλαγγίτισσας της Δ.Α.Σ.Θ. και ἡ τετάρτη διὰ 80 βαθμοφόρους των Περιφερειακῶν Διοικήσεων Θηλέων, αἱ ὁποῖαι ἐξεπαιδεύθησαν ὡς διοργανωταὶ στρατοπέδων.

Ἡ Α.Ε. ὁ Ἑθνικὸς Κυβερνήτης ἐπεθεώρησε τὸ Στρατόπεδον ἐπανελημμένως, πάντοτε δὲ ἐξεφράσθη με ἱκανοποίησιν διὰ τὴν διοργανώσιν και τὴν λειτουργίαν του.

ΕΠΑΙΝΟΣ

Διὰ διαταγῆς της Κ. Δ. και κατόπιν ἀναφοράς της Περιφ. Διοικήσεως Ἀρρένων Πρωτευούσης, ἐξ ἧς ἐμφαίνεται ὅτι Φαλαγγίται τοῦ Στρατοπέδου Μονῆς Φανερωμένης τὰ μέγιστα συνετέλεσαν εἰς τὴν κατάσβεσιν πυρκαϊῆς τοῦ ὁμωνύμου δάσους,

Ἐπὴν ἐβήσαν

ὁ Στρατοπεδάρχης και οἱ Φαλαγγίται τοῦ ἀνω Στρατοπέδου, διότι διὰ της πράξεως των ταύτης ἀπέδειξαν πληρὴν και βαθύτατην κατὰ φύσιν τὸν ἀρχὸν της Ε.Ο.Ν.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗΝ

Ζούγκλα και Τάμ-Τάμ στὴν καρδία της Ἀττικῆς, φαντασθήκατε ποτὲ; Καὶ ὅμως ὑπάρχει, ἕνα χιλιόμετρο μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἑκάλη, σὲ μίαν πευκόφυτη ἔκτασιν, με πικρὴν, πυκνὴν, τὴν ἐδῶ ἀφίξιν των ἔτυχον ἐνθουσιωδεστάτης υποδοχῆς ὁπὸ των Φαλαγγιτιστῶν τοῦ Πανεπιστημίου της Πρωτευούσης. Τὸ ἑσπέρως παρετέθη ὁπὸ της Ὑποδιοικήσεως Παν/μίου Ἀθηνῶν πρὸς τιμὴν των ἐκδρομῶν γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον παρέστησαν οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. κ. Παπασταύρου και Κυριακόπουλος, οἵτινες και συνδέσαν αὐτοὺς κατὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴν ἐκδρομὴν των, ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γαλανός, ἐπίτιμος Διοικήτης Δ.Α.Σ.Α., και ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Σπύρος Μελάς. Ἐπίσης παρέστησαν ὁ Διοικήτης Δ.Α.Σ.Α. και οἱ Διοικηταὶ των Ὑποδιοικήσεων Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν και Θεσσαλονίκης.

Πρόκειται με ἄλλα λόγια περὶ ἐνὸς ἀκόμη ἀπὸ τὰ πολλὰ Στρατοπέδα της Ε.Ο.Ν. γιὰ τὰ παῖδιά της, ποὺ εἶναι ὅμως πολὺ διαφορετικὸ ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα, ἀφοῦ σ' αὐτὸ ἀφ' ἑνὸς μὲν παραθερίζουν και ἐκπαιδεύονται ὀλίγα παῖδιά, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἐκπαίδευσις των παιδιῶν αὐτῶν ποὺ παραθερίζουν εἶναι εἰδικὴ και γίνεται μόνον τῆς μουσικῆς. Ἡ ζωὴ πάντως και σὸ Στρατόπεδο αὐτὸ εἶναι ἰδια με τὴ ζωὴ στὰ ἄλλα Στρατοπέδα. Ζωὴ φαλαγγιτικὴ, τροφὴ πλουσιωτάτη, παιγνίδια ἀφθονα, χαρὰ ἀστείρευτη, ὕπνος κανονικὸς. Καὶ πᾶν ἄν' ὅλα ἀγάπη ἀδελφικὴ μεταξὺ ὁλων των Φαλαγγιτιστῶν, ποὺ ἀποτελοῦν τὴ μικρὴ κοινωνία τοῦ Στρατοπέδου και ἀληθινὰ μητρικὴ μέριμνα της Διοικήτριας τοῦ Στρατοπέδου και τὸν βοηθῶν βαθμοφόρων.

Οἱ 150 Φαλαγγίτισσες τοῦ Στρατοπέδου της Ε.Ο.Ν. στήν Ἑκάλη θὰ ἀποτελέσουν τὴν πρώτην μεγάλην μουσικὴν πάνταν Φαλαγγιτιστῶν της Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης. Τὶ θὰ κατορθώσουν με τὴν ἐκπαίδευσιν σὸ Στρατόπεδόν τους θὰ τὸ δοῦμε ὅταν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν της θὰ κατέβουν εἰς τὰς Ἀθήνας και θὰ παρελάσουν ἀπὸ τὰς κεντρικὰς δόδους. Πάντως ἀπὸ τὰς ἑως σήμερα προόδους των φαίνεται ὅτι ἡ μὲνάντα των ἑὰ μὰς καταπλήξῃ.

ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΜΕΝΑΙ

ΤΗΣ Π. Δ. ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Ἡ Περιφ. Διοίκησις Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης ἐφιλοξένησε εἰς Ἀθήνας κατὰ τὴν ἐπανάσιν των ἐκ τοῦ Στρατοπέδου «Ἰωάννης Μεταξάς» τὰς 30 Φαλαγγίτισσας Φλωρίνης και Ἐδέσσης. Κατήρτισε δὲ πλήρες πρόγραμμα της φιλοξενίας.

Ὅταν αἱ φιλοξενούμεναι των Φαλαγγιτισσῶν Πρωτευούσης ἐξῆλθον εἰς περίπαιον ἀνὰ τὰ ἀξιοθέατα της πόλεως και ἐξέδραμον εἰς τὸν Μαραθῶνα, ὅπου ὁμίλησε πρὸς αὐτάς ἡ Ἐπιτελὴς της Π.Δ.Θ.Π. Ἐπίσης ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἀκρόπολιν και τὸ Μουσεῖον της, διάφορα ἀξιοθέατα της πόλεως και τὸ Στρατόπεδον των μουσικῶν Φαλαγγιτιστῶν εἰς τὴν Ἑκάλην.

Ἐπίσης ἡ Π.Δ.Θ.Π. ἐφιλοξένησε και τὰς Φαλαγγίτισσας δόκιμους βαθμοφόρους, αἱ ὁποῖαι ἐξεπαιδεύθησαν ὡς διοργανωταὶ Στρατοπέδων εἰς τὴν Κατὰσβεσιν της Δ.Α.Σ.Θ. εἰς Λούτσας.

Αἱ ὡς ἄνω Φαλαγγίτισσαι ἐπεσκέφθησαν τὰ Μουσεία, τὴν Ἀκρόπολιν, τὴν Ἀκρόπολιν και τὰς παιδικὰς ἐξοχὰς της Βουλῆς. Αἱ ἐν λόγω Φαλαγγίτισσαι προήρχοντο ἐξ ὁλων των Περιφ. Διοικήσεων Ε.Ο.Ν. Θηλέων, παρέμειναν δὲ εἰς τὸ Στρατόπεδον ἐκπαίδευσῶς των ἐπὶ 20 ἡμέρας. Ἡ Α.Ε. ὁ Ἑθνικὸς Κυβερνήτης ἐπεθεώρησε τὸ Στρατόπεδόν των τὴν προπαραλῆσαν Κυριακὴν.

Η Β' ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΒΑΘΜΟΦΟΡΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομῆς της Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης ἡ κίνησις της προπαραλῆσαν Τετάρτης ἡτο ζωηροτάτη. Ἐπείσχεσαν αἱ δόκιμοι βαθμοφόροι ἀπὸ τὸ Στρατόπεδον των και διηγούνται τίς χαρὰς της ζωῆς των εἰς αὐτό. Ἐξ ἄλλου εἶχον ἀρχίσει αἱ ἐτοιμασίαι της ἀναχωρήσεως των 600 δόκιμων Φαλαγγιτισσῶν βαθμοφόρων της δευτέρας εἰς τὸ ἴδιον Στρατόπεδον «Ἰωάννης Μεταξάς» ἀποστολῆς της Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Θηλέων Πρωτευούσης.

Και αἱ 600 Φαλαγγίτισσαι της δευτέρας ἀποστολῆς θὰ παραμείνουν εἰς τὸ Στρατόπεδον ἐπὶ 20 ἡμέρας, συμπληροῦσαι τὴν ἐκπαίδευσιν των, ὡς βαθμοφόρων. Καὶ της νέας αὐτῆς ἀποστολῆς μετέχουν μαθήτρια και ἐργαζόμεναι Φαλαγγίτισσαι, διὰ τὰς ὁποίας ἡ Ε.Ο.Ν. ἐφρόντισε νὰ ἐξασφαλίσῃ ἀδείας ἀπὸ τὰς ἐργασίας των.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΙΝ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Αἱ συγκεντρώσεις των Φαλαγγιτιστῶν της Ὑ.Θ.Π. συνεχίζονται καθ' ἑκάστην Τετάρτην. Αἱ συγκεντρώσεις αὐταὶ εἶναι πάντοτε εὐχάριστοι και τελειώσουν ὅλα με τὸν ὕμνον της Νεολαίας και ἄλλα ἐθνικὰ τραγούδια.

Εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομῆς ἤρχισεν ἡ ἐκμάθησις της ποδηλασίας

ΚΑΘΗΜΕΡΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΤΗΣ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΝΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ